

MUSIAI KLAIPĖDOJE

Lietuviai apsupė Klaipėdą

Sartarvė grumoja Lietuvai

Pavojus naujų karų Europoj

Lietuviai mušasi su francu- cuzais už Klaipėdą

80 žmonių užmušta ir sužeista mušy. Miestas yra izoliuotas, bet lietuviai negali į jį eiti.

LIEPOJUS, sausio 13. — Iš Klaipėdos pranešama, kad Lietuvos kareiviai šandie vidurdieny pradėjo šaudyti į francuzų kareivius. 80 žmonių tapo užmušta ir sužeista, daugiausia lietuvių.

Tai yra pirmas nuo senų laikų atsitikimas, kad vokiečiai kariavo greta francuzų, kadangi Klaipėdos vokiečiai pilnai remia Francijos garnizoną iš 200 kareivių, kurie atstovauja tautų sąjungai. Abi pusės yra gerai apsiginklavusios kulkašvaidžiais.

Klaipėda dabar yra panaši į apgultą viduramžių miestą. Kanalas, kuris apsupa miestą, neleidžia lietuviams į jį įeiti, kadangi trys pakeliamieji tiltai, kurie jungia miestą su apylinkėmis, yra iškelti. Lietuviai sukilėliai nukirto visas telegrafo linijas ir dabartinio laiku Klaipėda yra izoliuota.

Kauno traukinis, kuris pasiutiko Latvijos traukinį prie Lietuvos rubežiaus, buvo pilnas kareivių uždarytose vagonuose.

Ambasadorių taryba protestuoja prieš Lietuvą.

Francija ir Anglija siunčia į Klaipėdą karinius laivus.

PARYŽIUS, sausio 14. — Santarvės ambasadorių taryba vakar laikė savo susirinkimą ir nutarė paskirti francuzų pulkininką komanduoti 200 francuzų kareivių Klaipėdoje, kurie veikia kaip policija po tautų sąjungos kontrole. Ambasadoriai taip pat nutarė už protestuoti prieš Lietuvos užėmimą Klaipėdos uosto. Jie taip pat paragino techninį komitetą, kuris jau per keturis metus rengia raportą apie tai, kam būtų geriausia paskirti Klaipėdos uostą ir vis jo neprirengia, pasiskubinti su pri-

davimu ambasadoriams to raporto.

Francijos lengvam kruizeriui ir dviem torpediniams laivams įsakta plaukti į Klaipėdą. Anglijos kariniai laivai jau yra į ten išplaukę.

Tai sukurstė anglų intrigas. Tvirtinama, kad tautų sąjungos viršininkai turį slapty žinių, jog anglai raginę sugrąžinti Klaipėdą Vokietijai. Tai pakurstė lietuvių padaryti netikėtą ataką, kuri tapo atlikta lygiai taip pat, kaip D'Annunzio užėmė Fiume, o Želigovskis pasigriebė Vilnių.

Amerikos ambasadorius Herriks nedalyvavo ambasadorių svarstymuose apie Klaipėdą, nors sudarymas tos zonos buvo daugiausia amerikiečių sumanytas ir buvo pasiulytas buvusio prezidento Woodrow Wilson Paryžiaus konferencijoje.

Ambasadoriai darys spaudimą į Lietuvą

Siunčia karinius laivus ir kareivius Klaipėdon.

PARYŽIUS, sausio 14. — Du Francijos torpediniai laivai išplaukė vakar iš Cherbourg į Klaipėdą. Vėliau bus pasiųsta daugiau karinių laivų.

Santarvės ambasadorių taryba vakar nutarė padaryti aštrų protestą Lietuvos valdžiai, kad paveiktus į ją padaryti spaudimą į grupę lietuvių, kuri daro puolimą ant Klaipėdos. Ambasadoriai mano, kad Lietuvos valdžia gali sustabdyti tą puolimą, jei ji veiks greitai ir energiškai.

Ambasadoriai taip pat nutarė pasiųsti Klaipėdon francuzų pulkininką komanduoti ten esančiomis spėkomis. Atvykus Anglijos ir Francijos kariniams laivams, tos spėkos susidės iš Anglijos ir Francijos jurininkų ir jau esančio ten Francijos kareivių biuro.

Lenkija remis talkininkus.

VARSAVA, sausio 14. — Lenkija remis talkininkų politiką Klaipėdos klausime. Tai paskelbta tapo šandie. Jokių žingsnių Lenkija nedarys savavaliai.

Kur lietuviai mušasi su francuzais

Klaipėdos miestas, kurį laiko lietuviai apsupę ir jau buvo mušę su francuzais ir vokiečiais, kuriuose 80 žmonių užmušta ir sužeista.

Oficialiniai užgimijama gausams, kad Lenkija buk paskelbusi mobilizaciją.

Lietuva ir Klaipėda

Tai vietinių gyventojų sukilimas, Lietuvos kariuomenės nėra, sako Sidzikauskas.

BERLINAS, sausio 13. — "Vyriausioji taryba jau senai prižadėjo Lietuvai Klaipėdos kraštą, kad davus jai priėjimą prie jūros," pasakė Lietuvos atstovas Vokietijoje Sidzikauskas, aiškindamas apie sukilimą Klaipėdoje.

"Talkininkai tiek atidėliojo išpildymą savo prižado, kad pagalios to krašto gyventojai nusitarė patį veikti. Jokie Lietuvos kareiviai nedalyvauja sukilime ir ikišiol musų valdžia ignoravo incidentą oficialiniais, nors mes suprantaime, kad tas judėjimas yra išreiškimas sentimentų, kuris vyrauja tarp Klaipėdos krašto gyventojų."

Sidzikauskas šandie apsilankė Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje išaiškinti padėtį. Vėliausios žinios iš Klaipėdos, rodo, kad miestas yra Lietuvos partizanų apgultas. Jį gina francuzų kareiviai ir vietos policija.

Gali iškilti du nauju karu

Lietuvių puolimas Klaipėdos gali įtraukti ir Lenkiją karan. Grėšia Rumunijos-Vengrijos karas.

PARYŽIUS, sausio 14. — Du nauji karai grėšia Europai. Lietuvių užgriebimas Klaipėdos grėšia įtraukti Lenkus, taip pat ir Rytų Prusiją.

Susirėmimas pasienio sargyby Rumunijos ir Vengrijos gimdo pavojų karo tarp tų dviejų šalių, kadangi Vengrija nori atgauti prarastą laikę karo Transylvaniją, kurią pasigriebė Rumunija.

Ruhr okupacijai sukėlus visą Vokietiją, o anglams pasitraukus iš talkininkų santarvės, taip pat Lausannos taikos konferencijai esant arti pajūrio ir Turkijos nacionalistams grupuojant savo armijas Europos Turkijoje ir palei Mesopotamiją, yra didelio pavojaus, kad visa Europa gali veikti užsiliepsnoti ir prasidėti naujas karas, naujas kraujo liejimas.

Nesant vyriausios tarybos, kuri paio Anglijai nesusitikius su Francija dėl Vokietijos kontribucijos, nė santarvės ambasadorių taryba, nė tautų sąjunga nepajėgia pataisyti padėtį ir griebtis priemonių išlaikymui taikos.

Rumunija mobilizuoja

VIENNA, sausio 14. — Rumunija vakar pradėjo dalinę mobilizaciją. Visoj Transylvanijoje tapęs paskelbtas karo stovis. Paskelbimas mobilizacijos pagimdė sujudimą visoje šalyje.

Pasak Vienos laikraščių, Rumunijos ambasadorius Vengrijoje įteikė Vengrijos valdžiai protesto notą, prieš statymą pavojun Rumunijos rubežų. Tuo pačiu laiku Rumunija pasiuntė notą Anglijai ir Francijai, prašančią talkininkų karių komisiją peržiūrėti rubežus.

Vengrijos karo ministeris sako, kad Vengrija nemobilizuoja kareivių.

Rumunija be to atsikreipė prie mažosios ententės, prašydama sušaukti mažosios ententės susirinkimą, nuspręsti apie priemones prieš Vengriją. Esą Vengrija daro pavojingą koncentraciją kariuomenės palei Rumunijos rubežų. Tikimas labai svarbaus nuosprendžio.

Žinios sako, kad Rumunijos parubežy ištiko susirėmimas tarp rumunų ir vengrų nereguliariųjų kareivių, kuriais komandavo leit. Pajus, kuris pirmiau buvo užgriebęs Burgenlandą. Betgi Vengrijos regulia-

riniai kareiviai mušy nedalyvavo, dalyvavusi tik pasienio sargyba.

Harringtonas ir du pagalbininkai nuteisti

Harringtonas ir Lebeckis su žilvičiu nuteisti nuo 1 iki 10 metų kalėjiman.

CHICAGO. — Vienas didžiųjų "spešelių" rinkėjų, Laslie Harringtonas, kuris išvilojo ir nunešė apie \$1,000,000 lietuvių darbininkų pinigų, pereitą šeštadienį teisejo Sulivano nuteistas nuo 1 iki 10 metų kalėjiman.

Tiek pat kalėjimo gavo ir Harringtono pagalbininkai, lietuviai Antanas Lebeckis ir Petras Žilvitis.

Juos visus tris jury rado kaltais jau du mėnesiai atgal, bet jų nuteisimas tapo atidėtas, kadangi jie reikalavo naujo bylos nagrinėjimo. Šeštadienį teisėjas jų reikalavimą atmėtė, kadangi nesą pamato naujam bylos nagrinėjimui ir nuteisė juos kalėjiman. Teisėjas jų advokatai pareiškė, kad jie apeliuos į angščiausiųjį teismą.

4 žmonės prigėrė.

KEY WEST, Fla., sausio 14. — 4 žmonės, — kapitalistas, du jo vaikai ir viena mergina prigėrė paskendus laike audros hydroplanui. Penki kiti buvę hydroplane žmonės tapo išgelbėti. Hydroplanui skraidant virš vandens sugedo motoras ir buvo priverstas nusileisti ant vandens, apie 20 mylių nuo Havanos, pasitaisyti. Bet jura buvo taip audrota, kad hydroplanas tapo sudaužytas. Du vaikai miegojo kajutoje ir jie tapo užmušti ant vietos; kiti gi tapo vilnių nuplauti į jūrą, bet likusieji įstengė išsikabinti įsikabinę laužų iki juos išgelbėjo praeinantis laivas.

Vokietijos reichstagas remia "moralinį karą."

Reichstagas parėmė kanclerį Cuno.

BERLINAS, sausio 14. — Šeštadienį reichstagas 283 balsais prieš 12 užgyrė valdžios pastangas užprotestuoti prieš okupaciją Ruhr ir jos pastangas ekonominiai nuveikti Francijos pastangas pasigriebti Vokietijos industrinį distriktą. Reichstagas tą padarė po to, kaip kancleris Cuno išdėstė įvykius, kurie privėdė prie Francijos okupacijos. 16 kraštutinių socialistų susilaikė nuo balsavimo.

Kancleris Cuno pakartojo savo pirmesnę tvirtinimą, kad Ruhr užėmimas yra lažymas Versailės sutarties ir neturi nė ekonominio, nė konstruktyvio tikslo, bet yra dalini politikos, kurią Francija vedė per 300 metų. Cuno išreiškė baimę, kad padėtis gali pasidaryti valdžių nesuvaldoma ir priversti prie sunaikinimo netik Vokietijos, bet ir visos Europos.

Socialistas pasmerkia savus kapitalistus.

Kraštutinės kalbos fabrikantų vadovo Stresenmann, kuris pavadino okupaciją kriminaline vagyste ir socialistu Mueller, kuris pasakė, kad Francijos nota yra didžiausia veidmainybė istorijoje, tapo sutiktos dideliu entuziazmu.

Bel smerkdamas Francijos militaristus, socialistas Mueller neužmiršo pasmerkti ir savų kapitalistų. Jis sakė, kad tie patys Vokietijos fabrikantai, kurie taip garsiai dabar šaukia apie teisingumą, vedė tokią pat politiką Vokietijoje ir paminėjo ekspediciją Chinitui neva tikslu "kultūros." Tokia Muellerio kalba kapitalistams labai nepatiko ir jie pradėjo eiti iš reichstago. Komunistai gi jų palydėjimui pradėjo šaukti: "Didžiųjų kriminalistai išeina!"

Mueller sakė, kad Francijos pastangos patraukti darbininkus nueis niekais ir nors jie labiausia kentės okupuotose distriktuose, jie vistiek pasiliks ištikimi Vokietijai. Francijos gi socialistai, sakė Mueller, tiek pat pasmerkia premiero Poincare žygius, kaip kad Vokietijos socialistai pasmerkia industrinį imperializmą.

Boikotuos francuzų firmas

HAMBURG, sausio 14. — Hamburgo birža ir gruodį pirkliai nutarė protestuoti prieš Ruhr okupaciją ir nevesti jokios prekybos, tiesioginiai ar netiesioginiai, su Francijos ir Belgijos firmomis.

VALLETTA, Malta, sausio 13 d. — Iš patikėtinų šaltinių pranešama, iš Smynos, pasak Reuter'o agentūros, kad turkai skubiai rengiasi pradėti karinį veikimą, jeigu pakrikty taikos konferencija Lozannoje.

Francija užmokėsianti už Ruhr anglis.

ESSEN, sausio 14. — Francijos valdžios atstovai sutiko mokėti už visus francuzų okupuotus distrikte iškasamus anglis. Gaunamais pinigais vokiečiai savininkai galės apmokėti angliakasių algas. Ikišiol visus anglis Francija gaudavo dykai, kaip kontribuciją, o angliakasiams užmokėdavo patįs vokiečiai.

Be sutikimą mokėti už anglis, ji reikalauja pavesti jai daly akcijų ir net sudaryti visą kasyklų savininkų sindikatą, kur Francija irgi turėtų balsą ir kontroliuotų 20 nuoš. akcijų.

Tyssen kasyklų savininkų grupė pranešė, kad ji gali pagaminti apie 500,000 tonų anglį į mėnesį, kuomet Francija pirmiau gaudavo 1,600,000 tonų į mėnesį. Manoma, kad gabenimas anglį Francijon atsinaujins pirmadienį po francuzų priežiūra. Gabenimas anglį neokupuoton Vokietijon galbut apsisistos.

Gal išvys kunigus

Katalikų kunigai Meksikoje peržengė šalies konstituciją.

MEXICO CITY, sausio 14. — Svetimų šalių kunigai Meksikoje, net ir popiežiaus pasiuntinis Filippi galbut bus pašalinti iš Meksikos kaip negeis-tinai ateiviai. Jei tai bus padaryta, tai bus padaryta pasiremiant 33 skirsniu konstitucijos. Tai sako pats prezidentas Obregonas.

Tai del didelio katalikų susirinkimo Silao, Guanajuato valstijoje, laikyto pereitą savaitę. Meksikos gi konstitucija draudžia visokias viešas religines pamaldas ir procesijas. Ir tai ne dabartinė konstitucija, bet tai draudžiama jau nuo 1857 m. Silao katalikai gi surengė milžiniškas procesijas, kuriose jie viešai Kristų apkarunavo karalium, o kalnuose buvo laikomos viešos pamaldos, kuriose dalyvavo ir popiežiaus pasiuntinis, vyskupai ir kunigai bažnytiniai rubais, kas yra peržengimas įstatymų.

Sudegino prezidento namus; sušaudė 3 respublikonus.

DUBLINAS, sausio 14. — Ginkluotų žmonių sudeginimas prezidento Cosgrave vasarnamio, sušaudymas trijų respublikonų Dundalke ir respublikonų išvogimas senatoriaus, kuriam bėgti paskiauos pasisekė pabėgti, pažymėjo vakar civilinį karą Airijoje.

Riaušės Bolivijoje.

BUENOS AIRES, sausio 14. — Iš Bolivijos sostinės La Paz pranešama, kad politinė padėtis Bolivijoje pasiekė kritišką laipsnį ir reikalaujama, kad prezidentas Saavendra rezignuotų. Jo šalininkai vakar surengė demonstraciją, kurioj buvo mėtoma akmenimis į kelių atstovų namus.

Utarninke, Sausio 16

Drg. K. Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas ir buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys kalbės Brighton Parke, K. Gramonto Salėje, 4535 S. Rockwell St. Pradžia 7 val. vakare. Draugai, ateikite visi į prakalbas.

MUSIAI KLAIPĖDOJE

Lietuviai apsupė Klaipėdą

Sartarvė grumoją Lietuvai

Pavojus naujų karų Europoj

Lietuviai mušasi su francuzais už Klaipėdą

80 žmonių užmušta ir sužeista mušy. Miestas yra izoliuotas, bet lietuviai negali į jį eiti.

LIEPOJUS, sausio 13. — Iš Klaipėdos pranešama, kad Lietuvos kareiviai šandie vidurdieny pradėjo šaudyti į francuzų kareivius. 80 žmonių tapo užmušta ir sužeista, daugiausia lietuvių.

Tai yra pirmas nuo senų laikų atsitikimas, kad vokiečiai kariavo greta francuzų, kad gi Klaipėdos vokiečiai pilnai remia Francijos garnizoną iš 200 kareivių, kurie atstovauja tautų sąjungai. Abi pusės yra gerai apsirengusios kulkašvaisdžiais.

Klaipėda dabar yra panaši į apgultą viduramžių miestą. Kanalas, kuris apsupa miestą, neleidžia lietuviams į jį įeiti, kadangi trys pakeliamieji tiltai, kurie jungia miestą su apylinkėmis, yra iškelti. Lietuviai sukilėliai nukirto visas telegrafo linijas ir dabartiniai laikai Klaipėda yra izoliuota.

Kauno traukinis, kuris pasiūkė Latvijos traukinį prie Lietuvos rubežiaus, buvo pilnas kareivių uždarytuose vagonuose.

Ambasadorių taryba protestuoja prieš Lietuvą.

Francija ir Anglija siunčia į Klaipėdą karinius laivus.

PARYŽIUS, sausio 14. — Santarvės ambasadorių taryba vakar laikė savo susirinkimą ir nutarė paskirti francuzų pulkininką komanduoti 200 francuzų kareivių Klaipėdoje, kurie veikia kaip policija po tautų sąjungos kontrole. Ambasadoriai taip pat nutarė užprotestuoti prieš Lietuvos užėmimą Klaipėdos uosto. Jie taip pat paragino techninį komitetą, kuris jau per keturius metus rengia raportą apie tai, kam būtų geriausia paskirti Klaipėdos uostą ir vis jo neprirengia, pasiskubinti su pri-

davimu ambasadoriams to porto.

Francijos lengvam kruizeriui ir dviem torpediniams laivams įsakyta plaukti į Klaipėdą. Anglijos kariniai laivai jau yra į ten išplaukę.

Tai sukurstė anglų intrigos.

Tvirtinama, kad tautų sąjungos viršininkai turį slapty žinių, jog anglai raginę sugrąžinti Klaipėdą Vokietijai. Tai pakurstė lietuvių padaryti netikėtą ataką, kuri tapo atlikta lygiai taip pat, kaip D'Annunzio užėmė Fiume, o Zeligovskis pasigriebė Vilnių.

Amerikos ambasadorius Herrick nedalyvavo ambasadorių svarstymuose apie Klaipėdą, nors būdamas tos zonos buvo daugiausia amerikiečių sumanytas ir buvo pasiūlytas buvusio prezidento Woodrow Wilson Paryžiaus konferencijoje.

Ambasadoriai darys spaudimą į Lietuvą

Siunčia karinius laivus ir kareivius Klaipėdon.

PARYŽIUS, sausio 14. — Du Francijos torpediniai laivai išplaukė vakar iš Cherbourg į Klaipėdą. Vėliau bus pasiūsta daugiau karinių laivų.

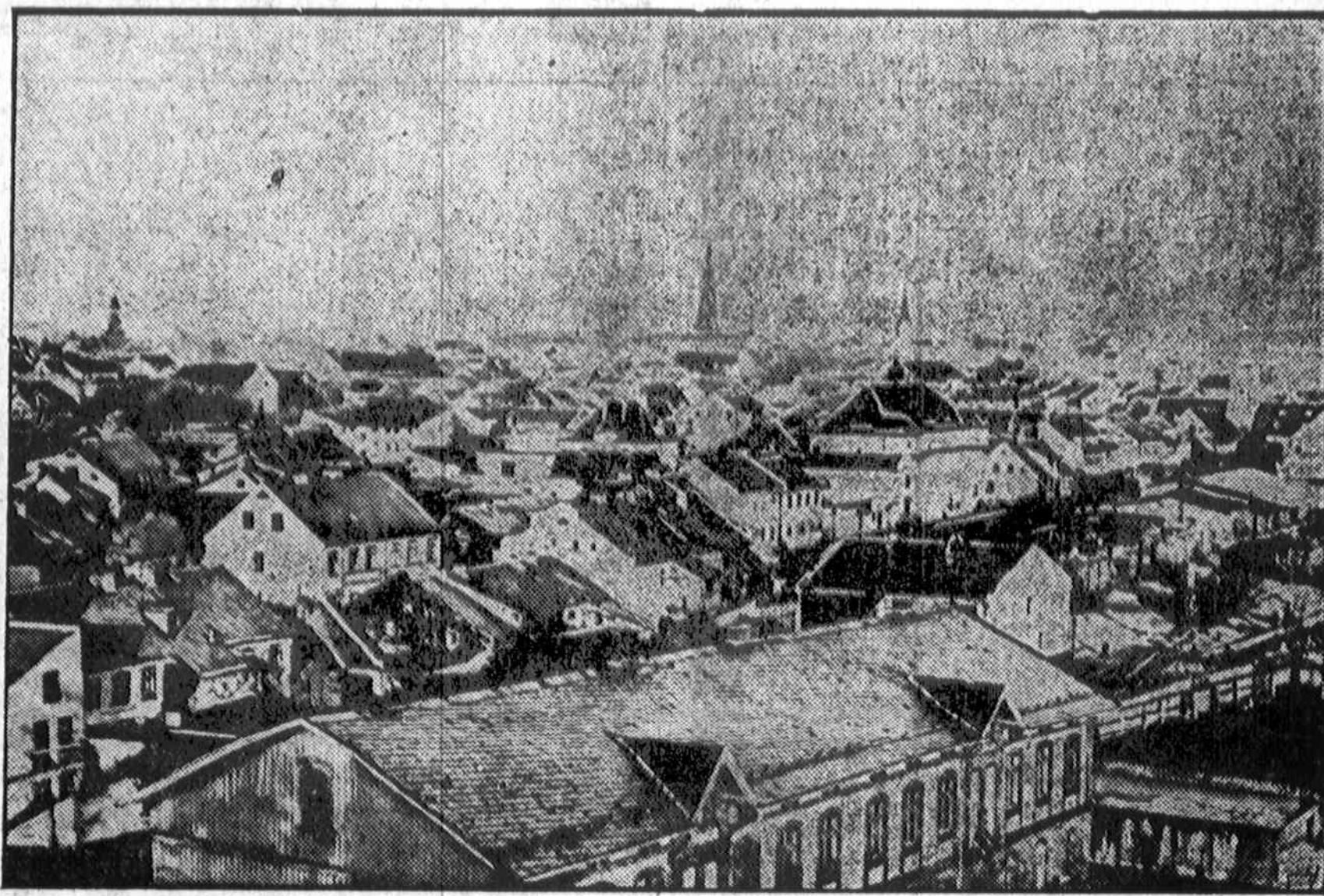
Santarvės ambasadorių taryba vakar nutarė padaryti aštrų protestą Lietuvos valdžiai, kad paveiktų į ją padaryti spaudimą į grupę lietuvių, kuri daro puolimą ant Klaipėdos. Ambasadoriai mano, kad Lietuvos valdžia gali sustabdyti tą puolimą, jei ji veiks greitai ir energiskai.

Ambasadoriai taip pat nutarė pasiūsti Klaipėdon francuzų pulkininką komanduoti ten esančiomis jėgomis. Atvykus Anglijos ir Francijos kariniams laivams, tos jėgos susidės iš Anglijos ir Francijos jūrininkų ir jau esančio ten Francijos kareivių būro.

Lenkija remis talkininkus.

VARŠAVA, sausio 14. — Lenkija remis talkininkų politiką Klaipėdos klausime. Tai paskelbta tapo šiandien. Jokių žingsnių Lenkija nedarys savavaliai.

Kur lietuviai mušasi su francuzais

Klaipėdos miestas, kurį laiko lietuviai apsupę ir jau buvo mušę su francuzais ir vokiečiais, kuriuose 80 žmonių užmušta ir sužeista.

Oficialiniai užginčijama gandas, kad Lenkija buk paskelbusi mobilizaciją.

Lietuva ir Klaipėda

Tai vietinių gyventojų sukilimas, Lietuvos kariuomenės nėra, sako Sidzikauskas.

BERLINAS, sausio 13. — "Vyriausioji taryba jau senai prižadėjo Lietuvai Klaipėdos kraštą, kad davus jai priėjimą prie jūros," pasakė Lietuvos atstovas Vokietijoje Sidzikauskas, aiškindamas apie sukilimą Klaipėdoje.

"Talkininkai tiek atidėliojo išpildymą savo prižado, kad pagalios to krašto gyventojai nusitarė patį veikti. Jokie Lietuvos kareiviai nedalyvauja sukilime ir ikišiol mūsų valdžia ignoravo incidentą oficialiniais, nors mes suprantame, kad tas judėjimas yra išreiškimas sentimentų, kuris vyrauja tarp Klaipėdos krašto gyventojų."

Sidzikauskas šiandien apsilankė Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje išaiškinti padėtį. Vėliausios žinios iš Klaipėdos, rodo, kad miestas yra Lietuvos partizanų apgultas. Jį gina francuzų kareiviai ir vietos policija.

Gali iškilti du nauji karai

Lietuvių puolimas Klaipėdos gali įtraukti ir Lenkiją karan. Grėsia Rumunijos-Vengrijos karas.

PARYŽIUS, sausio 14. — Du nauji karai grėsia Europai. Lietuviai užgriebimas Klaipėdos grėsia įtraukti Lenkus, taip pat ir Rytų Prusiją.

Susirėmimas pasienio sargybų Rumunijos ir Vengrijos gimdo pavojų karo tarp tų dviejų šalių, kadangi Vengrija nori atgauti prarastą laikę karo Transilvaniją, kurią pasigriebė Rumunija.

Ruhr okupacijai sukėlus visą Vokietiją, o anglams pasitraukus iš talkininkų santarvės, taip pat Lausannos taikos konferencijai esant arti pajūrio ir Turkijos nacionalistams grupuojant savo armijas Europos Turkijoje ir palei Mesopotamiją, yra didelio pavojaus, kad visa Europa gali veikti užsiliepsnoti ir prasidėti naujas karas, naujas kraujo liejimas.

Nesant vyriausios tarybos, kuri pairo Anglijai nesutaičius su Francija dėl Vokietijos kontribucijos, nė santarvės ambasadorių taryba, nė tautų sąjunga nepajėgia pataisyti padėtį ir griebtis priemonių išlaikymui taikos.

Rumunija mobilizuoja

VIENNA, sausio 14. — Rumunija vakar pradėjo dalinę mobilizaciją. Visoj Transilvanijoje tapęs paskelbtas karo stovis. Paskelbimas mobilizacijos pagimdė sujudimą visoje šalyje.

Pasak Vienos laikraščių, Rumunijos ambasadorius Vengrijoje įteikė Vengrijos valdžiai protesto notą, prieš statymą pavojun Rumunijos rubežiu. Tuo pačiu laiku Rumunija pasiuntė notą Anglijai ir Francijai, prašančią talkininkų karių komisiją peržiūrėti rubežius.

Vengrijos karo ministeris sako, kad Vengrija nemobilizuoja kareivių.

Rumunija be to atsikreipė prie mažosios ententės, prašydama sušaukti mažosios ententės susirinkimą, nuspręsti apie priemones prieš Vengriją. Esą Vengrija daro pavojingą koncentraciją kariuomenės palei Rumunijos rubežiu. Tikimas labai svarbaus nuosprendžio.

Žinios sako, kad Rumunijos parubežy ištiko susirėmimas tarp rumunų ir vengrų neregularinių kareivių, kuriais komandavo leit. Pajus, kuris pirmąją buvo užgriebęs Burgenlandą. Betgi Vengrijos regulia-

riniai kareiviai mušy nedalyvavo, dalyvavusi tik pasienio sargyba.

Harringtonas ir du pagalbininkai nuteisti

Harringtonas ir Lebeckis su Žilvičiu nuteisti nuo 1 iki 10 metų kalėjiman.

CHICAGO, — Vienas didžiųjų "spešelių" rinkėjų, Laslie Harringtonas, kuris išviliojo ir nunešė apie \$1,000,000 lietuvių darbininkų pinigų, pereitą šeštadienį teisėjo Sullivan tapo nuteistas nuo 1 iki 10 metų kalėjiman.

Tiek pat kalėjimo gavo ir Harringtono pagalbininkai, lietuviai Antanas Lebeckis ir Petras Žilvitis.

Juos visus tris jury rado kaltais jau du mėnesiai atgal, bet jų nuteisimas tapo atidėtas, kadangi jie reikalavo naujo bylos nagrinėjimo. Šeštadienį teisėjas jų reikalavimą atmetė, kadangi nesą pamato naujam bylos nagrinėjimui ir nuteisė juos kalėjiman. Teisėjas jų advokatai pareiškė, kad jie apeliuos į apeliacinį teismą.

4 žmonės prigėrė.

KEY WEST, Fla., sausio 14. — 4 žmonės, — kapitalistas, du jo vaikai ir viena mergina prigėrė paskendus laike audros hydroplanui. Penki kiti buvę hydroplane žmonės tapo išgelbėti. Hydroplanui skraidant virš vandens sugedo motoras ir buvo priverstas nusileisti ant vandens, apie 20 mylių nuo Havanos, pasitaisyti. Bet jura buvo taip audrota, kad hydroplanas tapo sudaužytas. Du vaikai miegojo kajutoje ir jie tapo užmušti ant vietos; kiti gi tapo vilnių nuplauti į jūrą, bet likusieji įstengė išsikelti įsikabinę laužų iki juos išgelbėjo praeinantis laivas.

Vokietijos reichstogas remia "moralinį karą."

Reichstogas parėmė kanclerį Cuno.

BERLINAS, sausio 14. — Šeštadienį reichstogas 283 balsais prieš 12 užgryn valdžios pastangas užprotestuoti prieš okupaciją Ruhr ir jos pastangas ekonominiui nuveikti Francijos pastangas pasigriebti Vokietijos industrinį distriktą. Reichstogas tą padarė po to, kaip kancleris Cuno išdėstė įvykius, kurie privedė prie Francijos okupacijos. 16 kraštutinių socialistų susilaikė nuo balsavimo.

Kancleris Cuno pakartojo savo pirmesnę tvirtinimą, kad Ruhr užėmimas yra lauzymas Versailės sutarties ir neturi nė ekonominio, nė konstruktyvio tikslo, bet yra dalimi politikos, kurią Francija vedė per 300 metų. Cuno išreiškė baimę, kad padėtis gali pasidaryti valdžių nesuvaldoma ir priversti prie sunaikinimo netik Vokietijos, bet ir visos Europos.

Socialistas pasmerkia savus kapitalistus.

Kraštutinės kalbos fabrikantų vadovo Stresemann, kuris pavadino okupaciją kriminaline vagyste ir socialistu Mueller, kuris pasakė, kad Francijos nota yra didžiausia veidmainybė istorijoje, tapo sutiktos dideliu entuziazmu.

Bet smerkdamas Francijos militaristus, socialistas Mueller neužmiršo pasmerkti ir savų kapitalistų. Jis sakė, kad tie patys Vokietijos fabrikantai, kurie taip garsiai dabar šaukia apie teisingumą, vedė tokią pat politiką Vokietijoje ir paminėjo ekspediciją Chinijon neva tikslu "kultūros." Tokia Muellerio kalba kapitalistams labai nepatiko ir jie pradėjo eiti iš reichstago. Komunistai gi jų palydėjimui pradėjo šaukti: "Didžiausieji kriminalistai išeina!"

Mueller sakė, kad Francijos pastangos patraukti darbininkus nueis niekais ir nors jie labiausia kentės okupuotose distriktuose, jie vistiek pasilikis ištikimi Vokietijai. Francijos gi socialistai, sakė Mueller, tiek pat pasmerkia premiero Poincare žygius, kaip kad Vokietijos socialistai pasmerkė industrinį imperializmą.

Boikotuos francuzų firmas

HAMBURG, sausio 14. — Hamburgo birža ir grūdų pirkliai nutarė protestuoti prieš Ruhr okupaciją ir nevesti jokios prekybos, tiesioginiai ar netiesioginiai, su Francijos ir Belgijos firmomis.

VALLETTA, Malta, sausio 13 d. — Iš patikėtinų šaltinių pranešama, iš Smyrnos, pasak Reuter'o agentūros, kad turkai skubiai rengiasi pradėti karinį veikimą, jeigu pakriktų taikos konferencija Lozannoje.

Francija užmokesianti už Ruhr anglis.

ESSEN, sausio 14. — Francijos valdžios atstovai sutiko mokėti už visus francuzų okupuotus distrikte iškasamus anglis. Gaunamais pinigais vokiečiai savininkai galės apmokėti angliakasių algas. Ikišiol visus anglis Francija gaudavo dykai, kaip kontribuciją, o angliakasius užmokėdavo patys vokiečiai.

Be sutikimą mokėti už anglis, ji reikalauja pavesti jai dalykų ir net sudaryti visą kasyklų savininkų sindikatą, kur Francija irgi turėtų balsą ir kontroliuoti 20 nuoš. akcijų.

Tysen kasyklų savininkų grupė pranešė, kad ji gali pagaminti apie 500,000 tonų anglių ir mėnesį, kuomet Francija pirmiau gaudavo 1,600,000 tonų ir mėnesį. Manoma, kad gabenimas anglių Francijon atsinaujins pirmadienį po francuzų priežiūra. Gabenimas anglių neokupuoton Vokietijon galbut apsisots.

Gal išvys kunigus

Katalikų kunigai Meksikoje peržengė šalies konstituciją.

MEXICO CITY, sausio 14. — Svetimų šalių kunigai Meksikoje, net ir popiežiaus pasiuntinis Filippi galbut bus pašalinti iš Meksikos kaip negeis-tini ateiviai. Jei tai bus padaryta, tai bus padaryta pasiremiant 33 skirsniu konstitucijos. Tai sako pats prezidentas Obregonas.

Tai del didelio katalikų susirinkimo Silao, Guanajuato valstijoje, laikyto pereitą savaitę. Meksikos gi konstitucija draudžia visokias viešas religines pamaldas ir procesijas. Ir tai ne dabartinė konstitucija, bet tai draudžiama jau nuo 1857 m. Silao katalikai gi surengė milžiniškas procesijas, kuriose jie viešai Kristų apkarunavo karalium, o kalnuose buvo laikomos viešos pamaldos, kuriose dalyvavo ir popiežiaus pasiuntinis, vyskupai ir kunigai bažnytiniai rubais, kas yra peržengimas įstatymų.

Sudegino prezidento namus; sušaudė 3 respublikonus.

DUBLINAS, sausio 14. — Ginkluotų žmonių sudeginimas prezidento Cosgrave vasarnamio, sušaudymas trijų respublikonų Dundalke ir respublikonų išvogimas senatoriaus, kuriam betgi paskiaus pasisekė pabėgti, pažymėjo vakar civilinį karą Airijoje.

Riaušės Bolivijoje.

BUENOS AIRES, sausio 14. — Iš Bolivijos sostinės La Paz pranešama, kad politinė padėtis Bolivijoje pasiekė kritišką laipsnį ir reikalaujama, kad prezidentas Saavedra rezignuotų. Jo šalininkai vakar surengė demonstraciją, kurioj buvo mėtoma akmenimis į kelių atstovų namus.

Utarninke, Sausio 16

Drg. K. Bielinis, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovas ir buvęs Lietuvos Steigiamojo Seimo narys kalbės Brighton Parke, K. Gramonto Salėje, 4535 S. Rockwell St. Pradžia 7 val. vakare. Draugai, ateikite visi į prakalbas.

Kas Dedas Lietuvoj

DABAR TOKIA GADYNE.

Pasvalys. Musų klebonas labai darbštus kunigas, bet jam ne tiek rūpi bažnytiniai dalykai, kiek politiniai bei prekybos ir pramonės reikalai. Parapijonyš šiaurisi, kad reikalai esant kunigo dažniausia neranda namie. Bet kuo čia kaltas kunigas, kad jis laiko neturi. Jis ir kalkes dega, ir stogams cementines čerpes dirba, ir vietos ukiu banko skyrius jo žinioj, ir vartotojų bendrovės reikalai jo širdžiai artimi, ir knygyno reikalai jam nesvetimi. Visų jo užsiėmimų nesuskaitysi. Visai bereikalo parapijonyš tokiu darbštumu kunigu nepatenkinti. Jis ima pavyzdį iš aukščiau. Vyršūnėse kunigas ministeriauja, bankieriauja, steigia fabrikas ir visą savo triušą apieravoja "Dievui ant garbės, o sau ant pažitko dvasiško" įsideda pelną kišenėn. Kodel gi Pasvalio klebonas gali būti kitoks. Kad parapijonyš kapuose numirėliams perankšta, nesvarbu. Gyvam žmogui visas pasaulis reikalingas, numirėliui gi gali kiek ir susispausti, kol klebonai turės daugiau laiko kapinėms paplatinginti.

Valstybinio ukiu vaizdeliai

Žemės Ukiu Ministerijos valdomieji dvarai:

Auniškio dvaras š. m. liepos mėn.: "Vienas jautis nustipo, antras purve nuskendo".

Bendrų dvaras, š. m. rugpjūčio mėn.: "Paskirti pardavimui iš varžytinių 12 paršelių, įkainuoti po 50 auks., liko neparduoti, nes dėl jų menkumo ir liesumo norinčių pirkti neatsirado".

Joniškėlio Žemės Ukiu Mokykla: "š. m. stipa iš 13-os keturios karvės ir užmušta vienas arklys".

Dotnavos mokykla: "dėl pašaro stokos buvo parduota direktoriui A. Vienožinskiui septyni arkliai... už 15.150 auksa."

Plungės Žemės Ukiu Mokykla: "Kurui kertamas dvaro parkas". "Iš užpirtų į valdžios dvarus iš musų linų kontragento p. Tilden Smith'o virš septynių šimtų paršelių gauta vos kelios dešimtys; žymi dalis sergančių, kurių 7 tuoj nusti po. Daug paršelių yra menkų, be gryniosios veislės žymių. Už paršelius mokėta Liepojoj po... 6880 litų! Parduodamas sviestas po 1 litą svarui ir kalakutai po porą litų štukai ir t.t... Žem. Ukiu D-to tarnautojams, o kartais "iš varžytinių" ir kitiems.

Globojamieji ukiu. Rūmų dvaras: "Aštuoni prieš karą pastatyti muro triobesiai yra blogiausiai stovę: lubos išpiausos, o kai kurių net sienos plytoms ardamos; sodnas neapvertas ir naikinamas.

Išdalintų dvarų medžio ir muro triobesiai parduodami nugriauti iš varžytinių. Už vieną klotį gauta ne 80 auksa. Išnuomuoiant 1920 m. Kvietiško dvarą p. Vladui Kriaučiūnui, parduotas inventorių už 105.035 auksa, ir paskolinta rugių 752 pd., kviečių 653 pd., miežių 1365 pd., avių 811 pd., bulvių 238 pd., dobilų 50 pd., ropių 15 pd., pieliškių 298 pd. ir žirnių 149 pd. Iš to viso kačiausias gauta tik 70.035 auksa. pinigais, o 35.000 auksa. ir grūdai dar negražinti. Išnuomojami kultūriniai ukiams "savieji žmonės" valstybiniai dvarai keleriems metams dovanai ar su mokesniu vienas

pudas rugių už hą. metams už pažadą vesti pavyzdinąjį uki. Pavyzdingo ukiu vedimą nuomininkas laiduoja... kombi-nacija iš trijų pirštų. Tauragės Žemės Tvarkytojo Laugelio išnuomota 15 metų kun. Mylimam ant Viežos upės sudegusio maluno vieta, 3 hektarai naujam malunui statyti: 5 metams be nuomos, antri 5 metai po 2 centnerių rugių už hektarą ir treči 5 metai po 3 centnerius rugių hektarui metams. Nuomos laikui pasibaigus, Valstybei lieka... spustas.

"Už išnuomotą 1921 m. A. Šilkinui septyniems metams už 500 auksa. Lielaičių maluną siulau nuomos šimtą kartų daugiau". Seka parašas ir

antrašas. Tai va kokių sugebėjimų naudojamas ir ginamas valstybės turtas ir diegiama pas mus kultūriniai ukiu. Butų gerai, kad Ž. U. Ministerija ir prisi-

žūrėtų tokiu ukiu, ir teiktusi kaina paaiškinti visuomenė. Nes nesuprantant visuomenė greitai yra pikintis iš panašių, kaip aukščiau paminėta, faktų. —["S-d"]

SUSIVENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

Didžiausia lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacija Suvenytose Valstijose, kurios turtas arti \$500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tevynė" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600 ir 1000.

PAŠALPOS SKYRIAI — \$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street, New York, N. Y.

Kenosha Lietuviai

Dabar laikas siųsti pinigų Lietuvon

Mes siunčiame pinigų Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.

Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKŠYS
220 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis.

KUDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KUDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes laisvai nuo kito gydymo reikalingas įvairius būdus, kad motinos ir kūdikiai būtų sveiki.

Kūdikį aprūpinimas ir gydymas yra dalykas gyvos svarbos žmogui ir tautai ir mes žinome, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariai lankytis ir atidžiai stebėti.

STRAIPSNIS II.

MOTINŲ MIRTINUMAS.

Retai kas iš mūsų tikrai įsivaizduoja kaip kūdikį gimdymas yra pavojingas gyvenbei. 1916 metais mes netekome Amerikoje maždaug 16,000 motinų nuo priežasčių surišų su kūdikio gimdymu, ir beveik viso to galima buvo išvengti. Gimdymo karštinė yra dažniausia mirties priežastis, o ji paprasčiausia paeina iš užkretimo nuo pribuvėjų ar patarnautojų rankų motinos žaidžiu.

Iš 150 atvejų gimdymo viena motina netenka gyvybės; vienas kūdikis iš kiekvienų dvidešimties gimusių neišgyvena nei šešių savaičių. O mirtis apkausose buvo vienas vyras iš penkiosdešimties aktyviai dalyvavusių.

PIRM ATEISIANT KUDIKIUI.

Pirm, negu kūdikis ateis yra neatbutina kiekvienai motinai sekančių dalykų.

1. Pasitarimas su gerai išlavintu gydytoju; pilnas kuno išegaminavimas, imant ir pilvo išimieravimą ir dažną analizą šlapimo.
2. Maistingas valgis su ganėtinai pieno.
3. Nuregulavimas perdidelio augimo svaryn, dažnai pasisveriant ir su mažinant krakmolo ir cukraus dalį valgiuose.
4. Užtekinai skystimų, kaip pieno ir vandens.
5. Nuregulavimas vidurių užkietėjimui, jei galima vienu maistu, be gyduolių.
6. Kasdien reikia maudytis, kad pralaukimas gerai eitu.
7. Priežiūra dantų.
8. Užtekinai pailsio ir miego.
9. Dirbti reikia nepervirš ir mankštintis be nuovargio.
10. Reikia nešioti tinkamas drapanas ir tinkamai atsisėsti.
11. Kasdien pavalikėti ore ir gerai išvėdinti miegurnius.

ISLAVINTA PRIEŽIURA LAIKE GIMDYMO.

Išlavinta priežiūra reikalinga geram gimdymui reikalauja ypatingo mokymo ir yra atskira chirurgijos dalis. Geriausias chirurgas nėra per geras jei žmogus kenčia nuo nulaūžtos kijos ar apendicito. Gabus veterinaras yra pakviečiamas susirgus brangiai galvijų veislei. Taigi, ar gyvybė ir busanti sveikata motinos ir vaiko ne užspino geriausios gydytojo ir slaugytojos priežiūros, kurią tik galima gauti?

Toms motinoms, kurios turi kūdikį, bet negali jų krūtimi penėti, yra stipriai rekomenduojamos vartoti Borden's Eagle Pieną del bonkutes. Tai yra puikiausias pienas ir gryniasius cukrus moksliškai sumaišytas ir prirengtas. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris paduodavo stiprias kijas ir sveikus kumus. Jis kūdikį įgalina augti svaryn kas yra reikalinga del sveikatos ir normalizmo. Jis yra rekomenduojamas gydytojų per 65 metus del jo augštos kokybės. Motinos atras kad ir normališki kūdikiai nuolat auga ir stiprėja su Eagle Pienu. Jei nežinai, kaip vartoti Eagle Pieną, tai iškirpk kuponą paskelbimo, kuris telpa mūsų laikraštyje ir pasųk jį į The Borden Company, o šis tau prisiųs visai dykai pamokinių tavo kalboje kaip penėti tavo kūdikius ir kitokios svarbios literatūros apie priežiūrą vaikų ir savęs.

Perskaityk kas savaitę šiuos straipsnius ir pasidėk ateitai.

Tel. Yards 1138
STANLEY P. MAZEIKA
Balsamuotojas
Turis automobilius visokiems reikams. Kaina prieinama.
3319 Auburn Ave., Chicago.

Išdirbėjai ir Import-jai Geriausių
ITALIŠKŲ rankomis dirbtų
ARMONIKŲ
Geriausią pasąly. Gerantuoja. mo deim. cin. metų ir žemė. mis kaimo. mis negu kitų armo. nikų dirbtavų Jung. Valstijose ir Italijoj.
DYKAI priežiūra armonikinė mokykla ar pamokinių knyga. Mes garantu. jame, kad visi mokiniai mokės groti mūsų didžiaja Armonika iš gaidų už 4 mėnesių laiko. Informacijų rašykite angliskai. Katalogas, paprašius, duodama dykai.
Rusita Serenelli Accordion Mfg. Co. 517 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

GARSINKITIES NAUJENOSE

Kl. Jurgelonis
ADVOKATAS
DUODA TEISIŲ PATARIMUS

K. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisai

127 N. Dearborn St., Room 1111-15
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS
LIETUVIS ADVOKATAS

2201 W. 22nd St., kertė Leavitt St.
Telephone Canal 2552
Valandos: 4 iki 6 po piet, ir nuo 7 iki 9 vakaro.

Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekaminuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, penkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morkaiaus ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4758
A. A. SLAKIS
ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestyj.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1803
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų
Namų Tel.: Hyde Park 3896

V. W. RUTKAUSKAS
Advokatas

29 So. La Salle St. Room 530
Tel.: Central 6390
Vak. 3223 S. Halsted St. Chicago
Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669
JOSEPH W. GRIGAL
Lietuvis Advokatas

Kambaris 306, Home Bank Bldg., Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves.
Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakare.

S. W. BANES
ADVOKATAS

Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Rector Building
78 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Herman P. Haase
ADVOKATAS

609-610 Chamber of Commerce
133 W. Washington St.,
Phone Main 1308
Chicago, Ill.

ADOLPH E. STASULANI
ADVOKATAS

Peržiuri abstraktus ir skolina pinigų ant nekrutamų nuosavybės.
OFISAS DIDMIESTY
KAMBARYS 1104
Chamber of Commerce Bldg.
133 W. Washington Street
Telef. Franklin 1176-4945
VAKARAIŠ
3236 So. Halsted Street.
(Eagle Music Co.)
Telef. Boulevard 6737

DR. A. MONTVID
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telephone Central 8362
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakara
Rezidencijos tal. Kodzia 7715

Dr. M. T. Strikol'is
Lietuvis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

\$50 \$60 \$70

"Kuppenheimer" "L" sistemos ir kiti gerai žinomi PLOŠČIAI
Jūsų Pasirinkimui
\$27.50

Kiekvienas ploščius turi but parduotas be atsiųdėjimo į pelną ar nuostolį. Kiti ploščiai visų pagedauijamų gelumbių, spalvų ir petring, vėliau ir senovinių madų \$10.95, \$16.95 ir \$22.50.

Vyrams ir Jaunuoliams garantuota 1 ir 2 kelnėmis \$13.50, \$18.50, \$22.50, \$27.50, \$32.50 ir \$37.50.
S. GORDON
(Pristatytas Smulkmenų Prekybai).
1401 S. Halsted St., 739 W. 14 St.
Atidara kasdien, vakarais ir septintadieniais.

Pienas Pas Šalies Duris

Visur Jungtinėse Amerikos Valstijose -- pas duris visoj šaly -- krautuvinnikai kasdien pristato Bordeno Garuodintąjį Pieną. Lietuvės šeiminnikės pradeda pirktis pieną nuo krautuvinnikų, nes Bordeno Kompanija aprupina jų reikalus.

Borden'o Garuodintasis Pienas yra tyras kaimo pienas su paliktais jame paviršiais. Jis yra geriausias pienas namų reikams, kur tik pienas reikalingas. Ar bandei kada jį su kava? Jei pabandysi, tai patirsi, kad kava turi visai kitokį skonį. Jis yra puikus virimui visur, kur tik pienas, ar paviršiai vartojama.

ATSIMINK

1. Borden'o Garuodintasis Pienas yra dusyk riebesnis už paprastą pieną. Pareina vartoti pusę vandens ir pusę Borden'o Garuodintojo Pieno, jei nori vartoti jį kaip paprastą pieną.
2. Jei turi savo receptą, kur reikia paviršių, imk tą pačią apstį Borden'o Garuodintojo Pieno, kaip paviršių.
3. Borden'o Garuodintasis Pienas yra ekonomingas vartoti.
4. Jūsų krautuvinnikas žino, kad Borden'o pienas yra saugus ir tyras, kuris suteikia pilną patenkinimą visiems jo kostumeriams. Todėl jis laiko jį tamstai.

Nusipirk skardinaitę šiandien ir buk taupi šeiminnikė.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York

Chicagoj ofisas:

510 N. Dearborn Street
TELEFONAS DEARBORN 3105

Borden's
THE NATIONS MILK

Borden's
UNSWEETENED
EVAPORATED
MILK

Borden's

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaipo lietuvis, lietuviams visados patarnauja kuogeriausiai.
M. YUSKA,
3228 W. 38th St., Chicago, Ill.

Kas Dedas Lietuvoj

DABAR TOKIA GADYNE.

Pasvalys. Musų klebonas labai darbštas kunigas, bet jam ne tiek rupi bažnytiniai dalykai, kiek politiniai bei prekybos ir pramonės reikalai. Parapijonys šiausi, kad reikalai esant kunigo dažniausia neranda namie. Bet kuo čia kaltas kunigas, kad jis laiko neturi. Jis ir kalbės dega, ir stogams cementinės čerpes dirba, ir vietos ukių banko skyrius jo žinioj, ir vartotojų bendrovės reikalai jo širdžiai artimi, ir knygyno reikalai jam nesvetimi. Visų jo užsiėmimų nesuskaitysi. Visai bereikalo parapijonys tokiu darbštumu kunigui nepatenkinti. Jis ima pavyzdį iš aukščiau. Viršūnė kunigas ministeriauja, bankieriauja, steigia fabrikas ir visą savo triušą apieravoja "Dievi ant garbės, o sau ant pažitko dvasiško" įsideda pelną kišenėn. Kodel gi Pasvalio klebonas gali būti kitoks. Kad parapijos kapuose numirėliams perankšta, nesvarbu. Gyvam žmogui visas pasaulis reikalingas, numirėliui gi gali kiek ir susispausti, kol klebonai turės daugiau laiko kapinėms paplatinginti.

Valstybinio ukių vaizdeliai

Žemės Ukių Ministerijos valdomieji dvarai:

Auniškio dvaras š. m. liepos mėn.: "Vienas jautis nustupo, antras purve nuskendo".

Bendry dvaras, š. m. rugpjūčio mėn.: "Paskirti pardavimui iš varžytinių 12 paršelių, įkainuoti po 50 auks., liko neparduoti, nes dėl jų menkumo ir liesumo norinčių pirkti neatsirado".

Joniškėlio Žemės Ukių Mokykla: "š. m. stipio iš 13-os keturios karvės ir užmušta vienas arklis".

Dotnavos mokykla: "del pašaro stokos buvo parduota direktoriui A. Vienožinskiui septyni arkliai... už 15.150 auks. Plungės Žemės Ukių Mokykla: "Kurui kertamas dvaro parkas". "Iš užpirtų į valdžios dvarus iš mūsų linų kontragento p. Tilden Smith'o virš septynių šimtų paršelių gauta vos kelios dešimtys; žymi dalis sergančių, kurių 7 tuoj nustupo. Daug paršelių yra menkių, be gryniosios veislės žymių. Už paršelius mokėta Liepojuj po... 6880 litų! Parduodamas sviestas po 1 litą svarui ir kalakutai po porą litų štukai ir t.t. Žem. Ukių D-to tarnautojams, o kartais "iš varžytinių" ir kitiems.

Globojamieji ukių. Rumokų dvaras: "Aštuoni prieš karą-pastatyti muro triobesiai yra blogiausiai stovę: lubos išpautos, o kai kurių net sienos plytoms ardamos; sodnas neaptyvertas ir naikinamas. Išdalintų dvarų medžio ir muro triobesiai parduodami nugriauti iš varžytinių. Už vieną klėtį gauta ne 80 auks. Išnuomuojuant 1920 m. Kvietiško dvarą p. Vladui Kriaučūnui, parduotas inventorių už 105.035 auks., ir paskolinta rugių 752 pd., kviečių 653 pd., miežių 1365 pd., avių 811 pd., bulvių 238 pd., dobilų 50 pd., ropių 15 pd., pielių 298 pd. ir žirnių 149 pd. Iš to viso skaičiaus gauta tik 70.035 auks. pinigais, o 35.000 auks. ir grūdai dar negrąžinti. Išnuomojami kultūriniai ukiams "saviems žmonėms" valstybiniai dvarai keleriems metams dovanai ar su mokesniu viešas

pudas rugių už ha. metams už pažada vesti pavyzdinį uki. Pavyzdingo ukių vedimą nuomininkas laiduoja... kombinacija iš trijų pirštų.

Tauragės Žemės Tvarkytojo Laugalio išnuomota 15 metų kun. Mylimam ant Viežos upės sudegusio malūno vieta, 3 hektarai naujam malūnui statyti: 5 metams be nuomos, antri 5 metai po 2 centnerių rugių už hektarą ir treči 5 metai po 3 centnerius rugių hektarui metams. Nuomos laikui pasibaigus, Valstybei lieka... spustas.

"Už išnuomotą 1921 m. A. Šilkinui septyniems metams už 500 auks. Lielaičių malūną siūlau nuomos šimtą kartų daugiau". Seka parašas ir

antrašas. Tai va kokių sugebėjimų naudojamas ir ginamas valstybės turtas ir diegiama pas mus kultūriniai ukių. Butų gerai, kad Ž. U. Ministerija ir prisi-

žiūrėtų tokiu ukiu, ir teiktusi kainą paaiškinti visuomenei. Nes nesuprantant visuomenės greitai yra piktintis iš panašių, kaip aukščiau paminėta, faktų.—["S-d"]

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

Didžiausia lietuvių apdraudos ir pašalpos organizacija Suvienuotose Valstijose, kurios turtas arti \$500,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primumi nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600 ir 1000.

PASALPOS SKYRIAI — \$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA,
307 W. 30th Street,
New York, N. Y.

Kenosha Lietuviai

Dabar laikas siųsti pinigų Lietuvon

Mes siunčiame pinigų Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienų Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau.

Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKŠYS
220 Milwaukee Ave.,
Kenosha, Wis.

KŪDIKIŲ GEROVĖS SKYRIUS
DEL APRŪPINIMO MOTINŲ IR JŲ KŪDIKIŲ SVEIKATOS.

Šiame skyriuje mes laisvai nuo laiko gydysime reikalingus būdais motinas ir kūdikius, kurie yra motinoms ir kūdikiams.

Kūdikių aprūpinimas ir gydymas yra dalykas gyvos svarbos motinai ir tautai ir mes jaučiamo, kad tai yra dalykas, kurį mes turime reguliariai laisvai tarpais atidėti ir laisvai peržiūrėti.

STRAPSNIS II.

MOTINŲ MIRTINUMAS.

Retai kas iš mūsų tikrai įsivaizduoja kaip kūdikių gimdymas yra pavojingas gyvybei. 1916 metais mes netekome Amerikoje maždaug 16,000 motinų nuo priežasčių surištų su kūdikių gimdymu, ir beveik viso to galima buvo išvengti. Gimdymo karštinė yra dažniausia mirties priežastis, o ji paprastai pasireiškia iš užkėlimo nuo pribuvėjų ar patarnautojų rankų motinos žaizdų.

Iš 150 atvejų gimdymo viena motina netenka gyvybės; vienas kūdikis iš kiekvienų dvidešimt gimusių neišgyvena nei šėšių savaitių. O mirtis apkausose buvo vienas vyras iš penkiasdešimt aktyviai dalyvavusių.

PIRM ATVEŠTANT KŪDIKIUI.

Pirm, negu kūdikis ateis yra neatbūta kiekvienai motinai sekanti dalykai.

1. Pasitajimas su gerai išlavintu gydytoju; pilnas kuno išegaminavimas, intant ir pilvo išmieravimą ir dažną analizę šlapimo.
2. Maistingas valgis su ganėtinai pieno.
3. Nureguliuojamas perdidelio augimo svyrų, dažnai pasisveriant ir sumažinant krakmolo ir cukraus dalį valgiuose.
4. Užtektinai skystimų, kaip pieno ir vandens.
5. Nureguliuojamas vidurių užkietėjimo, jei galima vienu maistu, be gyduolių.
6. Kasdien reikia maudyti, kad praitavimas gerai būtų.
7. Prižiūra dantių.
8. Užtektinai palioio ir miego.
9. Dirbti reikia nepervirti ir minkštintis be nuovargio.
10. Reikia nešioti tinkamas drapanas ir tinkamai atsilesti.
11. Kasdien pavalkščioti ore ir gerai išvėdinti miegurnius.

ISLAVINTA PRIEŽIURA LAIKE GIMDYMO.

Išlavinta priežiūra reikalinga geram gimdymui reikalauja ypatingo mokymo ir yra atskira chirurgijos dalis. Geriausias chirurgas nėra per geras jei žmogus kenčia nuo mūlautos kijos ar apendicito. Gabus veterinaras yra pakviečiamas susirgus brangiai galvijų veislei. Taigi, ar gyvybė ir busianti sveikata motinos ir vaiko neapsilpina geriausios gydytojo ir slaugytojos priežiūros, kurią tik galima gauti?

Toms motinoms, kurios turi kūdikių, bet negali jų krūtimi penėti, yra stipriai rekomenduojamas vartoti Borden's Eagle Pieną del bankutės. Tai yra puikiausias pienas ir gryniasius cukrus moksliškai sumaišytas ir prirengtas. Borden's Eagle Pienas yra maistas, kuris pabudavoja stiprias kijas ir sveikus kusus. Jis kūdikį įgalina augti svaryn kas yra reikalinga del sveikatos ir normalizmo. Jis yra rekomenduojamas gydytojų per 65 metus del jo augstos kokybės. Motinos atras kad ir normališki kūdikiai nuolat auga ir stiprėja su Eagle Pienu. Jei nežinai, kaip vartoti Eagle Pieną, tai iškirp kupoję paskelbimo, kuris teina mūsų laikraštį ir pasiųsk jį į The Borden Company, o ji tau prisiųs visai dykai pamokinių tavo kalboje kaip penėti tavo kūdikius ir kitokios svarbios literatūros apie priežiūrą vaikų ir savęs.

Persikaityk kas savaitę šitūs straipsnius ir pasidėk ateitai.

Tel. Yards 1138
STANLEY P. MAZEIKA
TRABORIUS IR
Balsamutojas
Turis automobilius visokiems eikalams. Kaina orinama.
3319 Auburn Ave., Chicago.

Kl. Jurgelonis

ADVOKATAS

DODA TEISŲ PATARNIMUS

K. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-8

Gyvenimo vieta:
3923 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS

LIEUVIS ADVOKATAS

2201 W. 22nd St., kurtis Leavitt St.
Telephone Canal 2562
Valandos: 4 iki 6 po pietų, ir nuo 7 iki 9 vakaro.

Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekzaminuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba parduodant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgėšius ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4758

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestyje.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1303
Valandos: 9 ryto iki 5 po pietų

Namų Tel.: Hyde Park 8395

V. W. RUTKAUSKAS

Advokatas

29 So. La Salle St. Room 530
Tel.: Central 6590
Vak. 3223 S. Halsted St. Chicago
Tel. Yards 4661

Tel. Haymarket 3669

JOSEPH W. GRIGAL

Lietuvio Advokatas

Kambarys 306, Home Bank Bldg.,
Kamp. Milwaukee ir Ashland Ave.
Ofiso val.: nuo 9 iki 5 ir nuo 7 iki 9 vakaro.

S. W. BANES

ADVOKATAS

Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3208 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Herman P. Haase

ADVOKATAS

609-610 Chamber of Commerce
133 W. Washington St.,
Phone Main 1308
Chicago, Ill.

ADOLPH E. STASULANI

ADVOKATAS

Peržiuri abstraktus ir skolina pinigų ant nekrutamų nuosavybės.

OFISAS DIDIESTY
KAMBARYS 1104
Chamber of Commerce Bldg.
133 W. Washington Street
Telef. Franklin 1176-4945
(VAKARAI)

3236 So. Halsted Street.
(Eagle Music Co.)
Telef. Boulevard 6737

DR. A. MONTVID

Lietuvio Gydytojas ir Chirurgas

25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telefonas Central 3362
1824 Wabansia Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakaro
Residencijos tel. Kedzie 7715

Dr. M. T. Strikol'is

Lietuvio

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.

Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0268

\$50 \$60 \$70

"Kuppenheimer" "L" sistemos ir kiti gerai žinomi PLOŠČIAI

Jūsų Pasirinkimui
\$27.50

Kiekvienas ploščius turi but parduotas be atsižirėjimo į pelną ar nuostolį. Kiti ploščiai visu pagedauijamu gelumui, spalvų ir pėtrinių, vėliausių ir senovinių madų \$10.95, \$16.95 ir \$22.50.

Vyrams ir Jaunuoliams garniturai 1 ir 2 kelinėmis \$13.50, \$18.50, \$22.50, \$27.50, \$32.50 ir \$37.50.

S. GORDON
(Pristatytas Smulkmenų Prekybą).
1401 S. Halsted St., 739 W. 14 St.
Atidara kasdien, vakarais ir septintadienis.

Pienas Pas Šalies Duris

Visur Jungtinėse Amerikos Valstijose -- pas duris visoje šaly -- krautuviniškai kasdien pristato Bordeno Garuodintąjį Pieną. Lietuvės šeimnininkės pradeda pirkti pieną nuo krautuvininkų, nes Bordeno Kompanija aprupina jų reikalus.

Borden'o Garuodintasis Pienas yra tyras kaimo pienas su paliktais jame paviršiais. Jis yra geriausias pienas namų reikalams, kur tik pienas reikalingas. Ar bandei kada jį su kava? Jei pabandyai, tai patirsi, kad kava turi visai kitokį skonį. Jis yra puikus virimui visur, kur tik pienas, ar paviršiai vartojama.

ATSIMINK

1. Borden'o Garuodintasis Pienas yra dusyk riebesnis už paprastą pieną. Pareina vartoti pusę vandens ir pusę Borden'o Garuodintojo Pieno, jei nori vartoti jį kaip paprastą pieną.
2. Jei turi savo receptą, kur reikia paviršių, imk tą pačią apstį Borden'o Garuodintojo Pieno, kaip paviršių.
3. Borden'o Garuodintasis Pienas yra ekonomingas vartoti.
4. Jūsų krautuvininkas žino, kad Borden'o pienas yra saugus ir tyras, kuris suteikia pilną patenkinimą visiems jo kostumeriams. Todėl jis laiko jį tamstai.

Nusipirk skardinaite šiandien ir buk taupi šeimnininkė.

THE BORDEN COMPANY

Borden Building, New York

Chicago ofisai:

510 N. Dearborn Street
TELEFONAS DEARBORN 3405

Borden's
THE NATIONS MILK

Borden's
UNSWEETENED
EVAPORATED
MILK

Borden's

Tel. Lafayette 4223

Plumbing, Heating

Kaipio lietuviai, lietuviams visados patarnauja kuogeriausiai.

M. Yuška,

3223 W. 39th St., Chicago, Ill.

KORESPONDENCIJOS

DETROIT, MICH.

Sausio 7 d., š. m., Lietuvių svetainėje įvyko prakalbos su rengtos Tautos Fondo 8-to Skyriaus. Kalbėjo M. Kerbelis, ALRK. Federacijos išdo globėjas.

M. Kerbelis kaip kalbėtojas visai menkas. Jis pasakojo, kaip jie iššluosią visus samdininkus iš Lietuvos, kada lietuviai (suprask: klerikalai) turės užtektinai pinigų patys vie- ni valdyt Lietuvą.

M. Kerbelis sako, kad Lietuvoje, jeigu prireikia nueiti į kokią raštinę, kad prispaustų antspaudą, tai antspaudą spaudžia kokias 2-3 dienas. O kas dėl to kaltas? — klausio kalbėtojas ir pats atsako: Ogi kad ten dirba žmogus prisigėręs rusiško raugo, arba vokie- tis, arba Sapiegos sėbras, ar žydas! Žydas esą net iš Ameri- kos siunčia pinigus saviškiems, kad neprileidus lietuvių prie biznio. Tai jums žydas neva lie- tuvių draugai, norį paskandyt Lietuvą.

Visa bėda esanti, kad nėra inteligentų Lietuvoje. Visoj Lietuvoje esą tik apie pora tik- rų inteligentų. Bet federacija leidžianti į mokslo 30 jaunuoi- ū, kurie lanką universitetus įvairiose šalyse, kaip Šveicari- joje, Vokietijoje ir čion Ameri- koje, o kitais metais tikimasi suselpti bent šimtą jaunuolių, kurie norį baigti mokslo.

Po prakalbos buvo renka- mos aukos katalikų mokslei- viams šelpti.

Laimingi.

Pp. Urbonams ir pp. Černau- ckams garnys atnešė po gražų berniuką. Kaip jie bus pasiugė- ję nei vieni nei antri neapsi- ims spėti. Tik džiaugias, kad labai gražus. —P. Jurnaitis.

SO. OMAHA, NEBR.

LDLD. kp. "Driskių balius."

Vietos LDLD. 27 kuopa yra dar jaunutė, su kitomis senes- nėmis draugijoms jai sunku lygintis. Ji nėra dar taip pla- čiai pasiskelbus, todėl vietos lietuviams mažai nežinoma. Veikti jai taip jau išpradžių sunku, nes kol kas dar tuščių kišenių buvo. Bet jos narių upas yra geras, jie nori veikti, nori patys šviestis ir kitiems padėti, traukiant prie savęs didesnę būręli veiklesnių žmo- nių.

Sausio 6 dieną ta kuopelė buvo suruošus taip vadinamą "Driskių balių." Iš karto ėmė baimė del vakaro pasisekimo, bet jis išėjo kuo geriausiai. Publikos netrūko. Nors lietu- vių buvo nedaugiausiai, bet už- tai atvyko nemaža kitataučių, taip kad vakaras atrodė visai "internacionalinis." Kaip "Dris- kių baliui," daugelis buvo pa- sirėdę driskių kostiumais. Ti- pingus Lietuvos elgetas vaiz- davo ypatingai Viktorija Šu- kienė, Šiaulių Liuce, Stanislo- vas Krasauskis (Liūdes vyras), Raulas Meilingis ir k. Juokų buvo sočiai. P. J. Juzeliūnas vaizdavo nebylį ir neregį, mer- gytės vedžiojamą. Driskių ka- raliene pasižymėjo Ona Bal- kienė. Buvo ir amerikoniškų driskių kostiumais pasirėdži- ū. Kuopos nariai buvo su- aukoję septynias dovanas. Va- karas davė apie 30 dolerių pel- no.

GRAND RAPIDS, MICH.

"Progresisčių" vakaras.

Sausio 7 d. Lietuvių Moterų Progresivio Susivienijimo kuopos, L. Sunų ir Dukterų D-jos svetainėje statė scenoje trijų aktų veiklą "Buožės Lietuvo- je". Apie lošėjus galima sakyti kad atliko vidutiniškai, vienas tik dalykas darė nemalonų is-

puodį į publiką tai sufloriaus balsas, kuris net pas duris bu- vo galima girdėti. Pats veika- las dailės atžvilgiu menkas. Užtat triukšmo, šaudymo tai buvo sočiai, taip kad maži vai- kučiai išsigandę net pradėjo klykti. Dar vienas nemalo- nus dalykas, kuris veikalus statant pas lietuvių nuolatos atsikartoja, tai ilgos pertrau- kos, kol scenerijas perstato.

Lietuvos Sunų ir Dukterų Dr-jos šioms metams naujai išrinktas pirmininkas Kareckis išėjęs ant pagrindų matyt no- rėjo paagituoti, kad daugiau narių rašytus draugijos, ir už- kimusiu balsu pasakė: jei nie- kas prie Draugijos nesirašys, tai reikės svetainę parduoti! Ar jau šitaip? O kaip čia se- nai genasis pirmininkas K. Ja- kimavičius rašydams atsaky- mą į S. Naudžiaus korespon- denciją taip puikiai Draugijos stovį išgyrė...

Klerikalai už žydų skerdynes.

Man teko būti vienam katali- kų name pereitą sekmadienį, (sausio 7 d.), kur vienas žmo- gus, matyt, socialistinių paž- valgų, diskusavo su žymiau- siais klerikalų šulais, butent su vargonininku Mondeika ir gra- borium Bartaškevičium. Žmo- gus kaltino Lietuvos valdžią, kad nesistengia sustabdyti tą biaurią propagandą, kuri pas- taruoju laiku Lietuvoje ėmė ten pasireikšti prieš žydus, o tuodu katalikų gyrė tą darbą, sakydami, kad žydams taip ir taip reikią padaryti.

— Grandrapidietis.

CUNARD
Lietuvon per 10 dienų
Vienatinis vandeniu kelias Lietu- von per Southamptoną ant Milžinių laivų
AGUITANIA MAURETANIA 45,647 tonų 30,704 tonų
BERENGARIA
Aplėdžia New Yorką kas Utarnin- kas. Greitas persėdimas Southamp- tone. Lietuviai ypatiskai lydimi.
I (2ra kl. \$150.00) Karės tak- Piliava Čiča kl. 106.50) sai ekstra KELIVIAI IŠ LIETUVOS sėda laivan Piliavoj važiuojant į Southamptoną ir ten persėda ant Milžinių laivų. Plaukia kas savaitę. Greičiausi laivai pasaulyje. Informacijų del kainų ir reka- lingų dokumentų atvažiuojantiems keleiviams galite gauti nuo b'le agento. Reikalaukit. Jų yra ir ju- sų mieste arba apilinkėj.

PERKANTIEMS PAS MUS DOKU- MENTUS PADAROM DYKAI.
Mainydam, pirkdami ar parduoda- mi visados kreipkitės pas mus.
TAS BUS LABAI JUMS ANTI NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.
INVESTMENTS ESTATE INSURANCE
809 W. 35th St., Chicago.
Tel. Blvd. 0611 ar 0774
Pasakmingai Siunčiame Pinigus ir Parduodame Laivakortes.
Esam Registruoti Notarai Lietuvos Atstovybėje.

Pirmas Lietuvos
J. P. VARKALA & CO.
PUBLIC ACCOUNTANT
AUDITOR-ius
Ofisai:
3241 So. Halsted St.,
203 Dearborn St.,
Chicago, Ill.
Telefonai:
Boulevard 5066
Harrison 6872

DETROIT, MICHIGAN

West 1394 Heml. 6678
WM. J. STOLL CO.,
J. Balchiūnas pagalbininkas
(arba asistentas)
GRABORIUS
1029 — 25th St., 9509 Carden
Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS,
8709 Jos. Campan Av.
DETROIT, MICH.
Ofiso valandos: 1—3 diena
7—8 vakare
Tel. Market 6234, Market 4526

UŽMIRŠTAS SMAGUMAS

KITA syki Amerikos lietuviai pažinojo didelį kulturinį smagumą, butent Knygų Skaitymą

Karė, suirimas, išpuikėjimas, nupuolimas, smulki kova, žemos rūšies smagumai atėmė nuo Amerikos lietuvių tą gražų ir didelį smagumą, kokį jie turėjo iš knygų skaitymo.

Bet nupuolimas nesitęsia amžinai. Taipgi ir Amerikos lietuviai turi susigražinti tą gražų paprotį—skaityti knygas. Tai dabar ypač lengva, kada mes gauname tokių gražių knygų iš Lietuvos

Naujienu Knygyne randasi daug naujausių knygų, spaudintų Lietuvoje. Iš tų mes atkreipiame jūsų dėmesį ypač į sekamas:

DAILĖS PAVEIKSLŲ KNYGOS.
RAFAELIS. Dešimtis jo veikalų svarbiau- siųjų spalvotų reprodukcijų ir trumpa jo gyvenimo ir kūrybos apžvalga. Tai yra ne- paprastai puikiai padarytos reprodukcijos, spaudžintos Vokietijoje. Rafaelis buvo di- džiausias Madonos (Sv. Papalės) piešėjas. Tarp reprodukcijų, kurios randasi šioj knygoj yra jo garsus paveikslas Šikštinės Madonos. Kiekvienas paveikslas gali būti indėtas į rė- mus. Jeigu norite gauti šitų knygų, pasku- bėkit, nes Naujienu knygyne liko tik keletas. Kaina \$1.25

ANZELMAS FEUERBACHAS. Tai yra vienas iš garsiausių pereinio šimtmečio Vo- kietijos dailininkų. Šioj knygoj yra dvyli- ka spalvotų jo paveikslų reprodukcijų. Re- produkcijos taip gražiai padarytos kaip ir Rafaelio paveikslų reprodukcijos. Tarp pa- veikslų yra jo garsusis paveikslas, rodantis poetą Dante su Ravnos moterimis. Pa- veikslai gali būti išimti ir idėti į rėmus. Kaina \$1.25

GRAŽIOS SKAITIMO KNYGOS.
HOMERO ODISEJA. Tai yra veikalas, kurs atvaizdina senovinį graikų pasaulį ir yra vie- nu iš pamatinių puikiausių pasaulės litera- tūros kūrinių. Jį išvertė lietuvių kalbon Dr. J. Ralys, kurs nesenai mirė. Išvertimas šio- to veikalio lietuvių kalbon didžiai paturtino lietuvių literatūrą. Vertimas yra labai puik- kus ir užpelnė didžiausio pagirimo iš kritikų pusės. Knygą išleido švietimo Ministerija. Kaina \$1.00

JONO BILIUNO RAŠTAI. Jonas Biliunas buvo vienas iš prakilių rašytojų, kurio ta- lentas žadėjo daug, bet kurs mirė pirma ne- gu spėjo savo talentą pilnai išplėtoti. Šiton knygon sutalpinta visi niešpasakytai gražūs J. Biliuno rašiniai, kuriuos jis spėjo parašyti. Kaina 75c

DUONELAIČIO RAŠTAI, mokykloms parin- ko ir paaiškino M. Biržiška. Tai yra rupe- stingai ir gražiai išleistas pilnas K. Duonelai- čio raštų rinkinys, su priedu atskyroj knyge- lė — M. Biržiškos parašyta Duonelaičio bio- grafija ir jo raštų išnagrinėjimas. Kaina 60c

IŠ ADOMO MICKEVICIAUS Raštų. Tai yra kita knygelė, kurią kiekvienam smagu bus tu- rėti savo knygynėlyj. M. Biržiška šioj kny- gelėj paduoda raštų vertimus ir lietuvių kal- bą kartu su jų lenkišku originalu. Knyge- lės kaina 60c

DR. VINCO PIETERIO RAŠTAI. "Algi- montas", istorijos pasaka dviejuose tomuose. Tai yra didžiausia originalė istorijos pa- saka lietuvių kalboj, kuri skaitosi su dideliu žingeidumu. Šie dvi tomai yra labai gražiai išleisti, turi gražius kietus apdarus. Kaina abiejų tomų \$2.00

VAIZGANTO RAŠTAI, trijuose tomuose. Vaizgantas, tai Kun. Juozas Tumas. Iš ka- talikų rašytojų jis buvo labiausia populiaris tarp įvairių žmonių be partijų skirtumo. I šituos tris tomus yra sutalpinta jo įvairūs laikraštiniai straipsniai. Kun. J. Tumo my- lėtojai šitie trys tomai bus graži dovana. Kaina \$2.50

MAYNE REID. "Karo Takas", romanas. "Išsiviai", romanas. Kapitono Mayne Reid'o romanus pamylėjo viso svieto jaunimas. Ši- tų dviejų romanų pasirodymas lietuvių kal- boj duoda ir lietuvių jaunimui pasigėrėti i Reid'o raštus. Knygos kaina \$1.00

AKLAS MATĖ. "Magaryčios". Tai yra in- domių feljetonų rinkinys, kuriuos parašė vi- sai jaunas lietuvių rašytojas, pasivadinęs slapivardžiu, Aklasmate. Knygos kaina 50c.

Taip jau gražiai atspaudžintos yra sekamos Naujienu spaudos knygos.

W. Shakespeare'o MACBETH. Kalėdų Kau- kės vertimas eilėmis. Vienas gražiausių pa- saulio dramtinių veikalų puikiam vertime. Apdaryta. Kaina \$1.00

Kalėdų Kaukės **GLUDI LIUDI,** Lyrikos eilių rinkinys. Kaikuriuos tų eilių yra nepaprastai gražios. Puiki dovanėlė dailės mylėtojui. Kaina 50c

MISLIŲ KNYGA (suviršum 1000 mislių su atminimais), surinko ir paaiškino Kleofas Jurgelionis. Tai yra puikiai knyga sma- giai laikui praleisti. Jos kaina \$1.00

H. Hauptmano PASKENDUSIS VARPAS, puikiam vertime A. Lallo. Graži pasaka dramos formoje. Kaina \$1.00

J. Spargo SOCIALIZMO MINTIES BLAI- VUMAS, versta A. Lallo. Lengvas ir sma- gus išdėstymas socializmo principų. Gera dovanėlė rimtam vyrui. Gražiai apdaryta. Kaina \$1.00

Naujienu Knygynas
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ, AKUŠERKA
3101 So. Halsted St., kampos 37 gab
Telefonas Yards 1119

Balgus! Akušeri- jos kolegė; ilga praktika- usi Pensilvanijos hospitali- se. Pasel- ningal pa- tarnauja prie gim- tymo. Dui- la rodą vi- sokios li- kos ir ki- okiuose rei- caluose me- erims ir merginoms.

DR. HERZMAN
IS RUSIJOS
Gera! Lietuviams šinomas per 15 metų kalpo patyręs gydotojas, chū- rurgas ir akušeris.
Gydo atšrais ir chonikais ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal nau- jausias metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisai ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.
Dianomis: Canal 3110 arba 367
Telefonai: Nakt. Drexel 956 Boulevard 4186
3313 So. Halsted St.
Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 15 metų
Ofisai
4729 So. Ashland Ave., 2 lubos
Chicago, Illinois.
Specialistas džiuvos
Moteriškų, Vyrų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. rytė, nuo 2 iki 5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 val. rytė iki 1 val. po piet.
Telefonas Drexel 2880

MRS. M. WAITKIEWICZ (Baniene)
Akušerka
3113 S. Halsted st.
Tel. Blvd. 3138
Per 15 metų pa- sekmingo prak- tikavimo turu patyrimo. Pasel- mingai patarnau- ju prie gimdym- Kiekvienam at- stiklime teikiu ypatingą trūkiu- rejimą. Daoda patarimus mo- terims ir mergi- nomis veltui.

Tel. Pullman 5432
A. SHUSHO AKUŠERKA
Turiu patyrimą moterų ligose; ru- pestingai prižiū- riu ligone ir kudi- kį laike ligos.
10929 S. State St.
Chicago, Ill.

DR. P. ŽILVITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3243 South Halsted St.
Tel.: Boulevard 7179
VALANDOS:
9 iki 12 pietų, 6 iki 8 vakare
Rezidencijos Tel. Fairfax 5574
Chicago.

Telefonai: Boulevard 7043
DR. C. Z. VEŽELIS
Lietuvis Dentistas
4712 South Ashland Ave., arti 47-tos gatvės

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-Spinduliu
Ofisai 2201 W. 22nd St., kampos B
Leavitt St. Tel. Canal 6122.
Rezidencija 3114 W. 42nd St.
Tel. Lafayette 4988
Val. 1—4 ir 7—9. Ned. 10—12 v.

Jei abejoji akimis, pasitetrab
Dr. A. R. BLUMENTHAL
Optometrist
Tel. SOU levard 6485
4649 S. Ashland Ave.
Kampos 47 gab.
3-ros lubos.

KORESPONDENCIJOS

DETROIT, MICH.

Sausio 7 d., š. m., Lietuvių svetainėje įvyko prakalbos su rengtos Tautos Fondo 8-to Skyriaus. Kalbėjo M. Kerbelis, ALRK. Federacijos išdo globėjas.

M. Kerbelis kaip kalbėtojas visai menkas. Jis pasakojo, kaip jie iššluosius visus samdininkus iš Lietuvos, kada lietuviai (suprask: klerikalai) turės užtektinai pinigų patys vieni valdyti Lietuvą.

M. Kerbelis sako, kad Lietuvoje, jeigu prireikia nueiti į kokią raštingą, kad prispaustų antspaudą, tai antspaudą spaudžia kokias 2-3 dienas. O kas dėl to kaltas? — klausio kalbėtojas ir pats atsako: Ogi kad ten dirba žmogus prisigėręs rusiško raugo, arba vokiečių, arba Sapiegos sėbras, ar žydai! Žydai esą net iš Amerikos siunčia pinigus saviškiems, kad neprileidus lietuvių prie biznio. Tai jums žydai neva lietuvių draugai, nori paskandyt Lietuvą.

Visa bėda esanti, kad nėra inteligentų Lietuvoje. Visoj Lietuvoje esą tik apie pora tikrų inteligentų. Bet federacija leidžianti į mokslo 30 jaunųjų, kurie lanką universitetus įvairiose šalyse, kaip Šveicarijoje, Vokietijoje ir čion Amerikoje, o kitais metais tikimasi suselpti bent šimtą jaunųjų, kurie nori baigti mokslą.

Po prakalbos buvo renkamos aukos katalikų moksleiviams šelpti.

Laimingi.

Pp. Urbonams ir pp. Černaučiams garnys atnešė po gražų berniuką. Kaip jie bus pasigėję, nei vieni nei antri neapsiims spėti. Tik džiaugias, kad labai gražus. — P. Jurksaitis.

SO. OMAHA, NEBR.

LDLD. kp. "Driskių balius."

Vietos LDLD. 27 kuopa yra dar jaunutė, su kitomis senesnėmis draugijoms jai sunku lygintis. Ji nėra dar taip plačiai pasiskelbus, todėl vietos lietuviams mažai težinoma. Veikti jai taip jau išpradžių sunku, nes kol kas dar tuščių kišenių buvo. Bet jos narių upas yra geras, jie nori veikti, nori patys šviestis ir kitiems padėti, traukiant prie savęs didesnę būręli veiklesnių žmonių.

Sausio 6 dieną ta kuopelė buvo suruošus taip vadinamą "Driskių balių." Iš karto ėmė baimė del vakaro pasisėkimo, bet jis išėjo kuo geriausiai. Publikos netruko. Nors lietuvių buvo nedaugiausiai, bet užtai atvyko nemaža kitataučių, taip kad vakaras atrodė visai "internacionalinis." Kaip "Driskių baliui," daugelis buvo pasirėdę driskių kostiumais. Tipingus Lietuvos elgetas vaizdavo ypatingai Viktorija Šukienė, Šiaulių Liuce, Stanislovas Krasauskis (Liuce vyras), Raulas Meilingis ir k. Juokų buvo sočiai. P. J. Juzeliūnas vaizdavo nebylį ir neregį, mergytės vedžiojamą. Driskių karnalene pasižymėjo Ona Balkienė. Buvo ir amerikoniškų driskių kostiumais pasirėdusių. Kuopos nariai buvo suaukoję septynias dovanas. Vakaras davė apie 30 dolerių pelno. — A. A. Žalpis.

GRAND RAPIDS, MICH.

"Progresiščių" vakaras.

Sausio 7 d. Lietuvių Moterų Progresio Susivienijimo kuopos, L. Sunų ir Dukterų D-jos svetainėje statė scenoje trijų aktų veiklą "Buožės Lietuvoje". Apie lošėjus galima sakyti kad atliko vidutiniškai, vienas tik dalykas darė nemalonų įs-

puodį į publiką tai sufloriaus balsas, kuris net pas duris buvo galima girdėti. Pats veiklas dailės atžvilgiu menkas. Užtat triukšmo, šaudymo tai buvo sočiai, taip kad maži vaikučiai išsigandę net pradėjo klykti. Dar vienas nemalonus dalykas, kuris veikalus statant pas lietuvių nuolatos atsikartoja, tai ilgos pertraukos kol scenerijas perstato.

Lietuvos Sunų ir Dukterų D-jos šioms metams naujai išrinktas pirmininkas Kareckis išėjęs ant pagrindų matyt norėjo paaiškinti, kad daugiau narių rašytus draugijos, ir užkimusiu balsu pasakė: jei niekas prie Draugijos nesirasys, tai reikės svetainę parduoti! Ar jau šitaip? O kaip čia senai senasis pirmininkas K. Jakimavičius rašydamas atsakymą į S. Naudžiaus korespondenciją taip puikiai Draugijos stovį išgyrė...

Klerikalai už žydų skerdynes.

Man teko būti viename katalikų name pereitą sekmadienį, (sausio 7 d.), kur vienas žmogus, matyt, socialistinių pažvalgų, diskusavo su žymiaisiais klerikalų šulais, butent su vargonininku Mondeika ir graboriumu Bartuškevičium. Žmogus kaltino Lietuvos valdžią, kad nesistengia sustabdyti tą baurią propagandą, kuri pastaruoju laiku Lietuvoje ėmė ten pasireikšti prieš žydus, o tuodu katalikų gyrė tą darbą, sakydami, kad žydams taip ir taip reikia padaryti.

— Grandrapidietis.

CUNARD
Lietuvon per 10 dienų
Vienatinis vandeniu kelias Lietuvon per Southampton ant
Miližinių laivų
AGUITANIA MAURETANIA
45,647 tonų 30,704 tonų
BERENGARIA
Apleidžia New Yorką kas Utratin-
kas. Greitas persidėjimas Southamp-
tone. Lietuviai ypač šaliai lydimi.
I Čra kl. \$150.00) Karės tak-
Piliava (3čia kl. 106.50) sai ekstra
KELEIVIAI IS LIETUVOS
sėda laivon Piliavoj važiuojant į
Southampton ir ten persėda ant
Miližinių laivų. Plaukia kas savaitę.
Greičiausi laivai pasaulyje.
Informacijų del kainų ir reka-
lingų dokumentų atvažiuojantiems
keleiviams galite gauti nuo bife
agento. Reikalaukit. Jų yra ir ju-
su mieste arba apilinkėję.

PERKANTIEMS PAS MUS DOKU-
MENTUS PADAROM DYKAI.
Mairnydami, pirkdami ar parduoda-
mi visados kreipkitės pas mus.
TAS BUS LABAI JUMS
ANT NAUDOS.

S. L. FABIONAS CO.

INVESTMENTS
ESTATE
INSURANCE
809 W. 35th St., Chicago.
Tel. Blvd. 0611 ar 0774
Pasiekmingai Siunčiame Pinigus ir
Parduodame Laivakortes.
Esam Registruoti Notarai Lietuvos
Atstovybėje.

Pirmas Lietuvis
J. P. VARKALA & CO.
PUBLIC ACCOUNTANT
AUDITOR-ius
Ofisai:
3241 So. Halsted Str.,
203 Dearborn St.
Chicago, Ill.
Telefonai:
Boulevard 5066
Harrison 6872

DETROIT, MICHIGAN

West 1894 Heml. 6878
WM. J. STOLL CO.
J. Balchunas pagalbininkas
(arba asistentas)
GRABORIUS
1029 — 25th St., 9509 Carden
Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS,
8709 Jos. Campan Av.
DETROIT, MICH.
Ofiso valandos: 1—3 diena
7—8 vakara
Tel. Market 6234, Market 4526

UŽMIRŠTAS SMAGUMAS

KITA syki Amerikos lietuviai pažinojo didelį kulturinį smagumą, butent Knygų Skaitymą

Karė, suirimas, išpuikėjimas, nupuolimas, smulki kova, žemos rūšies smagumai atėmė nuo Amerikos lietuvių tą gražų ir didelį smagumą, kokį jie turėjo iš knygų skaitymo.

Be nupuolimas nesitęsia amžinai. Taipgi ir Amerikos lietuviai turi susigražinti tą gražų paprotį—skaityti knygas. Tai dabar ypač lengva, kada mes gauname tokių gražių knygų iš Lietuvos

Naujienu Knygyne randasi daug naujausių knygų, spaudintų Lietuvoje. Iš tų mes atkreipiame jūsų dėmesį ypač į sekamas:

DAILĖS PAVEIKSLŲ KNYGOS.
RAFAELIS. Dešimtis jo veikalų svarbiausių spalvotų reprodukcijų ir trumpa jo gyvenimo ir kūrybos apžvalga. Tai yra nepaprastai puikiai padarytos reprodukcijos, spaudžintos Vokietijoje. Rafaelis buvo didžiausias Madonos (Sv. Panelės) piešėjas. Tarp reprodukcijų, kurios randasi šio knygoje yra jo garsus paveikslas Sikstinos Madonos. Kiekvienas paveikslas gali būti indėtas į rėmus. Jeigu norite gauti šitų knygų, paskubėkit, nes Naujienu knygyne liko tik keletas. Kaina \$1.25

ANZELMAS FEUERBACHAS. Tai yra vienas iš garsiausių pereinimo šimtmecio Vokietijos dailininkų. Šioj knygoj yra dvylik spalvotų jo paveikslų reprodukcijų. Reprodukcijos taip gražiai padarytos kaip ir Rafaelio paveikslų reprodukcijos. Tarp paveikslų yra jo garsusis paveikslas rodantis poetą Dante su Ravenos moterimis. Paveikslai gali būti išimti ir įdėti į rėmus. Kaina \$1.25

GRAŽIOS SKAITIMO KNYGOS.
HOMERO ODISEJA. Tai yra veikalas, kurs atvaizdina senovinį graikų pasaulį ir yra vienu iš pamatinių puikiausių pasaulės literatūros kurinių. Jį išvertė lietuvių kalbon Dr. J. Ralys, kurs neseniai mirė. Išvertimas šio veikalo lietuvių kalbon didžiai patvirtino lietuvių literatūrą. Vertimas yra labai puikus ir užpelnė didžiausio pagirimo iš kritikų pusės. Knygą išleido švietimo Ministerija. Kaina \$1.00

JONO BILIUNO RASTAI. Jonas Biliunas buvo vienas iš praklinių rašytojų, kurio talentas žadėjo daug, bet kurs mirė pirma negu spėjo savo talentą pilnai išplėtoti. Šiton knygon sutalpinta visi niešpasakytai gražūs J. Biliuno rašiniai, kuriuos jis spėjo parašyti. Kaina 75c

DUONELAIČIO RASTAI, mokykloms parinko ir paaiškino M. Biržiška. Tai yra rupestingai ir gražiai išleistas pilnas K. Duonelaičio raštų rinkinys, su priedu atskyroj knygelėj — M. Biržiškos parašyta Duonelaičio biografija ir jo raštų išnagrinėjimas. Kaina 60c

IŠ ADOMO MICKEVIČIAUS Raštų. Tai yra kita knygelė, kurią kiekvienam smagu bus turėti savo knygynėlyj. M. Biržiška šioj knygelėj paduoda raštų vertimus į lietuvių kalbą kartu su jų lenkišku originalu. Knygelės kaina 60c

DR. VINCO PIETERIO RASTAI. "Algimontas", istorijos pasaka dviejuose tomuose. Tai yra didžiausia originalė istorijos pasaka lietuvių kalboj, kuri skaitosi su dideliu žingeidumu. Šie du tomai yra labai gražiai išleisti, turi gražius kietus apdarus. Kaina abiejų tomų \$2.00

VAIZGANTO RASTAI, trijuose tomuose. Vaizgantas, tai Kun. Juozas Tumas. Iš katalikų rašytojų jis buvo labiausia populiaris tarp įvairių žmonių be partijų skirtumo. Į šituos tris tomus yra sutalpinta jo įvairūs laikraštiniai straipsniai. Kun. J. Tumė mylėtojai šitie trys tomai bus graži dovana. Kaina \$2.50

MAYNE REID. "Karo Takas", romanas. "Išėiviai", romanas. Kapitono Mayne Reid'o romanus pamylėjo viso svieto jaunimas. Šitų dviejų romanų pasirodymas lietuvių kalboj duoda ir lietuvių jaunimui pasigėrėti į Reid'o raštus. Knygos kaina \$1.00

AKLAS MATĖ. "Magaryčios". Tai yra indomių feljetonų rinkinys, kuriuos parašė vi-sai jaunas lietuvių rašytojas, pasivadinęs slapivardžiu, Aklasmatė. Knygos kaina 50c.

Taip-jau gražiai atspaudžintos yra sekamos Naujienu spaudos knygos.

W. Shakespeare'o MACBETH. Kalėdų Kaukės vertimas eilėmis. Vienas gražiausių pasaulio dramatiinių veikalų puikiam vertime. Apdaryta. Kaina \$1.00

Kalėdų Kaukės GLUDI LIUDI, Lyrikos eilių rinkinys. Kaikuriuos ty eilių yra nepaprastai gražios. Puiki dovanėlė dailės mylėtojui. Kaina 50c

MISLIŲ KNYGA (suviršum 1000 mislių su atminimais), surinko ir paaiškino Kleofas Jurgelionis. Tai yra puikiai knyga smagiai laikui praleisti. Jos kaina \$1.00

H. Hauptmano PASKENDUSIS VARPAS, puikiam vertime A. Lallo. Graži pasaka dramų formoje. Kaina \$1.00

J. Spargo SOCIALIZMO MINTIES BLAIVUMAS, versta A. Lallo. Lengvas ir smagus išdėstymas socializmo principų. Gera dovanėlė rimtam vyriui. Gražiai apdaryta. Kaina \$1.00

Naujienu Knygynas
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

MRS. A. MICHNIEVICZ, AKUŠERKA

3101 So. Halsted St., kampas 27 gal
Telefonas Yards 1119

Balgus Akušeri-
os kolegė
iš; ilga
praktika-
usi Pens-
silyvanijos
hospitalė-
se. Pasch-
ningal pa-
tarnauja
oris gim-
lymo. Dū-
ia rodą vi-
sokios li-
cos ir ki-
oktuose re-
caltuose me-
erims ir
merginoms.

DR. HERZMAN

18 RUSIJOS

Gera lietuviams žinoma per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.

Gydo atšalta ir chroniškas ligas, vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausias metodus X-Ray ir kitokius elektrikos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija 1925 W. 18th St., netoli Fisk St. VALANDOS: Nuo 10—12 pietų, ir nuo 6 iki 8 val. vakarais.

Dienomis: Canal 3110 arba 387 Nakt. Drexel 954 Boulevard 4136

Telefonai: 3313 So. Halsted St. Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 15 metų

Ofisas

4729 So. Ashland Ave., 2 lubos Chicago, Illinois.

Specialistas džiuvos

Moteriškų, Vyriškų ir

Vaikų ligų

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. rytė, nuo 2 iki 5 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 val. rytė iki 1 val. po piet.

Telefonas Drexel 2880

MRS. M. WAITKIEWICZ

(Baniėnė)

Akušerka

3113 S. Halsted st.

Tel. Blvd. 3138

Per 15 metų pasiekminga praktikuojanti

patyrusi. Pasch-
ningal patarnauja
prie gimdymų
atliekianama at-
skaitoma teikiu
ypač šalia triku-
rejmą. Daudo
patarnimus mo-
terims ir mergi-
nomis veltui.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO

AKUŠERKA

Turiu patyrimą

moterų ligose; ru-
pestingai priku-
riu ligone ir kudi-
kų laike ligos.10929 S. State St.
Chicago, Ill.

Tel. Pullman 5432

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
8c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienuos Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kainos:

Chicagoje — paštu	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25
Dviem mėnesiams	1.75
Vienam mėnesiui	1.40

Chicagoje per nešiojimą:

Vienas kopija	8c
Savaitė	18c
Mėnesiui	75c

Suvenytose Valstijose ne Chicagoje

Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	1.25

Lietuvon ir kitur užsienioje:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.25

Pinigus reikia siųsti pašto Money

Orderiu, kartu su užsakymu.

Išroda lyg ir sąmokslas.

Kasdien iš Europos ateina vis naujų žinių apie Klaipėdos krašto įvykius, ir mūsų publika taip jais interesoja, kad mes buvome priversti pereiti šeštadienį ant greitųjų leisti extra-laidą "Naujienuos". Paprastoji dienraščio laida jau apie 10 val. ryto buvo išpirkta ir žmonės iš visų pusių reikalavo daugiaus kopijų ir naujų žinių.

Telegramose apie Klaipėdą tečiaus yra tiek daug prieštaravimų, kad ir pats Saliamonas negalėtų iš jų suprasti, kas tenai tikrai dedasi. Pirmiaus buvo pranešama, bent iš trijų įvairių vietų, kad francūzų garnizonas pasitraukęs iš Klaipėdos miesto ir kad jį užėmė nereguliariniai lietuvių būriai. Bet vakar atėjo žinia iš Liepojos, kad francūzai dar tebėsa Klaipėdoje ir kad jie, padėdami miesto policijos ir vokiečių gyventojų, atmušę lietuvių puolimą. Mušyje žuvę, girdi, 80 gyvybių, daugiausia lietuvių.

Ar teisingas yra šitas pranešimas, sunku pasakyti, bet jeigu jisai yra teisingas, tai pas kiekvieną žmogų turi kilti labai nerami minčių. Tos žinios teisingumas rodytu, kad lietuvių sukilimas Klaipėdoje įvyko prieš tautų sąjungos valią ir daugumos Klaipėdos miesto gyventojų norą. Šitokiame gi atsitikime — kur yra vilties, kad tas sukilimas pavyks?

Net ir laimėje pergalę visame Klaipėdos krašte, lietuvių dar turėtų prieš save didžiasias valstybes. O tos valstybės juk, atsiuntusios keletą stambių karinių laivų į Klaipėdos uostą, gali už laiku viską su žeme sulęginti. Be to, jos gali atkreipti savo kerštą ir prieš Lietuvą. Ką darytų Lietuva, jeigu, sakysime, francūzai pamerkty lenkams laužtis į Lietuvos teritoriją?

Iš oficialinio Amerikos valdžios raporto apie padėtį Klaipėdoje yra aišku, kad reguliarinė Lietuvos kariuomenė nedalyvauja sukilime,

bet ar taip pat nedalyvauja ir ginkluotų laisvanorių būriai (pav. šauliai) iš Didžiosios Lietuvos, tai dar nežinia. Negalima net tikrai pasakyti, kad tie būriai nėra viso sukilimo iniciatoriai. Niekieno nepaskatinti, Klaipėdos krašto lietuvininkai vargiai būtų drįsę pradėti tokį rizikingą žygį.

Kaip sakėme, mes šioje valandoje nesimame spėsti, kas tenai tikrai dedasi, bet jeigu tas sukilimas yra slapto sąmokslas (suokalbys) pasekmė ir jeigu dar jisai yra sugalvotas Lietuvoje, tai gali išeiti blogai ir Klaipėdos kraštui ir Lietuvai.

Mes norėtume, kad šitas mūsų susirūpinimas neturėtų pamato, bet tokiam kritingam momente yra geriausias neužmiršti, kurioje pusėje glūdi pavojus, negu vadautis vien tik jausmais. Šitokioje padėtyje protingiausias yra ir nuo viešų demonstracijų susilaikyti. Už keleto dienų dalykai gali pasirodyti visiškai kitokioje šviesoje.

Ignorantų pasakos.

"Draugas" užsimanė paplepti apie socialistų internacionalą ir, iš kažin kur prisigraibęs visokių žioplių pasakų, rašo:

"Visiems žinomas Internacionalas, kurio krikšto vardas (? "N." Red.) socialistas, buvo "Tarptautinė darbininkų Sąjunga".

"Jis pirmiausiai įsistatė kaip sąjunga kuri turėjo ginti ekonominius darbininkų reikalus. Ilgą laiką Internacionalo vadovaujanti siela buvo žydėlis Marksas. Vėliaus patekęs rusų anarchistų įtakon, Internacionalas virto politine organizacija, kuri rengė pasaulį prie didžiosios revoliucijos piauant buržujus ir proletarų viešpatiją steigiant.

"...Nuo karo laikų išdygo antrasis, o net ir trečiasis Internacionalas.

"Berods būtų gana, bet kur tau. Štai įdomi socialistams naujiena. Haagoje (Olandijoje) susitvėrė naujasai — ketvirtasai Internacionalas..."

Kiekvienas žmogus, bent iš laikraščių apsipažinęs su darbininkų judėjimo istorija, turi stebėtis, kaip "Draugas" drįsta tauzoti tokius niekus. Juk augščiaus paduotoje ištraukoje kas sakinytas melas ir gryniasia nesąmonė.

Viena yra netiesa, kad pirmasis Internacion. ("Tarptautinė Darbininkų Sąjunga") pradžioje statė sau už tikslą tiktai ekonominių darbininkų reikalų gynimą ir tik paskui pavirto politine organizacija. Internacionalo programos ir pats pirmutinis jo atsišaukimas rodo, kad jisai iš pat pradžių stengėsi apimti visas darbininkų judėjimo sritis ir kad politika pas jį stovėjo net pirmoje vietoje.

"Draugo" redaktorius turbūt visai nėra girdėjęs apie tą faktą, kad ir patį Tarptautinę Darbininkų Sąjungą atsiradimą iššaukė gry-

nai politinio pobūdžio įvykis, butent: ji tapo suorganizuota rezultate tarptautinio mitingo, kuris buvo surengtas Londone (1864 m.) tikslu užprotestuoti prieš Rusijos caro valdžią ir išreikšti užuojautą lenkams, kovojusiems dėl savo pasiiluosavimo (Rusijos carizmas tuomet, mat, buvo visos Europos "žandaras" ir Europos revoliucionieriai rėmė kiekvieną priešingą jam judėjimą).

Toliaus, yra visai netiesa, kad Tarptautinė Darbininkų Sąjunga vėliaus pateko rusų anarchistų įtakon. Yra visiems žinomas faktas, kad ta organizacija išmetė anarchistus (ruso Bakunino vadovamus) ir niekuomet nepritarė anarchistinės rūšies revoliucijoms.

Trečioji netiesa yra ta, kad "nuo karo laikų išdygo antrasis, o net ir trečiasis Internacionalas". Antrasis internacionalas buvo suorganizuotas 1889 metais, t. y. už 25 metų prieš didįjį pasaulio karą. O vadinamasai "trečiasis internacionalas" yra niekas daugiau, kaip antrojo internacionalo atsakala, labai panaši į tą atsakalą, kuri atsirado pirmojo internacionalo laiku po Bakunino įtaką. Kaip senojoje anarchistinėje atsakaloje, taip ir dabarnykščiaime komunistų internacionale vyriausias vadas yra rusas: tenai Bakuninas, o čia Leninas.

Pasaulio karas, beje, ne tiktai pagimdė pusiau-anarchistinį Rusijos komunizmą, bet ir iškėlė nesutikimų tarp socialistų, taip jogei nuo antrojo internacionalo atsitemė ir eilė kairiųjų socialistinių partijų, kurios sutvėrė savo atskirą tarptautinę sąjungą (su centru Viennoje). Dabar tečiaus šita sąjunga jau rengiasi vėl susivienyti su antruoju internacionalu, ir Haagoje nesenai buvo padaryta tam pirmutinis žingsnis: tapo nutarta eiti prie susivienijimo, tapo išrinktas bendras komitetas iš abiejų organizacijų ir tapo pavesta jam šaukti bendrą viso pasaulio socialistų kongresą (apie sekmines).

"Draugas" gi rašo, kad Haagoje tveriasi koks tai naujas, "ketvirtas" internacionalas! Ir šitaip rašydamas, jisai dar straksti, kaip gaidukas, laimėjęs didelį muštą ant mėšlyno: kodėl, girdi, nieko apie tai nerašančios "Naujienuos"! Kodėl, girdi, socialistai nesinteresuoją tuo "nauju" internacionalu!

Jeigu "Draugo" redaktorius tvirtina, kad jisai nematęs "Naujienuos" jokių žinių apie tai, kas buvo Haagoje, tai jisai yra spangas, nes "Naujienuos" apie tai jau buvo rašyta tris kartus: sausio 4 d., 1923 m. — "Pasaulio Taikos Kongresas", sausio 5 d. — "Internacionalų Vienijimasi", ir sausio 8 d. — "Tarptautinis Socialistų Kongresas" (visi trys — redakcijos straipsniai). Tegū jisai atsiverčia tuos "Naujienuos" numerius ir pasižiūri.

Šitas kun. Česaičio įsišokimas liudija, kad jisai yra netiktai visiškai ignorantas socialinio judėjimo klausim-

uose, bet da ir didelis begėdis: nematęs to, ką kiekvienas gali matyti, ir nepasistengęs susipažinti su prasciausiais faktais, jisai plepa savo laikraštyje kas jam ant seilės užėina — ir da smarkauja! Padorus ir sąžiningi rašytojai taip nesielgia.

Apžvalga

AR VOKIETIJA GALI UŽMOKĖTI REPARACIJŲ MOKESNIUS?

Francijos įsiveržimas į Ruhr distriktą stumia Europą naujo karo pavojun. Europos valstybės vėl pradeda žvanginti ginklais. Žinios skelbia, jog lenkai ruošiasi prie naujų avantiūry. Rusai sako, kad jie nemano žiūrėti pro pirštus į lenkų žygius. Jeigu lenkai pradėtų pulti Vokietiją, tai rusai grumtų puolimu Lenkijos. Situacija darosi pavojinga.

Francijos valdžia teisinasi, jog ji eina Vokietijon tuo tikslu, kad priverstų pastarąją užmokėti skolas. Girdi, Vokietija būtų galėjusi užmokėti reparaacijų mokesnius, jeigu ji būtų norėjusi tatau padaryti. Bet esą Vokietija paskelbusi bankrutą tam, kad išsisukus nuo mokesčių skolų.

Pažiūrėkime, ar yra bent kiek tiesos francūzų dzingų tvirtinimuose. Ar Vokietija ištikrųjų nenorėjo pildyti Versalės sutarties, ar gal ta sutartis ir prie geriausių norų yra neišpildoma? "The Chicago Herald and Examiner" tų klausimų nušvietimui paduoda gan įdomių faktų. Jis sako:

"Kai karas pasibaigė, visos Vokietijos turtas, sulig apskaičiavimų (jeigu tatau galima padaryti), išnešė apie \$100,000,000,000. Tiek turto turinčiai tautai buvo užkrauta \$33,000,000,000 mokesnių.

"Bet tie mokesniai mokėti Vokietijai nebuvo leista kaip šimto bilionų vertės tautai. Einant Versalės sutartim, ji prarado savo kolonijas, prekybos laivyną, užsienio rinkas ir komercinius ryšius, turtingiausius geležies ir anglies laukus ir milijonus prodiktingiausių piliiečių.

"Kad supratus, ką tai reikiška, prileiskime, kad Jungtinės Valstijos praloshė karą ir joms liko užkrauta tokie mokesniai. Prileiskime, kad iš mūsų liko atimta didžiulės industrijos, geležies ir anglies kasyklos Pittsburgho distrikte, Michigano geležies kasyklos ir Illinois anglies laukai, kad visi laivai, įskaitant ežerai ir upėmis plaukiojančius laivus, teko priešui, kad vienas penktadalis kitur iškasmų anglių eina taipgi priešui; kad mums reiktų užlaikyti didelę okupacijos armiją New Yorke, New Jersey ir Pennsylvanijoje; kad mes turėtume mokėti priešui 26% mui-to nuo išvežamų dirbinių; kad mus nuolat kontroliuotų priešininkų komisijos, kurios atvyksta iš įvairiausių šalių, įskaitant Japoniją, ir sudaro nuo 13,000 iki 15,000 karių, ir kad tos komisijos visuomet gali eiti į mūsų fabrikus ir konfiskuoti ten esančią medžiagą ir dirbinius be jokios apeliacijos.

"Prileiskime, kad kad tos komisijos antmeta finansų srityje mūsų valdžiai tokias reformas, kurios visai nupuldo mūsų pinigų vertę. Padarinyje pragyvenimas pasidaro neįmanomas, milijonai žmonių badauja, serga ir nebetenka vilties.

"Ar tokiais sąlygomis gyvenant Jungtinės Valstijos įstengtų užmokėti nuo kiekvieno vyro, moters ir vaiko \$500.

"Jos negalėtų to padaryti. Ir neveiktų į jokių pasizadėjimus, kurie buvo padaryti nelaimės ir desperacijos valandoje, jos nemokėtų tų mokesnių.

"Toks tai yra atsakymas į vakarykščios Europos klausimą."

Vadinasi, Vokietija nieku būdu negali užmokėti reparaacijų, teisingiau pasakius, kontrubucijos. Francijos dzingos irgi supranta tai. Versalės sutartį jie antmetė vokiečiams tik tuo tikslu, kad surakins Vokietiją ir neleidus jai prisikelti ir atsistoti ant kojų. Francūzų imperialistams rupi sunaikinti Vokietiją ir tuo būdu pašalinti iš kelio pavojingiausį savo konkurentą.

Atkarpėlė

žolynėlis

Sešupė.

Nemaža Lietuvoje yra gražių bei malonių gamtos vietų, kurios, sužadina žmogaus jausmus, tartum, nuneša jį į svajonių pasaulį ir pradeda jam užmiršti sunkiai jį slėgiantį kasdieninį vargą. Viena Lietuvoje tokių stebėtinai malonių gamtos vietų yra nuo senai vingiuojanti per Lietuvos sodžius sena, ramulė Sešupė su savo plačiais nusitęsusiems pašešupiais — darbo sodžiais.

Liudi Sešupę rudenį. Kenčia apklotu storu, šaltu ledu žiemą. Duka ta inuša pavasari. Šypsosi ramiai tekėdama pabai-goje pavasario ir vasarą.

Ruduo. Liudi Sešupę — liudi ir pašešupiai. Nebegirdėti nei jaunimo skambijų dainų nei paukščių čiulbėjimo. Retai kada tenusišpyso iš po debesų išlindusi neaiškiu veidu saulutė. Nelinksmas Sešupės joks jaunas, linksmas, vikrus sutvėrimas. Tik kartais ją atlanko alkanas žvejys, atėjęs čion iš apiplūšusios, šaltos bakažės sugauti maisto savo alkanaj, sušalusiai šeimynai. Tik tamsiai pilki debesys aploję nuliudusią, nusivylusią žemelę vis laisto šaltu lietuvi, vargindami kiekvieną keliaujantį, mažą piemenėlį, po kiauuro stogu šalančią, išalkusią beturčio šeimyną.

Netrukus atėjo ir pasirodė žiema, atnešdama drauge nebuosius šalčius ir baltąjį sniegą. Tuojau jį apkalė Sešupės skaudžiausias grumojimai — šaltuoju ledu. Sešupė pastyro... tiko ir pašešupius. Visą rudėnį juodavę platus laukai dabai pabalo, rodos, žiemos pirmutinis smugio neišlaikę, jau amžinai mirę. Visa rodosi mirę... tiktai tolimame pamiškyje matyti tai pora nušalusių vaikų, tai sena, silpnai apsisutusi, pavargusi moteriškė, kurie neša storai šniego apklotu keliu po kelias šakutes drėgnų mal-kų.

Tik štai, netikėtai užpučia vakarys vėjas. Oras sušvelnėja. Pradeda tuojau tirpti sniegai ir ledai. Pasipila visur vanduo, kurio upeliais upeliukais skuba Sešupė pagalbom prieš jos nuožmųjį priešą, virš žiemą laikiusį jį nelaisvėje, ledą. Tuojaus Sešupėi susirenka milžiniška pagalba ir sutrupina to milžino galybę... Sešupė vėl laisva... Ji begalinio džiaugsmo paimta dar duksta, nusikratydama jai žiemos uždėtus pančius.

Netik Sešupė laisva — laisvi ir pašešupiai. Vos spėjo nuo laukų nutirpti sniegai, tuojau paskrido nenuilstę giesmininkas vytyrųs. Po jo parplasniojo pempė, sveikindama sulaukusius linksmo pavasario savo nuolatinių "gyvi!" Po šių

parlėkė garnys, strazdas ir daugelis kitų. Jau prašvito linksmas jaunutis pavasaris, apsišaudamas žiemos nuvargintą žemelę plonučiu žaliu apsiaustu.

Saulutė kuo maloniausia šypsosi, neslėpdama savo aiškaus veido. Ja pasigerėti vikriai išbėga iš tamsios, drėgnos pirkutės išplyškęs, vos žiemos nelaimių atsikratęs, kudikis. Visa gamta pamažu nubunda, rodos, dar netikėdama pavasariu ir bijodama apsvilti. Dar kelios dienos ir visa sužydi, sužaliuoja. Parlekia garsioji giesmininkė lakštingala, kuri apsirinkus sau vietą ar ramiam Sešupės karklyne ar įvairiaspalviai žydinčiam sode, anksty rytą ir vėl vakarą linksmina sunkiai per dieną nusidirbusį artoją, samanotos bakažės karalių.

Sešupė jau visiškai aprimus, apvaimnuota žaliuojančiais karklynais, kuriose visi tūkstantčiai nesenai parvykusių svečių, taip maloniai žiulbančių paukštyčių, kurie čion dalį pavasario vasaros taip žavėtinai koncertuoja.

Nejutamai praslinko ir malonusis pavasaris, nusinešdamas visas savo grožybes. Atėjo šiltioji vasara su savo įvairenybėmis. Džiaugiasi Sešupė gerėdamosi linksmu, kaip skridynas, kintančiais pašešupiais.

Ir kaip nesigėrėti! Ten laukai žaliuojančiais javais ju-tuoja. Čia kvepiančios pievos marguoja. Čia soduose vėl maloniausias pavėsis ir gavaus vėjelio dvelkimas.

Nužydėjus pievoms ir išnokusis javams gaunasi dar puiknesnis vaizdas, nes žmonės pulkais lenda iš trobų, skubėdami kuogrečiausia paslaptinga harmonija, kuri pasireiškia skambiomis dainomis, skristančiomis iš jaunuolių krutinių, grįstančių kas vakars iš sunkaus laukų darbo.

Senai Sešupė teka per Lietuvos šalį, teikdama jai daug dvasinio peno, mokydama kiekvieną lietuvių pagerinti savąjį buvį — numesti nuo savęs vargus, kaip ji kad pavasari le-dus.

Pilviškiai

1922. VIII. 18.

Sveikatos Dalykai

Apsisaugojimas nuo vidurių šiltinės (tifo).

Kas tai yra šiltinė? — Yra pavojinga, apkrečiama, limpa-ma liga, kuria žmogus serga nuo keturių iki aštuonių sąvaicių arba ilgiau. Tankiai vol-tys, plaučių ligos ir kraują-plūdžiai tos ligos pasekmės. vienas iš kiekvienos dešimties ligonių miršta. Apie 25,000 žmonių miršta nuo šiltinės Amerikos Jungtinėse Valstijose kas metas. Šiltinė yra prašal-linama liga.

Kaip šiltinė išsiplatina? — Ryjant gamalus, kurie pareina nuo kitų, kurie ar šiltine ser-ga arba pasveikę yra šiltinė diegu nešiojami. Šiltinė yra nešvarumo liga. Negeras vanduo, pienas ir maistas, purvini pirštai ir biuriuos musės tankiai platina ligą.

Ar nuo šiltinės gali išsisaugoti? — Taip; geru sveikatos užlaikymu, ypatingu švarumu, rankų su muilu plovimu ir skiepijimu.

Kas tai yra nuo šiltinės skiepijimas? — Ta skiepijimo (karvinė) medžiaga nepavojinga. Tris syk įkūstė jos po oda į vieną savaitę, ir viskas. Po kiekvieno įkūrimo gali luti lengvas sutinimas ir silpnumas. Kartais galva pradeda skaudėti. Tas skiepijimas apsaugoja nuo vieno meto iki keturių metų, kartais ilgiau. Jokio pavojaus nuo skiepijimo nėra.

Kodėl turi būti įskiepytas ir apsaugotas? — Del to, kad

ta liga yra sveikatai pavojinga ir negalima apsisaugoti nuo kitų neatsargumo bei nešvarumo. Skiepijimas teikia gerą apsaugojimo būdą. Jeigu ta liga nesirgiai, tai šiandien tegul tave skiepija. Kodėl juokauti su tokia liga?

Ar tokie skiepai gelbsti? — Daugelis žmonių netiki į ligų gamalus ir skiepijimą, bet jų tikėjimai ir nuomonės neapsaugos juos ir ne nukreips epidemijas.

Amerikos Jungtinių Valstybių armijoj ir laivynui rauplės beveik nežinoma liga, ir šaltinių daug mažiau randasi negu tarp civilių gyventojų. Kodėl? Todel, jog visi kariuomenės vyrai skiepijimu apsaugoti. Ar manai, kad armija ir laivynas taip darytų, jeigu nežinotų, jog skiepijimas nėra geriausias budas apsaugoti kareivius. Liudnas patyrimas pamokino: ne iš gero tiems, vyrams nesmagunų daroma.

Tu pats gali save apsaugoti, kaip ta valdžia apsaugoja savo vyrus. Ar tu nori apsėti be kelių savaitių arba mėnesių algos? Ar tu nori iš prievartos pasilikti namie del užkrečiamos ligos šeimynoje? Ar tu gali per ilgą laiką užlaikyti slaugę ir gydytoją? Ar žinai, kiek pinigų ir kentėjimo šiltinė atseina?

Skiepijimas ne bandymas. Patyrimas rodo, jog neskiepyti daug lengviau užsikrečia toms pavojingoms ligoms. Reikia atsiminti, jog skiepyti atsirgę šiltine lengviau tą ligą pakelia ir ne tiek jų miršta, negu neskiepyti.

Tegul šiandien tave skiepia. Tai geras apsisaugojimas. Paskiepyti gali kiekvienas gydytojas. ("Sveikata")

Nauji Raštai.

Visa Lietuva. Informacinė knyga 1922 metais. Redaktoris ir leidėjas Inž. K. Puidas. Kaunas, 1922. — Stambi informacija apie Lietuvą — jos geografią, istoriją, ūkį, prekybą, pramonę etc. knyga, 544 pusl., iš kurių apie 230 puslapių užima įvairių firmų skelbimai.

Lietuvos paštas, 1922 metais. Inž. K. Puidos bendra redakcija. Kaunas, 1922. — Informacinė apie Lietuvos pašto knyga, 92 psl. teksto ir XXIV psl. skelbimų.

P. Klimas: Istorinė Lietuvos Valstybės apžvalga. Kaunas, 1922, 42 psl.

Oktav Mirbo. Netikę ganytojai. 5-kių veiksmų drama. Vertė N. Lukavičius. "Vargo" Bendrovės spaustuvė. Kaunas, 1921. 96 psl.

[Visas augščiaus paminėtas knygas galima gauti pirkti pas Vladą Lazdyną, 315 Walnut st., Newark, N. J.]

Ciceliai. Iš kur pas žydus atsirado "ciceliai" etc. Išleido (Tautinės Lietuvių Katalikų Bažnyčios) kunigas Jonas Gri-tėnas, 1743 N. Summer Ave., Scranton, Pa. 28 psl.

Z. Angarietis: Nepriklausomos Lietuvos kėlimose, Arba Baltojo Teroro Aukos. — Amerikos Liet. Darbininkų Literatūros Dr-jos leidinys No. 11. "Laisvės" spauda, Brooklyn, N. Y. 1922. 64 psl. Kaina 20 centų.

Pinigus Lietuvon Siunčiame

Doleriais ir Litais.

Mūsų Pinigų Siuntimo Skyrius Yra Ištobulintas Aukštame Laipsnyje ir patarnauja Lietuviams Kuogeriausiai.

Central Manufacturing District Bank

1112 W. 35th Street, Chicago.

Turtas virš \$7,000,000.00.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
5c. per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos eina kasdien, išskyrus
nedėdienius. Leidžia Naujienuos Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užimokėjimo kainos:

Chicagoje — paštui
Metams — \$8.00
Pusei metų — 4.50
Trims mėnesiams — 2.25
Vienam mėnesiui — 1.75
Vienam mėnesiui — 1.40

Chicagoje per neštotojus:

Vieną kopiją — 8c
Savaitelę — 18c
Mėnesiui — 75c
Suvenyose Valstijose ne Chicagoje
paštui:
Metams — \$7.00
Pusei metų — 4.00
Trims mėnesiams — 2.00
Vienam mėnesiui — 1.50
Vienam mėnesiui — .75

Lietuvon ir kitur užsiuntusios:

(Atpiginta)
Metams — \$8.00
Pusei metų — 4.50
Trims mėnesiams — 2.25

P pinigų reikia siųsti pašto Money

Orderiu, kartu su užsakymu.

Išroda lyg ir šamokslas.

Kasdien iš Europos ateina vis naujų žinių apie Klaipėdos krašto įvykius, ir mūsų publika taip jais interesoja, kad mes buvome priversti pereiti šeštadienį ant greitųjų leisti extra-laidą "Naujienuos". Paprastoji dienraščio laida jau apie 10 val. ryto buvo išpirkta ir žmonės iš visų pusių reikalavo daugias kopijų ir naujų žinių.

Telegramose apie Klaipėdą tečiaus yra tiek daug prieštaraimų, kad ir pats Saliamonas negalėtų iš jų suprasti, kas tenai tikrai dedasi. Pirmiausia buvo pranešama, bent iš trijų įvairių vietų, kad francūzų garnizonas pasitraukęs iš Klaipėdos miesto ir kad jį užėmė neregulariniai lietuvių būriai. Bet vakar atėjo žinia iš Liepojos, kad francūzai dar tebėra Klaipėdoje ir kad jie, padėdami miesto policijos ir vokiečių gyventojų, atmušę lietuvių puolimą. Mušyje žuvę, girdi, 80 gyvybių, daugiausia lietuvių.

Ar teisingas yra šitas pranešimas, sunku pasakyti, bet jeigu jisai yra teisingas, tai pas kiekvieną žmogų turėtų kilti labai nerami minčių. Tos žinios teisingumas rodytų, kad lietuvių sukilimas Klaipėdoje įvyko prieš tautų sąjungos valią ir daugumos Klaipėdos miesto gyventojų norą. Šitokiame gi atsitikime — kur yra vilties, kad tas sukilimas pavyks?

Net ir laimėję pergalę visame Klaipėdos krašte, lietuviai dar turėtų prieš save didžiulias valstybes. O tos valstybės juk, atsiuntusios keletą stambių karinių laivų į Klaipėdos uostą, gali umu laiku viską su žeme sulyginti. Be to, jos gali atkreipti savo kerštą ir prieš Lietuvą. Ką darytų Lietuva, jeigu, sakysime, francūzai pamerkytų lenkams lauztis į Lietuvos teritoriją?

Iš oficialinio Amerikos valdžios raporto apie padėtį Klaipėdoje yra aišku, kad reguliarinė Lietuvos kariuomenė nedalyvauja sukilime,

bet ar taip pat nedalyvauja ir ginkluotų laisvanorių būriai (pav. šauliai) iš Didžiosios Lietuvos, tai dar nežinia. Negalima net tikrai pasakyti, kad tie būriai nėra viso sukilimo iniciatoriai. Niekieno nepaskatinti, Klaipėdos krašto lietuvininkai vargiai būtų drįsę pradėti tokį rizikingą žygį.

Kaip sakėme, mes šioje valandoje nesimeisime spręsti, kas tenai tikrai dedasi, bet jeigu tas sukilimas yra slapto šamokslas (suokalblio) pasekmė ir jeigu dar jisai yra sugalvotas Lietuvoje, tai gali išeiti blogai ir Klaipėdos kraštui ir Lietuvai.

Mes norėtume, kad šitas mūsų susirūpinimas neturėtų pamato, bet tokiam kritingam momente yra geriausia neužmiršti, kurioje pusėje glūdi pavojus, negu vadautis vien tik jausmais. Šitokioje padėtyje protingiausia yra ir nuo viešų demonstracijų susilaikyti. Už keleto dienų dalykai gali pasirodyti visai kitokioje šviesoje.

Ignorantų pasakos.

"Draugas" užsimanė paplėpti apie socialistų internacionalą ir, iš kažin kur prisigraibęs visokių žioplių pasakų, rašo:

"Visiems žinomas Internacionalas, kurio krikšto vardas (? "N." Red.) socialistas, buvo "Tarptautinė darbininkų Sąjunga".

"Jis pirmiausiai įsistatė kaip sąjunga kuri turėjo ginti ekonominius darbininkų reikalus. Ilgą laiką Internacionalo vadovaujanti siela buvo žydėlis Marksas. Vėliaus patekęs rusų anarchizmo įtakon, Internacionalas virto politine organizacija, kuri rengė pasaulį prie didžiosios revoliucijos piauant buržuizų ir proletarų višpatiją steigiant.

"...Nuo karo laikų išdygo antrasis, o net ir trečiasis Internacionalas.

"Berods būtų gana, bet kur tau. Štai įdomi socialistams naujiena. Haagoje (Olandijoje) susitvėrė naujasai — ketvirtasai Internacionalas..."

Kiekvienas žmogus, bent iš laikraščių apsipažinęs su darbininkų judėjimo istorija, turi stebėtis, kaip "Draugas" drįsta tauzoti tokius niekus. Juk augščiaus paduotoje ištraukoje kas sakinytas melas ir gryniausia nesąmonė.

Viena yra netiesa, kad pirmasis Internacion. ("Tarptautinė Darbininkų Sąjunga") pradžioje statė sau už tikslą tikslai ekonominių darbininkų reikalų gynimą ir tik paskui pavirto politine organizacija. Internacionalo programos ir pats pirmutinis jo atsišaukimas rodo, kad jisai iš pat pradžių stengėsi apimti visas darbininkų judėjimo sritis ir kad politika pas jį stovėjo net pirmoje vietoje.

"Draugo" redaktorius turbūt visai nėra girdėjęs apie tą faktą, kad ir patį Tarptautinės Darbininkų Sąjungos atsiradimą iššaukė gry-

nai politinio pobūdžio įvykis, būtent: ji tapo suorganizuota rezultate tarptautinio mitingo, kuris buvo surengtas Londone (1864 m.) tikslu užprotestuoti prieš Rusijos caro valdžią ir išreikšti užuojautą lenkams, kovojusiems dėl savo pasiliuosavimo (Rusijos carizmas tuomet, mat, buvo visos Europos "žandaras" ir Europos revoliucionieriai rėmė kiekvieną priešingą jam judėjimą).

Toliaus, yra visai netiesa, kad Tarptautinė Darbininkų Sąjunga vėliaus pateko rusų anarchizmo įtakon. Yra visiems žinomas faktas, kad ta organizacija išmetė anarchistus (ruso Bakunino vadovamus) ir niekuomet nepritarė anarchistinėms rusų revoliucijoms.

Trečioji netiesa yra ta, kad "nuo karo laikų išdygo antrasis, o net ir trečiasis Internacionalas". Antrasis internacionalas buvo suorganizuotas 1889 metais, t. y. už 25 metų prieš didįjį pasaulio karą. O vadinamasai "trečiasis internacionalas" yra niekas daugiau, kaip antrojo internacionalo atskala, labai panaši į tą atskalą, kuri atsirado pirmojo internacionalo laiku po Bakunino įtaką. Kaip senojoje anarchistinėje atskaloje, taip ir dabarnykščiaame komunistų internacionale vyriausias vadas yra rusas: tenai Bakuninas, o čia Leninas.

Pasaulio karas, beje, ne tikai pagimdė pusiau-anarchistinį Rusijos komunizmą, bet ir iškėlė nesutikimų tarp socialistų, taip jogei nuo antrojo internacionalo atsivertė ir eilė kairiųjų socialistinių partijų, kurios sutvėrė savo atskirą tarptautinę sąjungą (su centru Vienoje). Dabar tečiaus šita sąjunga jau rengiasi vėl susivienyti su antruoju internacionalu, ir Haagoje nesenai buvo padaryta tam pirmutinis žingsnis: tapo nutarta eiti prie susivienijimo, tapo išrinktas bendras komitetas iš abiejų organizacijų ir tapo pavesta jam šaukti bendrą visą pasaulio socialistų kongresą (apie sekmynes).

"Draugas" gi rašo, kad Haagoje tveriasi koks tai naujas, "ketvirtas" internacionalas! Ir šitaip rašydama, jisai dar straksti, kaip gaidukas, laimėjęs didelį mušį ant mėslyno: kodel, girdi, nieko apie tai nerašančios "Naujienuos"! Kodel, girdi, socialistai nesiinteresuoją tuo "nauju" internacionalu!

Jeigu "Draugo" redaktorius tvirtina, kad jisai nematęs "Naujienuos" jokių žinių apie tai, kas buvo Haagoje, tai jisai yra spangas, nes "Naujienuos" apie tai jau buvo rašyta tris kartus: sausio 4 d., 1923 m. — "Pasaulio Taikos Kongresas", sausio 5 d. — "Internacionalų Vienijimasis", ir sausio 8 d. — "Tarptautinis Socialistų Kongresas" (visi trys — redakcijos straipsniai). Tegū jisai atsiverčia tuos "Naujienuos" numerius ir pasižiūri.

Šitas kun. Česaičio įsišokimas liudija, kad jisai yra ne tikai visiškai ignorantas socialistinio judėjimo klausimais, bet da ir didelis begėdis: nematęs to, ką kiekvienas gali matyti, ir nepasistengęs susipažinti su paprasčiausiais faktais, jisai plepa savo laikraštyje kas jam ant seilės užėina — ir da smarkauja! Padorus ir sąžiningi rašytojai taip nesielgia.

Apžvalga

AR VOKIETIJA GALI UŽMOKĖTI REPARACIJŲ MOKESNIUS?

Francijos įsiveržimas į Ruhr distriktą stumia Europą naujo karo pavojon. Europos valstybės vėl pradeda žvanginti ginklais. Žinios skelbia, jog lenkai ruošiasi prie naujų avantiūjų. Rusai sako, kad jie nemano žiurėti pro pirštus į lenkų žygius. Jeigu lenkai pradėtų pulti Vokietiją, tai rusai grumoją puolimu Lenkijos. Situacija darosi pavojinga.

Francijos valdžia teisinasi, jog ji eina Vokietijon tuo tikslu, kad priverstų pastarąją užmokėti skolas. Girdi, Vokietija būtų galėjusi užmokėti reparaacijų mokesnius, jeigu ji būtų norėjusi taiti padaryti. Bet esą Vokietija paskelbusi bankrutą tam, kad išsisukus nuo mokėjimo skolų.

Pažūrėkime, ar yra bent kiek tiesos francūzų dūngų tvirtinimuose. Ar Vokietija ištikrųjų nenorėjo pildyti Versalės sutarties, ar gal ta sutartis ir prie geriausių norų yra neišpildoma? "The Chicago Herald and Examiner" tų klausimų nušvietimui paduoda gan įdomių faktų. Jis sako:

"Kai karas pasibaigė, visos Vokietijos turtas, sulig apskaičiavimų (jeigu taitai galima padaryti), išnešė apie \$100,000,000,000. Tiek turto turinčiai tautai buvo užkrauta \$33,000,000,000 mokesnių.

"Bet tie mokesniai mokėti Vokietijai nebuvo leista, kaip šimto bilijonų vertės tautai. Einant Versalės sutartim, ji prarado savo kolonijas, prekybos laivyną, užsienio rinkas ir komercinius ryšius, turtingiausius geležies ir anglies laukus ir milijonus prodiktingiausių piliečių.

"Kad supratus, ką tai reiškia, prileiskime, kad Jungtinės Valstijos pralošė karą ir joms liko užkrauta tokie mokesniai. Prileiskime, kad iš mūsų liko atimta didžiulės industrijos, geležies ir anglies kasyklos Pittsburgho distriktu, Michigano geležies kasyklos ir Illinois anglies laukai, kad visi laivai, įskaitant ežerai ir upėmis plaukiojančius laivus, teko priešui, kad vienas penktadalis kitur iškasamų anglių eina taipgi priešui; kad mums reiktų užlaikyti didelę okupacijos armiją New Yorke, New Jersey ir Pennsylvanijoje; kad mes turėtume mokėti priešui 26% mui-to nuo išvežamų dirbinių; kad mus nuolat kontroliuotų priešininkų komisijos, kurios atvyksta iš įvairiausių šalių, įskaitant Japoniją, ir sudaro nuo 13,000 iki 15,000 narių, ir kad tos komisijos visomet gali eiti į mūsų fabrikus ir konfiskuoti ten esančią medžiagą ir dirbinius be jokios apeliacijos.

"Prileiskime, kad kal tas komisijos antmetė finansų srityje mūsų valdžiai tokias reformas, kurios visai nupuldo mūsų pinigų vertę. Padarinę pragyvenimas pasidarė neįmanomas, milijonai žmonių badauja, serga ir nebetenka vilties.

"Ar tokiais sąlygomis gyvenant Jungtinės Valstijos įstengtų užmokėti nuo kiekvieno vyro, moters ir vaiko \$500.

"Jos negalėtų to padaryti. Ir nevežint jokių pasižadėjimų, kurie buvo padaryti nelaimės ir desperacijos valandoje, jos nemokėtų tų mokesnių.

"Toks tai yra atsakymas į vakarykščios Europos klausimą."

Vadinasi, Vokietija nieku būdu negali užmokėti reparaacijų, teisingiau pasakius, kontribucijos. Francijos dūngos irgi supranta tai. Versalės sutartį jie antmetė vokiečiams tik tuo tikslu, kad surinkus Vokietiją ir neleidus jai prisikelti ir atsistoti ant kojų. Francūzų imperialistams rupi sumaikinti Vokietiją ir tuo būdu pašalinti iš kelio pavojingiausią savo konkurentą.

Atkarpėlė

žolynėlis

Sešupė.

Nemaža Lietuvoje yra gražių bei malonių gamtos vietų, kurios, sužadina žmogaus jausmus, tartum, nuneša jį į svajonių pasaulį ir pradeda jam užmiršti sunkiai jį slėgiantį kasdieninį vargą. Viena Lietuvoje tokių stebėtinai malonių gamtos vietų yra nuo senai vingiuojanti per Lietuvos sodžius sena, ramutė Sešupė su savo plačiais nusitiesusiais pašešupiais — darbo sodžiais.

Liudi Sešupė rudenį. Kenčia apklotu storu, šaltu ledu žiemą. Duka ta išsėpusi pavasari. Šypsosi ramiai tekėdama pabai-goje pavasario ir vasarą.

Ruduo. Liudi Sešupė — liudi ir pašešupiai. Nebegirdėti nei jaunimo skambių dainų nei paukščių čiulbėjimo. Retai kada tenusisypso iš po debesų išlindusi neaiškių veidu saulutė. Nelinksmina Sešupės joks jaunas, linksmas, vikrus sutvėrimas. Tik kartais ją atlanko alkanas žvejys, atėjęs čion iš aplypusios, šaltos bakažės sugauti maisto savo alkanaj, sušalusiai šeimynai. Tik tamsiai pilki debesys apkloję nuliudusią, nusivylusią žemelę vis laisto šaltu lietuvi, vargindami kiekvieną keliaujantį, mažą piemenėlį, po kiauuru stogu šalančią, išalkusią beturčio šeimyną.

Netrukus atėjo ir pasirodė žiema, atnešdama drauge nelabuosius šalčius ir baltąjį sniegą. Tuojau ji apkalė Sešupę skaudžiausiais grumojimais — šaltuoju ledu. Sešupė pastyro... nubulo... Toks pat likimas šitiko ir pašešupius. Visą rudenį juodavę platūs laukai dabai pabalo, rodos, žiemos pirmutinio smugio neišlaikę, jau amžinai mirę. Visa rodosi mirę... tiktai tolimame pamėškyje matyti tai pora nušalusių vaikų, tai sena, silpnai apsitaisiusi, pavargusi moteriškė, kurie neša storai sniego apklotu keliu po kelias šakutes drėgnų mal-kų.

Tik štai, netikėtai užpučia vakarys vėjas. Oras sušvelnėja. Pradeda tuojau tirpti sniegai ir ledai. Pasipila visur vanduo, kurio upeliais upelių, kais skuba Sešupė pagalbion prieš jos nuožmūjį priešą, virš žiemą laikiusį ją nelaisvėje, le-dą. Tuojaus Sešupėi susirenka milžiniška pagalba ir sutrupina to milžino galybę... Sešupė vėl laisva... Ji begalio nuo džiaugsmo paimta dar duksta, nusikratydama jai žiemos uždėtus pančius.

Netik Sešupė laisva — laisvi ir pašešupiai. Vos spėjo nuo laukų nutirpti sniegai, tuojau parsiskrido nenulstęs giesmininkas vyturys. Jo jo parplasniojo pėmpė, sveikindama sulaukusius linksmo pavasario savo nuolatinių "gyvi!" Po šių

parlėkė garnys, strazdas ir daugelis kitų. Jau prašvito linksmas jaunutis pavasaris, apsiaudamas žiemos nuvargintą žemelę plonučiu žaliu apsiaustu.

Saulutė kuo maloniausia šypsosi, neslėpdama savo aiškaus veido. Ja pasigerėti vokiečiai išbėga iš tamsios, drėgnos pirkutės išplyškės, vos žiemos nelaimių atsikratę, kukdikis. Visa gamta pamažu nubunda, rodos, dar netikėdama pavasario ir bijodama apsvilti. Dar kelios dienos ir visa sužydi, sužaliuoja. Parlekia garsioji giesmininkė lakštingala, kuri apsirinkus sau vietą ar ramiai šėsupės karklyne ar įvairiaspalviai žydinčiam sode, ankstų rytą ir vėly vakarą linksma sumkia per dieną nusidurbusį artoją, samanotus bakažės karalių.

Sešupė jau visiškai aprimus, apvainikuota žaliuojančiais karklynais, kuriuose visi tuktančiai nesenai parvykusių svečių, taip maloniai žiulbančių paukštyčių, kurie čion dalį pavasario vasaros taip žavėtinai koncertuoja.

Neįjuntamai praslinko ir malonusis pavasaris, nusinešdamas visas savo grožybes. Atėjo šiltoji vasara su savo įvairenybėmis. Džiaugiasi Sešupė gėrdamosi linksmai, kaip skridynas, kintančiais pašešupiais.

Ir kaip nesigėrėti! Ten laukia žaliuojančiais javais ju-turuoja. Čia kvepiančios pievos marguoja. Čia soduose vėl maloniausias pavėsis ir gaivaus vėjelio dvelkimas.

Nužydęs pievoms ir išnokius javams gaunasi dar puiknesnis vaizdas, nes žmonės pulkais lenda iš trobų, skubėdami kuogreičiausia paslaptinga harmonija, kuri pasireiškia skambiomis dainomis, skristančiomis iš jaunuolių krutinių, grįstančių kas vakars iš sunkaus laukų darbo.

Senai Sešupė teka per Lietuvos šalį, teikdama jai daug dvasinio peno, mokydama kiekvieną lietuvi pagerinti sąvąjį buvį — numesti nuo savęs vargus, kaip ji kad pavasari le-dus.

Pilviškiai

1922. VIII. 18.

Sveikatos Dalykai

Apsisaugojimas nuo vidurių šiltinės (tifo).

Kas tai yra šiltinė? — Yra pavojinga, apkrečiama, limpa-ma liga, kuria žmogus serga nuo keturių iki aštuonių są-vačių arba ilgiau. Tankiai vo-tys, plaučių ligos ir kraują-plūdžiai tos ligos pasekmės. Viena iš kiekvienos dešimties ligonių miršta. Apie 25,000 žmonių miršta nuo šiltinės Amerikos Jungtinėse Valstijose kas metas. Šiltinė yra prašalimama liga.

Kaip šiltinė išsiplatina? — Ryjant gamalus, kurie pareina nuo kitų, kurie ar šiltine ser-ga arba pasveikę yra šiltinės diegu nešiojami. Šiltinė yra nešvarumo liga. Negeras vanduo, pienas ir maistas, purvini pirštai ir biauorios musės tankiai platina ligą.

Ar nuo šiltinės gali išsisaugoti? — Taip; geru sveikatos užlaikymu, ypatiskai švarumu, rankų su muilu plovimu ir skiepijimu.

Kas tai yra nuo šiltinės skiepijimas? — Ta skiepijimo (karvinė) medžiaga nepavojinga. Tris syk įčirkstę jos po-oda į vieną savaitę, ir viskas. Po kiekvieno įčirkimo gali luti lengvas sutinimas ir silpnumas. Kartais galva pradeda skaudėti. Tas skiepijimas apsaugoja nuo vieno meto iki keturių metų, kartais ilgiau. Jokio pavojaus nuo skiepijimo nėra.

Kodel turi būti įskiepytas ir apsaugotas? — Del to, kad

ta liga yra sveikatai pavojinga ir negalima apsaugoti nuo kitų neatsargumo bei nešvarumo. Skiepijimas teikia gerą apsaugojimo budą. Jeigu ta liga nesirgai, tai šiandien tegul tave skiepija. Kodel juokauti su tokia liga?

Ar tokie skiepai gelbsti? — Daugelis žmonių netiki į ligų gamalus ir skiepijimą, bet jų tikėjimai ir nuomonės neapsaugos juos ir ne nukreips epidemijos.

Amerikos Jungtinių Valstybių armijoje ir laivynui raup-lės beveik nežinoma liga, ir šaltinių daug mažiau randasi negu tarp civilių gyventojų. Kodel? Todel, jog visi kariuomenės vyrai skiepijami apsaugoti. Ar manai, kad armija ir laivynas taip darytų, jeigu nežinotų, jog skiepijimas nėra geriausias budas apsaugoti kareivius. Liudnas patyrimas pamokino: ne iš gero tiems vyrams nesmagumų daroma.

Tu pats gali save apsaugoti, kaip ta valdžia apsaugoja savo vyrus. Ar tu nori apsėti be kelių savaitių arba mėnesių algos? Ar tu nori iš prievartos pasilikti namie dėl užkrečiamos ligos šeimynoje? Ar tu gali per ilgą laiką užlaikyti slaugę ir gydytoją? Ar žinai, kiek pinigų ir kentėjimo šiltinė atseina?

Skiepijimas ne bandymas. Patyrimas rodo, jog neskiepyti daug lengviau užsikrečia toms pavojingoms ligoms. Reikia atsiminti, jog skiepyti atsirgę šiltine lengviau tą ligą pakelia ir ne tiek jų miršta, negu neskiepyti.

Tegul šiandien tave skiepija. Tai geras apsaugojimas. Paskiepyti gali kiekvienas gydytojas. ("Sveikata")

Nauji Raštai.

Visa * Lietuva. Informacinė knyga 1922 metams. Redaktoris ir leidėjas Inž. K. Puida. Kaunas, 1922. — Stambi informacijų apie Lietuvą — jos geografią, istoriją, ūkį, prekybą, pramonę etc. knyga, 544 pusl., iš kurių apie 230 puslapių užima įvairių firmų skelbimai.

Lietuvos paštas, 1922 metais. Inž. K. Puidos bendra redakcija. Kaunas, 1922. — Informacinė apie Lietuvos paštą knyga, 92 psl. teksto ir XXIV psl. skelbimų.

P. Klimas: Istorinė Lietuvos Valstybės apžvalga. Kaunas, 1922, 42 psl.

Oktav Mirbo. Netikė ganytojai. 5-kių veiksmų drama. Vėr-tė N. Lukavičius. "Vargo" Bendrovės spaustuvė, Kaunas, 1921. 96 psl.

[Visas augščiaur paminėtas knygas galima gauti pirkti pas Vladą Lazdyną, 315 Walnut st., Newark, N. J.]

Ciceliai. Iš kur pas žydus atsirado "ciceliai" etc. Išleido (Tautinės Lietuvių Katalikų Bažnyčios) kunigas Jonas Gri-tėnas, 1743 N. Summer Ave., Scranton, Pa. 28 psl.

Z. Angarietis: Nepriklausomo Lietuvos kalėjimose, Arba Baltojo Teroro Aukos. — Ame-rikos Liet. Darbininkų Litera-tūros Dr-jos leidinys No. 11. "Laisvės" spauda, Brooklyn, N. Y. 1922. 64 psl. Kaina 20 centų.

Pinigus Lietuvon Siunčiame

Doleriais ir Litais.

Mūsų Pinigų Siuntimo Skyrius Yra Įstobulintas Aukštame Laipsnyje ir patarnauja Lietuviams Kuogeriausiai.

Central Manufacturing District Bank

1112 W. 35th Street, Chicago.

Turtas virš \$7,000,000.00.

Iš Mokslo Srities

Kada pasibaigs Pasaulis?

J. Kriksčiūnas.

(Tęsinys)

Kiek kitokios nuomonės apie pasaulio atsiradimą ir išnykimą yra šiandien dar gyvenantis mokslininkas W. Nerst. Jis pamatavo teoriją apie pasaulio amžinybę, t. y. jo nuomone pasaulis niekuomet nepasibaigs, taip kaip niekuomet jis nebuvo sutvertas, bet buvo, yra ir visuomet bus.

W. Nerst remiasi mokslu apie elementų radioaktingumą. Jau senai mokslas patyrė, kad patys sunkieji elementai (paprastieji, ne sudėtiniai kūnai), kaip pavyzdžiui uranas, aukštas, sidabras ir kt., tiesa, labai lėtai, bet vis dėlto subyra į lengviausius gazus. Visų kietųjų kūnų, o jų tarpe ir visų planetų ir žvaigždžių laukia toks likimas. Tokiu būdu, pasak Nerst'o, atsilėdę dangaus kūnai ne skraidys amžinai po beribes erdves, bet per daugybę milijonų metų subyrės*).

Sąlyga šio naikinimo arba subyrėjimo proceso eina tvėrybos darbas. Tam tikrose vietose iš labai paprastų gazinių elementų to pačio radioaktingumo keliu tveriasi sudėtiniai, sunkesni elementai. Šie laikas nuo laiko ima koncentruotis, keistis; tuo būdu atsiranda nauji dangaus kūnai. Šie kūnai iš pradžių esti labai karšti, vėliau ima šalti; ant jų atsiranda gyvybė ir t. t. Tuo būdu per begalinį ilgus laikotarpius tai atsiranda, tai vėl išnyksta įvairūs dangaus kūnai; su jais kartu gimsta ir nyksta jų gyvybė. Atskiros planetos su visais savo gyvūnais išnyksta, bet visatoje gyvybė niekuomet nesibaigia.

II.

Kyla klausimas, iš kur gi atsirado gyvybė, t. y. augalai, gyvuliai, žmogus ant mūsų žemės?

Tą klausimą mėgino rasti įvairių kraštų ir įvairių amžių mokslininkai. Deja, ligi šiai dienai jis pasilieka neišspręstas. Kaip ir kitais klausimais čia yra tik mažiau ar daugiau artimų tiesai spėjimų, teorijų. Bet vis dėlto apie kai kurias jų mes kiek plačiau pakalbėsime, nes kalbamas klausimas rupi kiekvienam mąstančiam žmogui.

Pirmoji ir pati paprasčiausia teorija apie gyvybės ant žemės atsiradimą buvo, taip vadinama, teologinė teorija. Pagal šią teoriją žemė, o taip pat esančią ant jos gyvybę — augalus, gyvulius, žmogų — „iš nieko“ sutvėrė viena arba kelios dievybės (stambeldžiai, kaip žinoma, tiki ir daug dievų; krikščionys, mahometonys, žydai į vieną Dievą). Toks klausimo raišmas yra labai paprastas, bet jis liudija, kad tas, kuris taip mano, proto žvilgsniu neperaukštai testovė. Mokslo žmogus stengiasi savo protu išaiškinti kiekvieną apsirošimą, kurį jis pastebi, o paprastas, mažai galvojančias žmogelis viską verčia ant neįlaimingo Dievo, kurio jis, tiesą pasakius, nesupranta. Štai seniau žmogus matydavo Dievo ranką net paprasčių paprasčiausiose gamtos apsirošimuose: perkuniojose, vėtrose, saulės bei mėnesio užtemimuose ir t. t. Šiandien net vaikams žino, kad perkunijai ir žaibai priežastiniai yra elektra, kad

nuo jų galima apsaugoti gana paprastais būdais; kad saulė ima temti tada, kada tarp saulės ir žemės užslenka tamsumo mėnulis ir t. t.

Platinantis ir stiprėjantis mokslas, žingsnis po žingsnio buvo imami „iš Dievo kompetencijos“ įvairūs gamtos apsirošimai ir aiškinami protu. Noroms nenoroms kilo klausimas, ar negalima būtų ir patį pasaulio atsiradimą taip pat protu išaiškinti kaip ir kitus gamtos apsirošimus? Tokių bandymų buvo padaryta, ir apie du svarbiausius mes čia pakalbėsime.

Dar devynioliktam šimtmečiui garsus anglų gamtininkas C. Darwin pamatavo teoriją apie aukštesniųjų gyvųjų išsivystymą (gyvulių, augalų) iš žemesniųjų. Šią teoriją vadina gyvųjų vystymosi, arba descendencijos teorija. Kada žemė buvo jaunutė ir kada ant jos prasidėjo vystytis gyvybė, pirmieji gyviai buvo labai prastos sudėties. Jų kūnai buvo dar prastai sudėti, kaip šiandieninių vieno narverio bakterijų arba žemesniųjų gyvulių, maurų kūnai. Per milijonus metų šie primityvūs gyviai išsivystė į dabar ant žemės gyvenančius aukštesniuosius gyvulius ir augalus. Šią vystymosi teoriją laiko šiandien teisinga bemaž visi mokslininkai.

Dar Darwin'as buvo iškėlęs mintį, ar negalėjo tie pirmieji primityviai gyviai patys savaimi atsirasti iš negyvos, t. y. neorganinės medžiagos? Tą teoriją toliau išplėtė žinomas vokiečių gamtininkas Haeckel'is. Jis surinko šiuo klausimu daug įdomios medžiagos. Haeckel'ius pavyko surasti dar daug paprastesnių gyvių kaip Darwin'ui. Jis net laboratorijoje mėgino sutverti ką nors panašaus į primityvius žemesnius gyvius. Jei šitai būtų jam pavykę, klausimas būtų buvęs išspręstas: tada būtų buvę aišku, kad pirmieji žemesni gyviai patys savaimi atsirado iš neorganinės medžiagos, o iš jų išsivystė aukštesnieji gyvūnai, su jais gi, gal būtų, ir žmogus.

Bet primityvių gyvių Haeckel'ui sutverti nepavyko... Mažą to. Ne vienas mokslininkas įrodė, kad tarp negyvos medžiagos ir šių paprasčių paprasčiausių gyvių yra toks didelis skirtumas, jog apie atsiradimą jų savaimi iš neorganinių kūnų negali būti nė kalbos. Ir šią teoriją, kuri savą laiką buvo padariniškieji triukšmai, teko atidėti archyvan.

Bet žmogaus protas nenusiminė po šio nepasisekimo. Jis ėmė ieškoti naujų kelių, naujų aiškinimų — teorijų. Viena iš rimčiausių ir šiandien plačiausiai žinomų teorijų reikia laikyti tą, kuri sako, kad pasaulis ir jo gyvybė niekuomet nebuvo sutvertas ir niekuomet nepasibaigs; jis buvo, yra ir visada bus.

Kad mūsų žemė prieš milijardus metų buvo karšta kaip ugnis ir kad ant jos joks gyvas sutvėrimas negalėjo gyventi, nieks neabejoja. Reikia, buvo toks metas, kada iš kur nors žemės gyvybė atsirado. Gyvybės amžinumo šalininkai sako, kad, jei ant žemės nebuvo gyvybės, tai ji buvo ant kitų dangaus kūnų. Ant žemės ji atsirado ne savaimi iš neorganinės medžiagos ir nebuvo sutverta kokios Dievybės, bet atklė nuo kitų tuomet apgyventų planetų. Ir ištikrųjį,

šią įdomią žemės gyvybės vystymosi teoriją aš šiuo tarpu negaliu plačiau aiškinti. Bet aš ieškosiu progos „Naujienu“ skiltyje apie ją atskirai nuodugniai pakalbėti. — J. K.

toks gyvybės skrajojimas nėra negalimas. Kosminėse ribose (tarp žvaigždžių ir planetų) viešpatuoja toks didelis šaltis, kad bet gyvulus arba augalus turi ten numirti. Bet kiekvienas gamtininkas žino, kad žemesnieji gyvūnai dauginasi taip vadinamais sporais (savotiškais kiaušiniiais). Šinos sporų galima virinti 3000 karščio turinčiam skystime, ir jie nenustoja pajėgūs dygti, kada atsiranda tinkamos sąlygos. Šalčio jie visai nebijo. Nebaisus jiems nė laikas: nepatogiose dygimui sąlygose jie gali išbūti šimtus ir tukstančius metų, bet kaip tik aplinkybės pagerėja, jie ima dygti. Noroms nenoroms ateina galvon mintis, ar negalėjo tokių sporų patekti nuo kitos planetos, kada žemė atšalo tiek, kad ant jos galėjo bujoti gyvybė?

Daug mokslininkų į šį klausimą linkę atsakyti teigiamai, t. y. pripažinti, kad toks sporų nuo kitos planetos atnešimas yra galimas*) Astronomai senai pastebėjo, kad visatos erdvėje nuolat skrajoja taip vadinamų kosminių dulkių ir meteorų. Gal būtų tai yra liekanos kurių nors susikulusių į kometas planetų, gal būtų kitokios kilmės. Labai galimas daiktas, kad tose dulkėse yra paminėtų sporų, nes šie karštesni estai mažesni už smulkius dulkeles. Daug tų kosminių dulkių patenka ant žemės ir kitų planetų. Geologai, t. y. žmonės, kurie tyrinėja žemę ir jos sluoksnius, randa, kad žymus mūsų žemės sluoksnių procentas ne vietinės, bet kosminės kilmės. Jei ant planetos patenka kosminių dulkių, patenka ir esančių jose sporų. Kol planeta yra karšta, patekę ant jos sporai sudega ir nepalieka jokių pėdsakų. Bet kuomet jie užklysta ant gero, kai atšalusios planetos, ima dygti ir duoda pradžią paprasčiausiems jos gyvūnams. Šie gyviai per milijonus metų ima vystytis į aukštesnius, kol visa planeta lieka apgyventa įvairiomis žolėmis, medžiais, gyvuliais. Kada planeta atšyla, jos visa gyvybė gauna gala. Gali atsitikti, kad planetos jaunystės ar senatvės metu ją užklydo kuri kometa, sukelia ir paverčia kosminėmis dulkėmis. Šios dulkės patenka ant kitų planetų; esantieji dulkėse sporai ima dygti ir t. t.

Tokių būdu, pagal šią teoriją, gyvybė visatoje niekuomet nenyksta, bet tik skrajoja nuo vienos ant antros planetos.

Praeis daug milijonų metų, atšals mūsų žemė, žieduos paskutinis jos žmogus; gal būtų mudu su gerbiamuju skaitytoju dulkės pavirs į kosmines dulkes ir skraidys po beribes visatos erdves, bet gyvybė pasaulyje nebus pasibaigus... kur nors toli, nepaprastai toli nuo tos vietos, kur mudu su gerbiamuju skaitytoju dabar esame, bus kita „žemė“, į ją švies kita „saulė“, ant jos gyvens kiti „žmonės“. Gal būtų jie savo išaizda nebus panašūs į mus, bet jie taip pat kaip ir mes gims, kovos, kentės, ko tai sieks ir pagaliau žus, kad užleisdu vietą kitiems „žmonėms“, o vėliau ir kitoms „žemėms“.

Taip, pasaulis beribis; jis neturėjo pradžios, neturės nė galo... Pradžia ir galas duota tik mums, žmonėms, menkutėms žemės dulkėms...

*) Apie tai, kad gyvybė atklė ant žemės iš kitų apgyventų planetų, dabar labai abejojama. Net pats tos teorijos sukūrėjas, prof. Svante August Arrhenius praėjusiais metais išreiškė, jog kai kurie jo spėjimai neatitinka tikrovės. — Red.

(Pabaiga)

Telephone Boulevard 5052
DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakare. Nedėlioj nuo 10 iki 12 ryto.
3261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ELEKTRA
šviesa ir pajėgą suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

UZSISAKYKIT
Savo Giminėms ir Pažystamiems Lietuvoje
Vienintelį laisvos ir progresyves minties dienraštį
„Lietuvos Žinios“
„LIETUVOS ŽINIOS“ gina Lietuvos laudies reikalus ir stovi sargyboj obalsio: Laisvą, nepriklausomą, demokratišką Lietuvą.
„LIETUVOS ŽINIOS“ suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.
„LIETUVOS ŽINIOS“ laikas nuo laiko yra puošiamos karikatūromis.
Už 36 Litus metams Lietuvoje ir 6 dolerius Amerikoje
„LIETUVOS ŽINIOS“ ateis pas Tamsą į namus.
Lietuvos Žinių Administracija
KAUNAS
Laisvės Alėja 60 Nr.

Pinigai Išmokėti Lietuvoje
Naujienu Pinigų Siuntimo Skyrius gavo pranešimą iš Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko, kad siųstieji iš Amerikos pinigai tapo pilnai išmokėti sekantiems asmenims, ir prisiuntė kvitus su paėmėjų parašais.
Pinigus gavo:
15195—P. Mickinienė
15201—O. Meizaitienė
15202—A. Hrinčevičius
15206—K. Žilinskienė
15210—O. Jasinskė
15213—K. Blažienė
15215—U. Sakalauskienė
15218—E. Skirmontienė
15219—U. Tamošiūnaitė
15220—Petras Sadukas
15221—L. Bavinienė
15222—M. Mickevičiū
15225—K. Pakelienė
15227—A. Drasulskienė
15230—V. Dijkas
15234—J. Nedvaras
15260—P. Šliuževičienė
15262—J. Meškauskas
15275—M. Kucinaitė
15276—T. Balčiūnas
15309—J. Milūnas
15371—I. Urlakas
50718—V. Eruktnis
50794—J. Skirka
50847—J. Vaitkienė
50871—O. Rimkaitė
50895—B. Dreimikis
50896—A. Urbonas
50902—M. Šaputienė
50931—A. Mumbris
50933—K. Šaltus
50935—A. Ligotas
50937—D. Urbonienė
50943—I. Seniauskas
50949—P. Juškus
50950—J. Svetonas
50952—D. Macijauskienė
50955—K. Getautienė
50956—M. Lukšis
50959—M. Tulienė
50962—J. Pocevičia
50963—L. Grinius
50969—S. Murauskienė
50970—B. Abluževičius
50971—O. Rušienė
50972—F. Gedrikaitė
50975—M. Juškaitė
50976—J. Eičius
50977—J. Elvilkis
50978—I. Saparankas
50979—O. Skirienė
50981—C. Kazlovskienė
50984—O. Matulienė
50985—F. Saldutinskė
50989—J. Ramoris
50995—J. Klumickus
50997—A. Vaseliauska
50998—B. Grabauskas
51003—J. Urbas
51007—J. Mankevičienė
51024—E. Povilauskienė
51060—L. Šidlauskienė
51072—A. Tamolainaitė
51078—J. Šapučio materei
51081—V. Stulginskienė
51083—P. Stonienė
51084—B. Klukunienė
51090—M. Galinskienė
51092—J. Dramantas
51095—T. Ramulaitienė
51099—J. Zarumskis
51203—J. Ežerskis
51211—A. Griušas
51212—O. Austienė
51215—B. Čiurlis
51216—E. Lauzkaitė
51218—V. Drokšas
51221—A. Motuzas
85201—J. Stapalonis
85210—P. Apkavičienė
85214—E. Jakovleva
85216—Z. Zalneraitė
85211—M. Zdanienė
85222—E. Kavaliauskienė
95109—P. Lobis
95116—P. Kučinskienė
95118—M. Raišutienė
95121—B. Bendikienė
95122—A. Petreikaitė
95123—O. Lukauskienė

Kvitai su paėmėjų parašais randasi „Naujienu“ ofise.
Garsinkities „Naujienuose“

20 metų prityrimo
Akių pritaikymo mene

Simptomai pareiškią akių ligas
Ar jums skauda galvą?
Ar jus akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Dešima ar niežti?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvaišta galva?
Ar matote kaip ir plukančius taškus?
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kaip ir smiltis akyse?
Ar yra balta dėmė ant vokų?
Ar turite kataraktą?
Ar turite žvairas akis?
JOHN J. SMETANA
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave.
Kampus 18 gatvės
Ant trečio aukšto virš Platto aptieko, kambariai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Septintadienis 9 r. iki 12 dienos.

DR. VAITUSH, O. D.
Lietuvių Akis Specialistas

Pasirūpina akių tempimą, kuris esti, uždegstis galvos skaudėjimo, svajulio, akių apdegimo, nervotumo, skaudama akis karšči, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenka teisingai akinius. Viauose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodantia mažiausias klaidas. Speciali atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.
Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7589

PINIGAI
iš

ROCKFORDO Lietuvon
Rockfordiečiai lietuviai pinigams siųsti Lietuvon neturi patogesnės ir geresnės įstaigos kaip

Rockford Real Estate and Loan Co.
Čia ir visokius nuosavybės reikalus geriausia atliksite. Siųskite pinigus per
Rockford Real Estate and Loan Co.
809 So. Main St.,
Rockford, Ill.

PINIGAI
iš
Roselando Lietuvon
Roselandiečiams ir kensingtoniečiams artimiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra
Tupikaitio aptieka, 233
East 115th St. Pinigai nueina Lietuvon greitai, su pilna gvarantija.
Iš Roselando ir Kensingtono siųskite pinigus Lietuvon per Naujienu Skyrių Tupikaitio aptiekoje, 233 E. 115th St. Kensington.

Dr. A. L. Davidonis, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare, ir 2816 So. Michigan Ave.
Tel. Victory 9082
Nuo 1 iki 3 val. po piet.
Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9698
Dr. A. A. Roth
Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Motorikų, Vyrų, Vaikų ir visų chronikų ligų.
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet. 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena
Res. 1139 Independence Blvd. Chicago
Tel. Austin 787
DR. MARYA DOWIATT-SASS
5208 W. Harrison St.
Valandos 8—12 kasdien ir 6—8 vakare išskiriant nedėliomis.
Dr. Maurice Kahn
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Yards 994
Ofiso val.: 8 iki 10 ryto, 1 iki 2 ir 7 iki 9 v. nedėliomis nuo 10 iki 1 val. po piet.
Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po piet, 6 iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St.,
Kampus 18 ir Halsted St.
Office Hours: 10 iki 12 pietų 6 iki 7 vak.
Tel. Canal 2118
Dr. A. L. Yuska
PHYSICIAN AND SURGEON
1900 So. Halsted St.
Gyvenimo vietai
4193 Archer Ave.
2 Lafayette 0098
Dr. Natalija Žukauskas
Gydan be operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir chroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specializė motorikų ir uždegimų ligas.
943 W. 23rd Place
Phone Boulevard 6318
Patarimai dovanai.
Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.
Telephone Yards 5032
DR. M. STUPNICKI
3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, ILL.
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 6 iki 8 vakare.
Nedėliomis ofisa yra uždarytas
Telephone Yards 5884
DR. P. G. WIEGNER
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.
3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telephone Yards 1532
DR. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas
Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 6 iki 9 vakare
3259 So. Halsted St., Chicago.
DR. A. J. BERTAŠIUS
PHYSICIAN AND SURGEON
3464 So. Halsted St.
Ofiso val.: 1 iki 8 ir 6 iki 8 v. v. Ned. 9 iki 11 ryto
Tel. Boulevard 5918
Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699
DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Kampus 18th St.
Valandos: 9—12 ryto ir 1—8 vak.
Phone Canal 0267
Dr. Anelė Kaushillas D. C.
CHIROPRACTOR
Gydan be operacijų ir be gyduolių visokias staigas ir kroniškas ligas: nervų, reumatizma, paralyžių, naktinį susilapimimą, dusulį ir visas kitas ligas; vyrų, moterų ir vaikų. Patarimai dovanai.
2159 W. 21 St. kampa Leavitt St.
Telefonas Roosevelt 8135
Val.: 1:00 iki 9 p. m. Ned. 9 iki 12 a. m.
Dr. V. A. Simkus
Gydytojas, Chirurgas ir Akueras
3261 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 5052
Val. 10—12 A. M. 1—3 ir 6—9 P. M.
Ned. 10—12 A. M.
Residence Canal 2118

Iš Mokslo Srities

Kada pasibaigs Pasaulis?

J. Krikščionas.

(Tęsinys)

Kiek kitokios nuomonės apie pasaulio atsiradimą ir gyvenimą yra šiandien dar gysnantis mokslininkas W. Nerst. Jis pamatavo teoriją apie pasaulio amžinybę, t. y. jo nuomone pasaulis niekuomet nepasibaigs, taip kaip niekuomet jis nebuvo sutvertas, bet buvo, yra ir visuomet bus.

W. Nerst remiasi mokslu apie elementų radioaktingumą. Jau senai mokslas patyrė, kad patys sunkieji elementai (paprastieji, ne sudėtiniai kunai), kaip pavyzdžiui uranas, aukso, sidabras ir kt., tiesa, labai lėtai, bet vis dėlto subyra į lengviausius gazus. Visų kietųjų kunų, o jų tarpe ir visų planetų ir žvaigždžių laukia toks likimas. Tokiu būdu, pasak Nerst'o, atsalę dangaus kunai ne skraidys amžinai po beribes erdves, bet per daugybę milijonų milijonų metų subyrės).

Šalė šio naikimo arba subyrėjimo proceso eina tvėrybos darbas. Tam tikrose vietose iš labai paprastų gazinių elementų to pačio radioaktingumo keliu tveriasi sudėtiniai, sunkesni elementai. Šie laikas nuo laiko ima koncentruotis, keistis; tuo būdu atsiranda nauji dangaus kunai. Šie kunai iš pradžių esti labai karšti, vėliau ima šalti; ant jų atsiranda gyvybė ir tt. ir tt. Tuo būdu per begaliniai ilgus laikotarpius tai atsiranda, tai vėl išnyksta įvairūs dangaus kunai; su jais kartu gimsta ir nyksta jų gyvybė. Atskiros planetos su visais savo gyvūnais išnyksta, bet visatoje gyvybė niekuomet nesibaigia.

II.

Kyla klausimas, iš kur gi atsirado gyvybė, t. y. augalai, gyvuliai, žmogus ant mūsų žemės?

Tą klausimą mėgino risti įvairių kraštų ir įvairių amžių mokslininkai. Deja, ligi šiai dienai jis pasilieka neišspręstas. Kaip ir kitais klausimais, čia yra tik mažiau ar daugiau artimų tiesai spėjimų, teorių. Bet vis dėlto apie kai kurias jų mes kiek plačiau pakalbėsime, nes kalbamas klausimas rupi kiekvienam mąstančiam žmogui.

Pirmoji ir pati paprasčiausia teorija apie gyvybės atsiradimą buvo, taip vadinama, teologinė teorija. Pagal šią teoriją žemė, o taip pat esančią ant jos gyvybę — augalus, gyvulius, žmogų — „iš nieko“ sutvėręs viena arba kelios dievybės (stambeldžiai, kaip žinoma, tiki ir daug dievų; krikščionys, mahometonys, žydai į vieną Dievą). Toks klausimo rėsimas yra labai paprastas, bet jis liudija, kad tas, kuris taip mano, proto žvilgsniu neperaukštai testovė. Mokslo žmogus stengiasi savo protu išaiškinti kiekvieną apsisprendimą, kurį jis pastebi, o paprastas, mažai galvojančias žmogelis viską verčia ant nelaimingo Dievo, kurio jis, tiesa pasakius, nesupranta. Štai seniau žmogus matydavo Dievo ranką net paprasčiausiuose paprasčiausiose gamtos apsisprendimuose: perkuniojose, vėtrose, saulės bei mėnesio užtemimuose ir t. t. Šiandien net vaikai žino, kad perkunijai ir žaibai priežastiniai yra elektra, kad

nuo jų galima apsisaugoti gana paprastais būdais; kad saulė ima temti tada, kada tarp saulės ir žemės užslenka tamso mēnulis ir t. t.

Platinantis ir stiprėjantis mokslas, žingsnis po žingsnio buvo imami „iš Dievo kompetencijos“ įvairūs gamtos apsisprendimai ir aiškinami protu. Noroms nenoroms kilo klausimas, ar negalima būtų ir patį pasaulio atsiradimą taip pat protu išaiškinti kaip ir kitus gamtos apsisprendimus? Tokių bandymų buvo padaryta, ir apie du svarbiausius mes čia pakalbėsime.

Dar devyniolikto amžiaus pirmieji garsūs anglų gamtininkas C. Darwin pamatavo teoriją apie aukštesniųjų gyvių išsivystymą (gyvulių, augalų) iš žemesniųjų. Šią teoriją vadina gyvių vystymosi, arba descendencijos teorija. Kada žemė buvo jaunutė ir kada ant jos prasidėjo vystytis gyvybė, pirmieji gyviai buvo labai prastos sudėties. Jų kunai buvo dar prasciau sudėti, kaip šiandieninių vieno narverio bakterijų arba žemesniųjų grybelių, maurų kunai. Per milijonus metų šie primityvūs gyviai išsivystė ir dabar ant žemės gyvenančius aukštesniuosius gyvulius ir augalus. Šią vystymosi teoriją laiko šiandien teisingai bemaž visi mokslininkai.

Dar Darwin'as buvo iškėlęs mintį, ar negalėjo tie pirmieji primityviai gyviai patys savimi atsirasti iš negyvos, t. y. neorganinės medžiagos? Tą teoriją toliau išplėtė žinomas vokiečių gamtininkas Haeckel'is. Jis surinko šiuo klausimu daug įdomios medžiagos. Haeckel'ui pavyko surasti dar daug paprastesnių gyvių kaip Darwin'ui. Jis net laboratorijoje mėgino sutverti ką nors panašaus į primityvius žemesnius gyvius. Jei šitai būtų jam pavykę, klausimas būtų buvęs išspręstas: tada būtų buvę aišku, kad pirmieji žemesni gyviai patys savimi atsirado iš neorganinės medžiagos, o iš jų išsivystė aukštesnieji gyvūnai, su jais gi, gal but, ir žmogus.

Bet primityvių gyvių Haeckel'ui sutverti nepavyko... Maža to. Ne vienas mokslininkas įrodė, kad tarp negyvos medžiagos ir šių paprasčių paprasčiausių gyvių yra toks didelis skirtumas, jog apie atsiradimą jų savimi iš neorganinių kunų negali būti nė kalbos. Ir šią teoriją, kuri savų laikų buvo padariusi tiek triukšmo, teko atidėti archyvan.

Bet žmogaus protas nenusiminė po šio nepasisekimo. Jis ėmė ieškoti naujų kelių, naujų aiškinimų — teorių. Viena iš rimčiausių ir šiandien plačiausių žinomų teorių reikia laikyti tą, kuri sako, kad pasaulis ir jo gyvybė niekuomet nebuvo sutvertas ir niekuomet nepasibaigs; jis buvo, yra ir visada bus.

Kad mūsų žemė prieš milijardus metų buvo karšta kaip ugnis ir kad ant jos joks gyvas sutvėrimas negalėjo gyventi, nieks neabejoja. Reikia, buvo toks metas, kada iš kur nors žemės gyvybė atsirado. Gyvybės amžinumo šalininkai sako, kad, jei ant žemės nebuvo gyvybės, tai ji buvo ant kitų dangaus kunų. Ant žemės ji atsirado ne savimi iš neorganinės medžiagos ir nebuvo sutverta kokios Dievybės, bet atkėlė nuo kitų tuomet apgyventų planetų. Ir ištikrųjų,

toks gyvybės skrajėjimas nėra negalimas. Kosminėse ribose (tarp žvaigždžių ir planetų) viešpatuoja toks didelis šaltis, kad bet gyvūlys arba augalas turi ten numirti. Bet kiekvienas gamtininkas žino, kad žemesnieji gyvūnai dauginasi taip vadinamais sporais (spuotiškais kiaušiniu). Šiuos sporus galima virinti 3000 karščio turinčiam skystime, ir jie nenustoja pajėgos dygti, kada atsiranda tinkamos sąlygos. Šalčio jie visai nebijo. Nebaisus jiems nė laikas: nepatogiose dygimui sąlygose jie gali išbūti šimtus ir tūkstančius metų, bet kaip tik aplinkybės pagerėja, jie ima dygti. Noroms nenoroms ateina galvon mintis, ar negalėjo tokių sporų patekti nuo kitos planetos, kada žemė atšalo tiek, kad ant jos galėjo buvoti gyvybė?

Daug mokslininkų į šį klausimą linkę atsakyti teigiamai, t. y. pripažinti, kad toks sporų nuo kitos planetos atnešimas yra galimas. Astronomai senai pastebėjo, kad visatos erdvėje nuolat skrajoja taip vadinamų kosminių dulkių ir meteorų. Gal but tai yra liekanos kurių nors susikulusių ir kometas planetų, gal but kitokių kilmės. Labai galimas daiktas, kad tose dulksėse yra paminėtų sporų, nes šie karštieji esti mažesni už smulkius dulkeles. Daug tų kosminių dulkių patenka ant žemės ir kitų planetų. Geologai, t. y. žmonės, kurie tyrinėja žemę ir jos sluoksnius, randa, kad žymus mūsų žemės sluoksnių procentas ne vietinės, bet kosminės kilmės. Jei ant planetos patenka kosminių dulkių, patenka ir esančių jose sporų. Kol planeta yra karšta, patekę ant jos sporai sudega ir nepalieka jokių pėdsakų. Bet kuomet jie užklysta ant gerokai atšalusios planetos, ama dygti ir duoda pradžią paprasčiausiems sporams gyvims. Šie gyviai per milijonus metų ima vystytis ir aukštesnius, kol visa planeta lieka apgyventa įvairiomis žolėmis, medžiais, gyvūlais. Kada planeta atšalė, jos visa gyvybė gauna galą. Gali atsitikti, kad planetos jaunystės ar senatvės metu ją užkludė kuri kometas, suklebė ir paverčia kosminėmis dulksėmis. Šios dulksės patenka ant kitų planetų; esančių dulksėse sporai ima dygti ir tt. ir tt.

Tokiu būdu, pagal šią teoriją, gyvybė visatoje niekuomet nenyksta, bet tik skrajoja nuo vienos ant antros planetos.

Praeis daug milijonų metų, atšals mūsų žemė, žus leduose paskutinis jos žmogus; gal but mudu su gerbiamuoju skaitytoju dulksės pavirs į kosmines dulkes ir skraidys po beribes visatos erdves, bet gyvybė pasaulyje nebus pasibaigus... kur nors toli, nepaprastai toli nuo tos vietos, kur mudu su gerbiamuoju skaitytoju dabar esame, bus kita „žemė“, ją švies kita „saulė“, ant jos gyvens kiti „žmonės“. Gal but jie savo išvaizda nebus panašūs į mus, bet jie taip pat kaip ir mes gims, kovos, kentės, ko tai sieks ir pagaliau žus, kad užleis vietą kitiems „žmonėms“, o vėliau ir kitoms „žemėms“.

Taip, pasaulis beribis; jis neturėjo pradžios, neturės nė galo... Pradžią ir galą duota tik mums, žmonėms, menkutėms žemės dulksėms...

*) Apie tai, kad gyvybė atkėlė ant žemės iš kitų apgyventų planetų, dabar labai abejojama. Net pats tos teorijos sukūrėjas, prof. Svante August Arrhenius praėjusiais metais išsireiškė, jog kai kurie jo spėjimai neatitinka tikrovės. — Red.

(Pabaiga)

Telephone Boulevard 5052
DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vakare. Nedėlioj nuo 10 iki 12 ryto.
2261 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ELEKTRA

Šviesą ir pajėgą suvedamė į senus ir naujus namus, taipgi dirbtuves. Cash arba ant išmokėjimo.
Pirmutinė Lietuvių Elektros Korporacija Amerikoje
THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc.
A. BARTKUS, Pres.
1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

UŽSISAKYKIT

Savo Giminėms ir Pažystamiems Lietuvoje

Vienintelį laisvos ir progresyves minties dienraštį

„Lietuvos Žinios“

„LIETUVOS ŽINIOS“ gina Lietuvos liaudies reikalus ir stovi sargyboj obalsio: Laisvą, nepriklausomą, demokratingą Lietuvą.

„LIETUVOS ŽINIOS“ suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.

„LIETUVOS ŽINIOS“ laikas nuo laiko yra puošiamos karikatūromis. Už 36 Litus metams Lietuvoje ir 6 dolerius Amerikoje.

„LIETUVOS ŽINIOS“ ateis pas Tamsą į namus.

Lietuvos Žinių Administracija

KAUNAS

Laisvės Alėja 60 Nr.

Pinigai Išmokėti Lietuvoje

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius gavo pranešimą iš Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko, kad siųstieji iš Amerikos pinigai tapo pilnai išmokėti sekantiems asmenims, ir prisiuntė kvitus su paėmėjų parašais.

Pinigus gavo:

15195—P. Mickinienė	50972—F. Gedrikaitė
15201—O. Meizaitienė	50975—M. Juškaitė
15202—A. Hrinčevičius	50976—J. Eičius
15206—K. Žilinskienė	50977—J. Elvilkis
15210—O. Jasinskijė	50978—I. Saparankas
15213—K. Blažienė	50979—O. Skirienė
15215—U. Sakalauskienė	50981—C. Kazlovskienė
15218—E. Skirmontienė	50984—O. Matulienė
15219—U. Tamošiūnaitė	50985—F. Saldukaitė
15220—Petras Sadukas	50989—J. Samoris
15221—L. Bavinienė	50995—J. Kuznickus
15222—M. Mickevičia	50997—A. Vaseliauska
15225—K. Pakeltienė	50998—B. Grabauskas
15227—A. Drasulskienė	51003—J. Urbas
15230—V. Dijokas	51007—J. Mankevičienė
15234—J. Nedvaras	51024—E. Povilauskienė
15260—P. Šliuževičienė	75160—L. Šidlauskienė
15262—J. Meškauskas	75172—A. Tamoliūnaitė
15275—M. Kuciniūtė	75178—J. Šepučio materei
15276—T. Balčiūnas	75181—V. Stulginskienė
15309—J. Milūnas	75183—P. Stonienė
15371—I. Urlakas	75184—B. Kliukienė
50718—V. Eruktnis	75190—M. Galinskienė
50794—J. Skirka	75192—J. Dromantas
50847—J. Vaitkienė	75195—T. Ramulaitienė
50871—O. Rimkaitė	75199—J. Zarumskis
50895—B. Dreimikis	75203—J. Ežerskis
50896—A. Urbonas	75211—A. Griušis
50902—M. Šaputienė	75212—O. Austienė
50931—A. Mumbis	75215—B. Čiurlis
50933—K. Šalkus	75216—E. Lauzkaitė
50935—A. Ligotas	75218—V. Drokaitė
50937—D. Urbonienė	75221—A. Motuzas
50943—I. Seniauskas	85201—J. Stapalonis
50949—P. Juskus	85210—P. Jakavičienė
50950—J. Svėtonas	85214—E. Jakovleva
50952—D. Maciauskienė	85216—Z. Zalneraitė
50955—K. Getautienė	85241—M. Zdanienė
50956—M. Lukšis	85222—E. Kavaliauskienė
50959—M. Tulienė	95109—P. Lobis
50962—J. Pocevičia	95116—P. Kučinskienė
50963—L. Grinius	95118—M. Raišutienė
50969—S. Murauskienė	95121—B. Bendikienė
50970—B. Abluževičius	95122—A. Petreikaitė
50971—O. Rušienė	95123—O. Lukauskienė

Kviti su paėmėjų parašais randasi „Naujienų“ ofise.

Garsinkities „Naujienose“

20 metų prityrimo
Akinių pritaissymo mene

Symptomai pareiškių
akų ligas

Ar jums skauda galvą?
Ar jusų akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Dėgina ar nieži?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvasta galva?
Ar matote kaip ir plukantius taškus?
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kaip ir smiltis akyse?
Ar yra balta dėmė ant vokų?
Ar turite kataraktą?
Ar turite žvairas akis?

JOHN J. SMETANA
AKINIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Ave.
kampas 18 gatvės
Ant trečio aukšto virš Platto apšiekos, kambariai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Septintadieniais 9 r. iki 12 dienos.

DR. VAITUSH, O. D.
Lietuvių Akis Specialistas

Pasakykite akių įtampą, kurią esate, ir išlaikysite akis skandėjimo, svajulio, akių apimimo, nervuotumo, skaudamą akių karšči, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Priemonės teisingai akinius. Visuose atsitikimuose įžaminavimas daromas su elektra. Parodoma mažiausias kainas. Speciali atkvepiama mokyklos vaikus.
Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7689

Office Hours: 10 iki 12 pietų
5 iki 7 vak.
Tel. Canal 2118
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 11 iki 4 po pietų,
6 iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St.

PINIGAI

iš

ROCKFORDO Lietuvon

Rockfordiečiai lietuviai pinigams siųsti Lietuvon neturi patogesnės ir geresnės įstaigos kaip

Rockford Real Estate and Loan Co.

Čia ir visokius nuosavybės reikalus geriausia atliksite. Siųskite pinigus per

Rockford Real Estate and Loan Co.

809 So. Main St.,
Rockford, Ill.

PINIGAI

iš

Roselando Lietuvon

Roselandiečiams ir kensingtoniečiams artimiausia įstaiga pasiuntimui pinigų Lietuvon yra Tupikaičio aptieka, 233 East 115-th St. Pinigai nueina Lietuvon greitai, su pilna gvarantija.

Iš Roselando ir Kensingtono siųskite pinigus Lietuvon per Naujienų Skyrių Tupikaičio aptiekoje, 233 E. 115-th St. Kensington.

A. L. DAVIDONIS, M. D.
4643 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto; nuo 5:30 iki 7:30 vakare, ir 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 diena
2816 So. Michigan Ave.
Tel. Victory 9082
Nuo 1 iki 8 val. po piet.

Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9698

Dr. A. A. Roth

Rusų Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas Moterikų, Vyrų, Vaikų ir visų chronikų ligų.
Ofisas: 3335 So. Halsted St., Chicago
Valandos: 10-11 ryto; 2-3 po pietų, 7-8 vak. Nedėliomis 10-12 diena
Ras. 1139 Independence Blvd. Chicago

Tel. Austin 787

DR. MARYA DOWIATT-SASS
5208 W. Harrison St.

Valandos 8-12 kasdieną ir 6-8 vakare išskiriant nedėliomis.

Dr. Maurice Kahn

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 So. Ashland Ave.
Tel.: Yards 994

Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 3 r. 7 iki 9 v. nedėliomis nuo 10 iki 1 val. po pietų.

Canal 2527
Naktinis Tel. Canal 2118

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos: 11 iki 4 po pietų,
6 iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto
1821 So. Halsted St.,
Kampas 18 ir Halsted St.

Office Hours: 10 iki 12 pietų
5 iki 7 vak.

Tel. Canal 2118

Dr. A. L. Yuska

PHYSICIAN AND SURGEON

1900 So. Halsted St.

Gyvenimo vietai
4193 Archer Ave.
2 iki 4 po pietų
Tel. Lafayette 0098

Dr. Natalija Žukauskas

Gyda be operacijų ir be gydomųjų visokias staigas ir chroniškas ligas; taipgi ir nervų ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Specialistė moterikų ir merginų ligų.
943 W. 23rd Place
Phone Boulevard 6313
Patarimai dovanai.
Valandos nuo 2 iki 8 val. vakare.

Telephone Yards 5082

DR. M. STUPNICKI

3107 So. Morgan St.,
CHICAGO, Ill.

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 6 iki 8 vakare.

Nedėliomis ofisas yra uždarytas

Telephone Yards 5834

DR. P. G. WIEGNER

Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 r. ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.

3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Telephone Yards 1532

DR. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas

Ofiso val.: 9 iki 12 pietų,
6 iki 9 vakare

5259 So. Halsted St., Chicago.

DR. A. J. BERTASIUS

PHYSICIAN AND SURGEON

3464 So. Halsted St.

Ofiso val.: 1 iki 3 ir 6 iki 8 v. v.

Ned. 9 iki 11 ryto

Tel. Boulevard 5918

Rezidencija, 3159 So. Union Ave.
Tel. Yards 1699

DR. C. K. KLIAUGA

DENTISTAS

1821 So. Halsted St., Chicago, Ill.

kampas 18th St.

Valandos: 9-12 ryto ir 1-8 vak.

Phone Canal 0267

Dr. Anelė Kaushillas D. C.

CHIROPRACTOR

Gyda be operacijų ir be gydomųjų visokias staigas ir kroniškas ligas: nervų, reumatizmą, paralyzį, naktinį nusilpinimą, dusulį ir visas kitas ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Patarimai dovanai.

2159 W. 21st. kampas Leavitt St.

Telefonas Roosevelt 8135

Val.: 1:00 iki 9 p. m. Ned. 9 iki 12 a. m.

Dr. V. A. Simkus

Gydytojas, Chirurgas ir Akušeras

3261 S. Halsted St.

Tel. Boulevard 5052

Val. 10-12 A. M. 1-3 ir 6-9 P. M.
Ned. 10-12 A. M.

Residence

CHICAGOS ZINIOS

REIKALAUJA ŽODŽIO LAIS YES.

Reikalingumas žodžio laisvės buvo diskutuojama kolegijos profesorius devntame metiniame susirinkime Amerikos kolegijų asociacijos. Dr. Robert L. Kelly pareiškė, kad universiteto profesoriai, kaip švietėjai ir mokytojai, turi turėti pilną žodžio laisvę, jei norima pasiekti aukščiausio intelektualinio išsibūtinimo. Daugelis profesorių pritarė tokiui Dr. Kelly nuomoniui. Kai kurie profesoriai išsireiškė, kad pastaruoju metu randasi kolegijų kuriose varžoma bei cenzuruojama mokytojų lekcijos.

PASOVĖ ŽMOGŲ SALIUNE.

Thomas Neary, 6948 Princeton ave., tapo pavojingai pašautas susišaudyme W. McGoverno saliuone, 6758 So. Halsted gatvės.

Neary ir keturi kiti vyrai stovėjo prie baro, kuomet du vyrai atvažiavo automobiliu prie saliuono ir paleido penkis šūvius saliuonan per langą. Viena kulka pataikė į Neary.

PESTYNĖS TAXICABE.

Percitą penktadienį, sausio 12 d., būriai piliečių tėjimo nepaprastai pestynės, kurios įvyko taxicabe, prie Sherman hotelio. Ant žut būt ėmėsi ponia Peggy Luly, 817 Lakeside pl., p-lė Gladys Poe, 4330 So. Michigan ave. ir oficerius Sam Goldman, kurio tėvas laiko krautuvę po numeriu 3303 So. Halsted gatvės. Pestynių malšinti pribuvo raita policija. Moterys užgulusios kramtė ausis ir nosį oficeriui Goldman.

Dalykas tame. P-lė Poe gyvenusi per du metus su Goldman. Jinai prašiusi jo ją vesti.

METINĖS SUKATUVĖS
Mirties Konstantino Petrusko. Jis mirė sausio 19, 1922. Numirėdamas paliko namus su dviem kūdikiais, Konstantu sukurui 6 metų ir Jule 7 savaičių.

Mes su vaikais visuomet laukdavome jo pereinant iš darbo, bet dabar jau metai sūjo, ir mes jo daugiau nebesulaukėme.

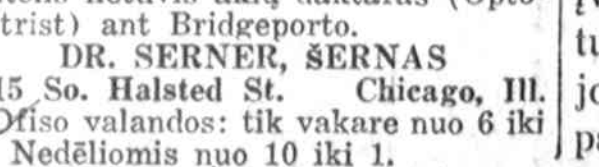
Is Lietuvos Konstantinas Petruskis parėjo iš Kulšio kaimo, Sedos parapijos. Amerikoje paliko vieną pusbrolių. Lietuvoje, motina, 2 seseris ir tris brolius.

Metinėms mirties metų sukautvėms yra užpirktos šv. mišios sausio 19, šv. Jurgio par. bažnyčioje, 7 val. rytą.

Meldžiu draugus ir pažįstamus atsilankyti ant mišų. Is bažnyčios meldžiu svečius užėiti į mano namus, 1556 S. Crawford Ave.

Iskai ramiai šios šalies žemėlį, mes tavęs niekuomet neužmiršime.

Lieka nuliudusi moteris Marijona Petruskienė-Kaulakutė, Konstantas, sunus, Jule, duktė.

JUS AKYS

Yra jums brangesnės už viską. Neapleiskite jų. Jeigu kenti galvos skaudėjimą, jei turi akių uždegimą, jei skaitant ir stovant akys skauda, tuomet atėikit pas mane pasitarti.

Patarimai suteikiami dovanai. Vietinėliu lietuvių akių daktaras (Optometrist) ant Bridgeport.

DR. SERNER, SERNAS
3315 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Ofiso valandos: tik vakare nuo 6 iki 9. Nedėliomis nuo 10 iki 1.

bet jis to nenorėjęs padaryti. Prieš pat pestynės Goldmanas atvažiavęs vieton, kur p-lė Poe dirbanti, ir ištraukęs revolverį grąsinęs ją nušauti. Mergina pasiprašiusi pagalbos p-nios P. Luly. Jos abidvi puolusios ant Goldmano ir nusivijusios jį taxicabon, kur ir ištikusios pestynės.

Oficerius Goldman ir p-lė Poe pasodinti šaltojon, o ponia Lily sulaikyta kaip liudytoja. Bus daromas tardymas.

Didžioji Opera

Sios savaitės programus. Didžioji Chicago Opera Auditorium teatre šią savaitę duoda sekamosios operos:

Šiandien — "Carmen", su Garden, McCormic, Crimi, Baklanov, Cotreuil, direkt. Polacco, Bolm, Ludmila, Kobelev ir Balet.

Antradienį — "La Forza del destino", su Ralisa, Crimi, Rimini, Lazzari, Pavloska, direkt. Panizza.

Trečiadienį — "Martha", su Mason, Bourskaya, Schipa, Rimini, Trevison, direkt. Hageman.

Ketvirtadienį — "Tosca", Garden, Crimi, Baklanov, De-frere, Trevison, direkt. Panizza.

Lietuvių Rateliuose

PASIKARŠČIAVIMO ŽINGSNIS.

Vakar "Naujienoms" tapo pridutuota sekamas plakatis:

"Klaipėdos Komiteto Atsišaukimas.

"Klaipėda gaisruose. Mus broliai šaukia: šalin freištas! Mes kunu ir dvasia sutapę su Didžiąja Lietuva! Nebenorime lenkų jungo vilkti, nepakęsim svetimos globos! Tai jų proto ir širdies šauksmas, tai jų revoliucija ginant savo teises! Aukštyn ginklus už laisvą autonomišką Klaipėdą vienybėje su Lietuva!

"Šis mūsų brolių žutbutinis sukilimas šiurpiais perbėgo per milijoną Amerikos lietuvių. Visi pasirėngę ginti savo brolių teises. Tuo tikslu Chicagoje lietuviai be partijų skirtumo sausio 12 d. sudarė Klaipėdos Komitetą iš 21 nario. Jo uždavinys — šaukti visų lietuvių Chicagoje milžinišką mitingą sausio 21 d., remti Klaipėdos brolius moraliai ir finansinai. Visos Amerikos lietuvių kolonijos šaukiamos subrusti. Kiekvienas momentas — gyvybės ar mirties momentas. Pagelba reikalinga skubi ir duosni. Į darbą!

"Klaipėdos Kom. Spaudos Komisija:
J. J. Hertmanavičius,
P. Grigaitis,
Kun. Dr. I. Česaitis,
L. Gaižaitė,
Dr. A. Račkus."

Del šito atsišaukimo reikia pirmiausia pastebėti, kad kai kurios jo mintys yra ne visai pritartinos. Amerikiečiai vargiai gali skelbtis ginkluoto sukilimo Klaipėdos krašte remėjais, nes ir legalė klausimo pusė turi būt imama domėn, ir pats sukilimo pobudis da yra nepaaiškėjęs.

Antras dalykas, tai — parašai po atsišaukimu. "Naujienų" redaktorius praneša, kad jisa ndalyvavo nē Klaipėdos Komiteto sudaryme, nē Spaudos Komisijos svarstyme (jeigu svarstymas buvo) apie viešą mitingą kvietimą arba apie šio atsišaukimo rašymą. Jo vardas tapo padėtas po atsišaukimu visai be jo žinios.

Isrodo, kad čia yra veiklama per daug galvotrukčiai.

BIELNIO PRAKALBOS.

Ryto vakare, sausio 16 dieną, Brighton Parko kolonijoje, įvyks drg. Kipro Bielnio, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovo, labai įdomios ir pamokinančios prakalbos. Pr-

kalbos prasidės 7 valandą vakare, K. Gramonto salėje, 4535 So. Rockwell gatvės.

Visi Brightonparkiečiai turi butinai ateiti į tas prakalbas ir išgirsti, ką drg. Bielnis pasakys apie Lietuvą, Lietuvos darbininkų padėtį, šalies ekonominis ir politinius santykius su kaimynais ir kitus svarbius dalykus apie kuriuos dar mes neturime teisingų informacijų.

Reikia pasakyti, kad drg. Bielnis yra labai senas kovotojas del darbininkų klasės reikalų bei jų teisių, plačiai patyręs darbuotojas kaip ekonominė, taip ir politinė darbininkų kovoj ir turi nepaprastą gabumą visus tuos dalykus nuodugniai išaiškinti. Taigi visi visi Amerikos lietuviai darbininkai, kurie yra susidomėję savo tėvyne Lietuva, turi nepraleisti tų prakalbų.

— Vietinis.

BRIDGEPORTAS.

Susivienijimas namų savininkų.

Laikytame metiniame susirinkime, sausio 3 d., Mildos svetainėje, nutarta ateinantį pavasarį cimentuoti čes. Likos paskirtas komitetas iš 6 asmenų del rinkimo nuo namų savininkų pritirumui parašų minėtam darbu. Todel pageidaujama iš Lietuvos namų savininkų, kurie dar nepirguli prie susivienijimo, pritirimo musų pradėtam darbu.

Suprantama, kuo daugiau užimsime čili cimentuoti, tuo bus pigiau. Todel neatidėliokime ant toliau; visvien šandien ar rytoj tų turėsime padaryti; ilgiau kėsti negalima.

Vietomis česė pelenų randasi lygiai su tvoromis. Nors daug kartų buvo reikalaujama per virš minėtą susivienijimą tam tikrų miesto įstaigų apvalyti čes, bet valymas tapo greitai užmirštas. Kada turėsime cimentuotas čes, tai bus daug geriau jas valyti. — A. B.

P. ONOS POCIENĖS LAISKAS IS PARYZIAUS.

Chicago lietuviių šaunioji dainininkė, poni Ona Pocienė, atsiuntė mums iš Paryžiaus šitokį laiškelį, rašytą gruodžio 14, 1922 m.:

Laimingai atkeliavau į Paryžių, kur laikinai apsisistojau idant sutvarkius savo tolimesnės kelionės reikalus.

Atvykau į New Yorką, dalyvavau su artistais iš Lietuvos "American's Making" iskilmeje Astor Hotely. Dainavau tik lietuvių dainas.

Ant laivo dalyvavau dvejose koncertuose su gerais pasisekimais.

Paryžiuje suėjau su p. Gabriu, ką-tik grįžusiu iš Lietuvos. Jo įspūdžiai apie Lietuvą puikūs.

Prie šios progos tariu savo giliuos padėkos žodį mano prieiteliams, kurie prisidėjo ir dalyvavo mano išleistuvių koncerte, — p. Pijui Grigaičiui už patirtą laiką mano išvažiavimui prieteliškumą ir tų jausmingą prakalbą išleistuvių puotoje, gerb. p. Jonui Bagdžiui ir Almos Draugijai už surengimą man netikėtai iskilmingos išleistuvių puotos, Elta Commerce Co. ir Teatro Bendrovi už traukimą krutamų jų paveikslų, ant galo tam maloniam būreliui, kur palydėjo į traukinį.

Niekuomet neužmiršiu tų malonių mano išvažiavimo įspūdžių.

Nuosirdžiai dėkodama, liekuosi Jus augštai gerbianti.

— Ona Pocienė.

MAJESTIC TEATRAS.

Savaitę prasidėjusia nuo septindienio pietų sausio 14 d. didelis dvigubas vodelinij naujanybių programą yra duodamas Majestic Teatre, drauge su nepaprastai įdomiais krutamais paveiklais. Garsa minčių skaitytą Mrs. Eva Fay ir Doreo garseybės operetiniuose gabaluose sudaro svarbiausią programo dalį. Taip pat labai įdomios kitos programo dalys.

Pranešimai

Bridgeportas. — Pamokos lietuvių kalbos vaikams buna utarninkais ir pėtyneomis nuo 4 iki 6 val. vakare, Raymond Institute 816 W. 31st St. Rėvai, kurie norite kad juos vaikai nepamirštų savo kalbos, prašomi siųsti pasimokinti.

— Valdyba.

Nariai Lietuvių Politinio ir Pašelpinio Klubu malonėsite kreiptis pas rašt. Juoz. Urbūtį, 355 Kensington Ave., su reikalais viršineto Klubu. Juoz. Urbūtis, Rašt.

Chicago Lietuvių Taryba ir Susivienijimas ant Bridgeport, reikale rengimo Chicagoje bendro apvalkio Vasario 16 š. m., šventės Pasakelbimo Lietuvos Nepriklausomybės, — šiuomi kviečia Valdybas ir Veikėjų Didžiųjų Organizacijų, Draugijų ir Klubų į bendrą susirinkimą, kuris įvyks antradienį, sausio 16, 1923 m., Mildos svet. ant 3 lubų, 3138 S. Halsted St. Pradžią 8 val. vakare. Šiame susirinkime išrinksime komitetą ir padarysime galutinius nutarimus šiuo klausimu.

Kviečia Laikinasis Komitetas.

Chicago Lietuvių Auditorium Bendrovės direktorių ir draugijų atstovų extra susirinkimas įvyks pirmadienį, sausio 15 d., 7:30 val. vakare, Keistuoju Spulkos name, 840 W. 33rd St. Gerbiama direktorių ir draugijų atstovai malonėsite visi atsilankyti laiku, nes bus galutinas aptarimas plano, statymui svetainės.

K. J. Demereckis, B-vės sekr.

Birutės Kalno draugija rengia Maskų balių Sausio 27 d., šeštadienio vakarą, Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Bus duodama daug pryzų ir bus vienas iš gražiausių balių.

Komitetas.

Bridgeportas Susivienijimas Draugijų ir Klubų rengia milžinišką teatrą nedėlio kovo 11 d., 1923 "Užburtais turtus", šv. Jurgio svetainėje. Meldžiamė kitų draugijų tų vakarą nieko neneigti.

— J. Antanaitis.

Diskusijos tema: "Bendras darbininkų frontas", bus antradienį, sausio 16 d., 7:30 v. v., Mildos svetainėje. Įžanga dykai. Kviečia visus, bendro darbininkų fronto oponentus ir šalininkus — atsilankyti.

I. W. W. Lietuvių Grupė.

Pranešame Brighton Parko jaunimui, kad čia tveriamas naujas choras. Pirmos repetitijos įvyks Utarninke, sausio 16 d., McKinley Parko svetainėje, 39-tos ir Western Ave., 7:30 v. v. Mergaitės ir vaikai turėdami geras balsus atsilankykite ir prisirūkykite prie choro.

W. Strygas, Organizatorius.

"BE PIENO NĖRA ŽMOGAUS."

C. HOUSTON GOUDESS. (Amerikos svarbus maistų mēnraščio leidėjas; virinō mokyklos Forecast įsteigėjas; People's Home Journal maistinis direktorius). Tarp gamtos gaminių vienas pias yra patiekias tik kalpo maistas.

Naujovės žmonių pažanga yra paremta juo varžomiu pieniniu gaminiu. Kuo sunaiktinti Europai dabar nelaimė yra pieno stygis, o musų šalies palatinimui yra pieno gausumas. Amerikos stiprumas ir pajėgumas pareina visu pirmiausia nuo pieno daugio kiekvienose namuose. Kitaip musų vaikai negalėtų normaliai augti ir vystytis ir musų suaugusieji negalėtų išlaikyti atatinamos sveikatos ir lygsvaros.

Taciaus pienas yra sunkiausias maistas surinkti, pervežti ir paskaidyti. Kad užlaikyti jį tyra nuo ganyklos iki milžinės ir nuo milžinės iki gomurio reikia tiek daug atsėdėjimo ir sugebumo, kad didesnė dalis pieno pristatoma kasdien į namus šito šalį nėra tokia tyra, kokia ji turėtų būti. Ir pienas sugenda greičiau negu koks kitas maistas.

Tyras pienas kiekvienose namuose visoj šaly tapo galimybe, kuomet Gail Borden, 65 metai atgal istobulino eiga prašalinimui didesnės dalies vandens iš šviežio pieno ir nuosėdų sudėjimui į skardines taip, kad jos negestų visokiam klimatui.

BORDENO GARUDINTAS PIENAS yra garantuojamo tyrumo pienas sumaišytas su išgrynintu cukrumi — niekas daugiau. Jis teikia maistinius pieno elementus neatnainomoj proporcijoj ir esti namams neįsėimiamu šaltiniu istikimos kokybės reikalingiausio maisto visokio amžiaus žmonėms.

Čia nepalyginamo švarumo ir patogumo formoj yra grynas vienodos kokybės pienas kiekvienai namų laikytojai — idealis virimo tikslams visur, kur tik pienas su cukrum yra reikalaujama. Jis užvaduoja laiką ir pašalina netikrumą ir pilnai išsprendžia klausimą, kaip parūpinti šita tobulą maistą absoliučiai tyra.

Leidus perspausdinti šis Forecast, už Vasarį 1921 m. Kopiraituota 1920 m. C. Houstono Goudisso.

KODEL LIETUVIAI KELIAUJA ANT ROYAL MAIL LINIJOS LAIVU

DELTO, kad ROYAL MAIL LINIJOS laivai yra puikūs ir geriausiai įtaisyti garlaiviai, ypatingai Trečiosios Klasės pasidėjimas. Trečiosios Klasės keleiviai gauna puikius kambarius su geriausiais patarnavimais.

ROYAL MAIL LINIJA užlaiko savo ofisus Kaune, Vilniuj, Rygoj, Liepojoj, Hamburge ir kituose Europos didesniuose miestuose.

DEL TAMSTOS paties parankumo ir kelionėje gerimo, pirk laivakortes sau ir savo draugams į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką ant ROYAL MAIL LINIJOS laivų vietinij Lietuvos Agentų, arba kreipkitis į ofisą.

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.,
117 W. Washington St.,
Chicago, Ill.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

JIESKAU savo tetos, po tėvais Cilijai Jakutavičiūtę, po vyru Vaitkevičienę. Pirmiau gyveno Pensilvanijos valstijoje, dabartinį laiką gyvena Chicagoje. Jei kas žinote, arba ji pati bukit maloni atsišaukti į NAUJIENŲ SKYRIŲ 3210 So. Halsted St., No. 19.

NAUJIENŲ OFISE, 1739 S. Halsted St. randasi telegramas kokiām Mr. Gregot nuo Christopher Spalveris iš Spokane, Wash. Malonėkite atsiimti.

JIESKAU savo tėvo Antano Varzevičiaus, gyvenančio Amerikoje 23 metus, seniaus jis buvo apie Wilkes Barre, Pa. ir savo brolio Petro Varzevičiaus, kuris gyveno Philadelphiaje. Jie patys, ar kas apie juos žino malonėkit pranešti, busio labai dėkingas. ANTANAS VAIZEVICIUS, Simno mieste, Alytaus apskr. Lithuania.

JIESKAU DRAUGES Onos Valiukutės, Cisanavos val., Topeliškų kaimo, Marijampolės apskr. Kas žinote apie ją, ar ji pati, malonėkit atsišaukti.

M. B.,
NAUJIENŲ SKYRIUS
3210 So. Halsted St., No. 20

JIEŠKO DARBO

JIESKAU DARBO už antrankį kepėją, lietuvių keptuvę, prie duonos ir pyragaičių. Kam reikalingas darbininkas.

Kreipkitės:
NAUJIENŲ SKYRIUS,
3210 So. Halsted St.
No. 21.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA MOTERIS, ARBA mergina prie namų darbo. Darbas ant visados; guolis, valgis ir geras užmokesnis. Kreipkitės:

Fotografas
W. J. STANKUNAS
3315 So. Halsted St.
Tel. Yards 1546.

REIKALAUJAMA operatorių pajėgia varomoms mašinoms. Englander Spring Bed 39 ir Lowe Ave. 3 blokai į rytus nuo Halsted gat.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA vyrų prie nuolatinio darbo, gali lengvai padaryti \$50 į savaitę. Musų nuolatiniai tarnautojai uždirba nemažiau kaip \$50 į savaitę. Gera proga tiems, kurie turi \$750 pinigų. Jusų pinigai apsaugoti. Prityrimas nereikalingas. Grocery Store on Wheel Corp. 400 N. Michigan Ave. Room 1020

Matytis su p. James.

REIKALINGAS VYRAS padavinėti ir išvežioti rukytą mėsą bei dešras. Turi mokėti važiuoti troku. Pašaukti per telefoną Monroe 2015.

REIKALAUJAMA DVIRAČIAMS dalių tektinjo.

ARNOLD SCHWINN and CO.
1718 N. Kildare Ave.

KARINŲ KARPENDERIŲ prityrusių darbininkų prie naujų prekinųjų vagonų; geras mokėsniš nuo šmotų. American Car and Foundry Co., 2310 S. Paulina Street.

REIKALINGI AGENTAI.

Gabus vyras ir moters visose lietuviškos kolonijose, galima dirbti visą laiką arba vakarais. Darbas labai pelningas.

M. I. DUMSHA & CO.,
5013 Melrose St.,
Philadelphia, Pa.

Reikia =

Darbininkų prie trokų ir mašinistams pagalbininkų, darbas daugiausia nuo šmotų. Prityrimas nereikalingas. Dieninis ar naktinis darbas. Atėik pasirengęs prie darbo.

ACME STEEL GOODS COMPANY,
136 and I. C. Tracks,
Riverdale, Ill.

PAJIESKAU NEVEDUSIO bučernę, kuris gerai darbu mokėtų ir angliską kalbą. Geras užmokesnis geram žmogui.

Atsišaukite: J. P.,
6104 So. State St.

REIKALAUJAMA MAŠININŲ molderių ir darbininkų prie vidaus ir lauko darbo. Atėikit tuojais į samdymo skyrį.

ILLINOIS MALLEABLE IRON COMPANY,
1760 Diversey Parkway.

PARDAVIMUI

PARSIDUODA Columbia Grafonola, kainavo \$165.00 už \$75.00 su 25 rekordais. Dėžės su pardavimo, savininkė turi išvažioti kitur.
4342 S. Maplewood Ave.,
1-mos lubos.

PARSIDUODA bučernė ir grosernė, biznis per daug metų gerai išdirbtas, visokių tautų apgyventa vieta, randa pigi, pragyvenimas geras, parduosiu pigiai.

2011 W. 44th St.
Tel. Lafayette 5864.

PARDAVIMUI BUČERNE IR grosernė labai apgyventoj vietoje, randa pigi su kambariais gyvenimui, lysas šešiasdešis metams, turi but parduoti į savaitę laiko. Kas mylėtų tokį biznį, prašau atsišaukti tuojais. Parduosiu pigiai.

5744 S. Union Ave.

PARDUODAMA grosernė ir bučernė; gera vieta patyrusiam žmogui, apgyventa visokių tautų, daugiausia lietuvių. Lysas ilgas, randa pigi, \$31 mėnesiui; garažas ir visi parankumai. Parduodu, nes turiu išvažiuoti pas brolių į kitą miestą. Atsišaukit greitai. 2612 W. 47th St.

KUOGREICIAUSIAI TURIU parduoti savo grosernę, taipgi Overland mašiną, penkiomis sėdynėmis, 1922 modelis. Priežastis pardavimo liga.

667 W. 18 St.

PARDAVIMUI GERA UŽEIGOS vieta minkštų gėrimų. Parduosiu pigiai. Kreipkitės: 1632 W. 46th St.

PARDAVIMUI SALIUNAS SU dviem miegamais kambariais, dideliu maudynės kambariu ir raudyne. Visokių tautų apgyventa vieta. Pardavimo priežastis patirsit ant vietos. 373 Kensington Ave., Chicago, Ill.

BUČERNE IR GROSERNĖ. Parsiduoda labai pigiai, arna mainysiu ant namo.

Kreipkitės pas:
C. P. SUROMSKI & CO.,
3346 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 9641

AUTOMOBILIAI

PUIKUS AUTOMOBILIUS, uždaras, Westcott sedan 1922 metu, mechaniskai geriausias stovyje, gali važiuoti juo dar 100,000 mylių, mokėta su priedais virš \$3250; parsiduos už \$1150, tai nepaprastas bargenas. Paklauskite Naujienų ofise.

PARSIDUODA puikus naujas automobilis puse kainos, nes reikia greit parduoti.

Savininkas:
1817 Union Ave.

RAKANDAI

VISAI PUSDYKIAI.

Vėliausias mados rakandai 4 kambariams, graži sveikylėcile, valgomio kambario eilė, 2 miegurniųjų eilės ir divonas, viskas už \$250; taipgi fotografas su rekordais; taipgi parduos atskirai už geriausią pasiulymą. Viskas kaip nauja. Nepraileisk šito pigumo. Bustas:

1922 S. Kedzie Ave.,
1 lubos.

NAMAI-ŽEME.

CHICAGOS ZINIOS

REIKALAUJA ŽODŽIO LAIS- VĖS.

Reikalingumas žodžio laisvės buvo diskutuojama kolegijos profesoriaus devtame metiniame susirinkime Amerikos kolegijų asociacijos. Dr. Robert L. Kelly pareiškė, kad universiteto profesoriai, kaip švietėjai ir mokytojai, turi turėti pilną žodžio laisvę, jei norima pasiekti aukščiausio intelektualinio išsibūlinimo. Daugelis profesorų pritarė tokiui Dr. Kelly nuomoniui. Kai kurie profesoriai išsireiškė, kad pastaruoju metu randa kolegijų kuriose varžoma bei cenzuruojama mokytojų lekcijos.

PASOVĖ ŽMOGŲ SALIUNE.

Thomas Neary, 6948 Princeton ave., tapo pavykingai pašautas susisaudyme W. McGoverno saliune, 6758 So. Halsted gatvės.

Neary ir keturi kiti vyrai stovėjo prie baro, kuomet du vyrai atvažiavo automobiliu prie saliuno ir paleido penkis šuvis saliunan per langą. Viena kulka pataikė į Neary.

PESTYNĖS TAXICABE.

Percitą penktadienį, sausio 12 d., buriai piliečių tėjimo nepaprastai pestynės, kurios įvyko taxicabe, prie Sherman hotelio. Ant žut būt emėsi ponina Peggy Luly, 817 Lakeside pl., p-lė Gladys Poe, 4330 So. Michigan ave. ir oficerius Sam Goldman, kurio tėvas laiko krautuvę po numeriu 3303 So. Halsted gatvės. Pestynių malšinti pribuvo raita policija. Moterys užgulusios kramtė ausis ir nosį oficeriui Goldman.

Dalykas tame. P-lė Poe gyvenusi per du metus su Goldman. Jinai prašiusi jo ją vesti.

METINĖS SUKAKTUVĖS
Mirties Konstantino Petrausko. Jis mirė sausio 19, 1922. Numirdamas paliko namus su dviem vaikais, Konstantu sumui 6 metų ir Julie 7 val. ryč.

Mes su vaikais visuomet laukdavome jo pareinant iš darbo, bet dabar jau metai sūjo, ir mes jo daugiau nebesulaukime.

Iš Lietuvos Konstantinas Petrauskas pasėjo 18 kultūrų kėnų. Sedos parapijos, Amerikoje paliko vieną pusbrolių. Lietuvoje, motina, 2 seseris ir tris brolius. Metinėms mirties metų sukaktuvėms yra užpirktos šv. mišios sausio 19, šv. Jurgio par. bažnyčioje, 7 val. rytą.

Meldžiū draugus ir pažįstamus atsilankyti ant mišių. Iš bažnyčios meldžiū svečius užėmė mano namus, 1556 S. Crawford Ave.

Išsąjū ramiai šios šalies žemėlį; mes tavęs niekuomet neužmiršime.

Lietuvių mirties moteris Marijona Petrauskienė-Kaulakutė, Konstantas, sunus, Julė, dukterė.

JŪS AKYS

Yra jums brangesnės už viską. Neapleiskite jų. Jeigu kenti galvos skaudėjimą, jei turi akis uždegimą, jei skaitant ar siuvant akys skauda, tuomet ateikite pas mane pasitarti.

Patarimai suteikiami dovanai. Viešintėlis lietuvių akių daktaras (Optometrist) ant Bridgeporto.

DR. SERNER, SERNAS
3315 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Ofiso valandos: tik vakare nuo 6 iki 9. Nedėlionis nuo 10 iki 1.

bet jis to nenorėjęs padaryti. Prieš pat pestynės Goldmanas atvažiavęs vieton, kur p-lė Poe dirbanti, ir ištraukęs revoliuterį grąšinę ją nušauti. Mergina pasiprašiusi pagalbos p-nios P. Luly. Jos abidvi puolusios ant Goldmano ir nusivijusios jį taxicaban, kur ir ištikusios pestynės.

Oficerius Goldman ir p-lė Poe pasodinti šaltojo, o ponina Lily sulaikyta kaip liudytoja. Bus daromas tardymas.

Didžioji Opera

Sios savaitės programos.

Didžioji Chicago Opera Auditorium teatre šią savaitę duoda sekmamos operos:

Šiandien — "Carmen", su Garden, McCormic, Crimi, Baklanov, Cotreuil, direkt. Polacco, Bolm, Ludmila, Kobelev ir Balet.

Antradienį — "La Forza del destino", su Raisa, Crimi, Rimini, Lazzari, Pavloska, direkt. Panizza.

Trečiadienį — "Martha", su Mason, Bourskaya, Schipa, Rimini, Trevison, direkt. Hageman.

Ketvirtadienį — "Tosca", Garden, Crimi, Baklanov, De-frere, Trevison, direkt. Panizza.

Lietuvių Rateliuose

PASIKARŠIAVIMO ŽINGSNIS.

Vakar "Naujienoms" tapo pridutuotas sekamas plakatelėlis: "Klaipėdos Komiteto Atsišaukimas."

"Klaipėda gaisruose. Mus broliai šaukia: šalin freistatas! Mes kunu ir dvasia sutapę su Didžiąja Lietuva! Nebenorime lenkų jungo vilti, nepakęsim svetimos globos! Tai jų proto ir širdies šauksmas, tai jų revoliucija ginant savo teises! Aukštyn ginklus už laisvą autonomišką Klaipėdą vienybėje su Lietuva!"

"Šis mūsų brolių žutbutinis sukilimas šiurpiais perbėgo per milioną Amerikos lietuvių. Visi pasirengę ginti savo brolių teises. Tuo tikslu Chicagoje lietuviai be partijų skirtumo sausio 12 d. sudarė Klaipėdos Komitetą iš 21 nario. Jo uždavinys — šaukti visų lietuvių Chicagoje milžinišką mitingą sausio 21 d., ant Klaipėdos brolių moraliai ir finansiniai. Visos Amerikos lietuvių kolonijos šaukiamos subrusti. Kiekvienas momentas — gyvybės ar mirties momentas. Pagelba reikalinga skubi ir duosni. Į darbą!"

[Klaipėdos Kom. Spaudos Komiteta:]

J. J. Hertmanavičius,
P. Grigaitis,
Kun. Dr. I. Česaitis,
L. Gaizaitė,
Dr. A. Račkus."

Del šito atsišaukimo reikia pirmiausia pastebėti, kad kai kurios jo mintys yra ne visai pritartinos. Amerikiečiai vargiai gali skelbtis ginkluoto sukilimo Klaipėdos krašte remėjais, nes ir legalė klausimo pusė turi būti imama domėn, ir pats sukilimo pobudis da yra nepaaiškėjęs.

Antras dalykas, tai — parašai po atsišaukimu. "Naujienų" redaktoriui praneša, kad jį nedalyvavo nė Klaipėdos Komiteto sudaryme, nė Spaudos Komisijos svarstyme (jeigu svarstymas buvo) apie viešą mitingą kvietimą arba apie šio atsišaukimo rašymą. Jo vardas tapo padėtas po atsišaukimu visai be jo žinios.

Išrodo, kad čia yra veiklama per daug galvotrukčiai.

BIELNIO PRAKALBOS.

Ryto vakare, sausio 16 dieną, Brighton Parko kolonijoje, įvyks drg. Kipro Bielinio, Lietuvos Socialdemokratų Partijos atstovo, labai įdomios ir pamokinančios prakalbos. Pralys.

kalbos prasidės 7 valandą vakare, K. Gramonto salėje, 4535 So. Rockwell gatvės.

Visi Brightonparkiečiai turi būtinaiteiti į tas prakalbas ir išgirsti, ką drg. Bielinis pasakys apie Lietuvą, Lietuvos darbininkų padėtį, šalies ekonominis ir politinius santykius su kaimynais ir kitus svarbius dalykus apie kuriuos dar mes neturime teisingų informacijų.

Reikia pasakyti, kad drg. Bielinis yra labai senas kovotojas del darbininkų klasės reikalų bei jų teisių, plačiai patyręs darbuotojas kaip ekonominė, taip ir politinė darbininkų kovoj ir turi nepaprastą gabumo visus tuos dalykus nuodugniai išaiškinti. Taigi visi visi Amerikos lietuviai darbininkai, kurie yra susidomėję savo tėvyne Lietuva, turi nepraleisti tų prakalbų.

— Vietinis.

BRIDGEPORTAS.

Susivienijimas namų savininkų.

Laikytame metiniame susirinkime, sausio 3 d., Mildos svetainėje, nutarta ateinantį pavasarį cementuoti čes. Likos paskirtas komitetas iš 6 asmenų del rinkimo nuo namų savininkų pritardimui parašų minėtam darbu. Todel pageidaujama iš Lietuvos namų savininkų, kurie dar nepirguli prie susivienijimo, pritardimo musų pradėtam darbu.

Suprantama, kuo daugiau užimsime čili cementuoti, tuo bus pigiau. Todel neatidėliokime ant toliau; visvien šandien ar rytoj tų turėsime padaryti; ilgiau kėsti negalima. Vietomis česė pelenų randasi lygiai su tvoromis. Nors daug kartų buvo reikalaujama per visrminėtą susivienijimą tam tikrų miesto įstaigų apvalyti čes, bet valymas tapo greitai užmirštas. Kada turėsime cementuotas čes, tai bus daug geriau jas valyti. — A. B.

P. ONOS POCIENĖS LAISKAS IŠ PARYZIAUS.

Chicago lietuvių šaunioji dainininkė, poni Ona Pocienė, atsiuntė mums iš Paryžiaus šitokią laiškėlį, rašytą gruodžio 14, 1922 m.:

Laimingai atkeliavau į Paryžių, kur laikinai apsisistojau idant sutvarkius savo tolimesnės kelionės reikalus.

Atvykau į New Yorką, dalyvavau su artistais iš Lietuvos "American's Making" iškilmėnės Astor Hotely. Dainavau tik lietuvių dainas.

Ant laivo dalyvavau dvejose koncertuose su gerais pasisekimais.

Paryžiuje suėjau su p. Gabriu, ką-tik grįžusiu iš Lietuvos. Jo įspūdžiai apie Lietuvą puikių.

Prie šios progos tariu savo gilius padėkos žodį mano prieteliams, kurie prisidėjo ir dalyvavo mano išleistuvių koncerte, — p. Pijui Grigaičiui už patirtą laiką mano išvažiavimo prieteliškumą ir tų jausmingą prakalbą įsileistuvių puotoje, gerb. p. Jonui Bagdžiuniui ir Almos Draugijai už surengimą man netikėtai iškilmę išleistuvių puotos, Elta Commerce Co. ir Teatro Bendrovei už traukimą krutamų įvykių, ant galo tam maloniam bureliui, kur palydėjo į traukinį.

Niekuomet neužmiršiu tų malonių mano išvažiavimo įspūdžių.

Nuosirdžiai dėkodama, liekuosi Jus augštai gerbianti.

—Ona Pocienė.

MAJESTIC TEATRAS.

Savaitę prasidėjusia nuo septinto dienos pietų sausio 14 d. didelis dvigubas vokalinių naujanybių programą yra duodamas Majestic Theatre, drauge su nepaprastai įdomiais krutamais paveikslais. Garsi minčių skaitytėja Mrs. Eva Fay ir Doree'o garšenybės operetiniuose gabaluose sudaro svarbiausią programą dalį. Taip pat labai įdomios kitos programos dalys.

Pranešimai

Bridgeportas. — Pamokos lietuvių kalbos vaikams bura utaminkais ir pėtyneomis nuo 4 iki 6 val. vakare, Raymond Institute 816 W. 81st St. Tėvai, kurie norite kad jų vaikai nepamirštų savo kalbos, prašome susiti pasimokinti. — Valdyba.

Nariai Lietuvių Politinio ir Pašelpinio Klubu malonėse kreiptis pas rašt. Juoz. Urbūtį, 355 Kensington Ave., su reikalais viršineto Klubu. Juoz. Urbūtis, Rašt.

Chicago Lietuvių Taryba ir Susiv. Draugijų ant Bridgeporto, reikale rengimo Chicago bendo apvalkio Vasario 16 š. m., šventės Paskelbimo Lietuvos Nepriklausomybės, šiuomet kvičia Valdybas ir Vokasus Didžiųjų Organizacijų, Draugijų ir Klubų į bendrą susirinkimą, kuris įvyks antradienį, sausio 16, 1923 m., Mildos svet. ant 3 lubų, 3138 S. Halsted St. Pradžia 8 val. vakare. Šiame susirinkime išrinksiame kopitetą ir padarysime galutinius nutarimus šiuo klausimu.

Kviečia Laikinasis Komitetas.

Chicago Lietuvių Auditorium Bendrovės direktorių ir draugijų atstovų extra susirinkimas įvyks pirmadienį, sausio 15 d., 7:30 val. vakare, Keistucio Spulkos name, 840 W. 33rd St. Gerbiama direktorių ir draugijų atstovai malonėse visi atsilankyti laiku, nes bus galutinas aptarimas plano, statymų svetainės.

K. J. Demereckis, B-vės sekr.

Birutės Kalno draugija rengia Maskų balių Sausio 27 d., šeštadienio vakarą, Mildos svet., 3142 So. Halsted St. Bus duodamas daug pryzų ir bus vienas iš gražiausių balių. Komitetas.

Bridgeporto Susivienijimas Draugijų ir Klubų rengia milžinišką teatrą nedėlioį kovo 11 d., 1923 "Užburus turtus", šv. Jurgio svetainėje. Melžiamė kitų draugijų tų vakarą nieko nengti. — J. Antanaitis.

Diskusijos tēma: "Bendras darbininkų frontas", bus antradienį, sausio 16 d., 7:30 v. v., Mildos svetainėje. Įžanga dykal. Kviečia visus, bendro darbininkų fronto oponentus ir šalininkus — atsilankyti.

I. W. W. Lietuvių Grupė.

Pranešame Brighton Parko jaunimui, kad čia tvieriamas naujas choras. Pirmos repetitijos įvyks Utarinike, sausio 16 d., McKinley Parko svetainėje, 39-tos ir Western Ave., 7:30 v. v. Mergaitės ir vaikai turėdami geras balsus atsilankykite ir prisirasykite prie choro.

W. Strygas, Organizatorius.

"BE PIENO NĖRA ŽMOGAUS."

C. HOUSTON GOUDESS. (Amerikos svarbus maistų mēnras leidėjas; virinō mokyklos Forecast išteigėjas; People's Home Journal maistinis direktorius).

Tarp gamtos gaminių vienas pienes yra patiekias tik kaip maistas. Naujovės žmonių pažanga yra paremta jų vartojimu pieninių gaminių. Karo sunaikintai Europai dabar nelaimė yra pieno stygis, o mūsų šalies palaiminimu yra pieno gausumas.

Amerikos stiprumas ir pajėgumas pareina visų pirmiausia nuo pieno daugio kiekvienose namuose. Kitaip mūsų vaikai negalėtų normaliai augti ir vystytis ir mūsų suaugusieji negalėtų išlaikyti atatinamos sveikatos ir lygsvaros.

Tačiau pienas yra sunkiasusias maistas surinkti, pervaži ir paskaldyti. Kad užlaikyti jį tyra nuo gamyklos iki milžinės ir nuo milžinės iki gonurio reikia tiek daug atsidėjimo ir sugebumo, kad didesnė dalis pieno pristatoma kasdien į namus šitų šalų nėra tokia tyra, kokia ji turėtų būti. Ir pienas sugenda greičiau negu kokis kitas maistas.

Tyras pienas kiekvienose namuose visoj šaly tapo galimybė, kuomet Gail Borden, 65 metai atgal ištobulino eiga prašalinimui didesnės dalies vandens iš šviežio pieno ir nuosėdų sudėjimui į skardines taip, kad jos negestų visokiam klimatui.

BORDENO GARBUODINTASIS PIENAS yra garantuojamo tyrumo, pienes sumaišytas su išgrynintu cukrumi — niekas daugiau. Jis teikia maistines pieno elementus neatimamomis proporcijomis ir esti namams nepažeidiamas saltingu ir aštriu kokybės reikalingiausio maisto šviežio amžiaus žmonėms.

Cia nepalyginamo švarumo ir patogumo formoj yra grynas vienodos kokybės pienas kiekvienai namų laikytojai — idealis virimo tikslams visur, kur tik pienas su cukrum yra reikalaujama. Jis užduoda lauką ir pašalina netikrumą ir pinai išsprendžia klausimą, kaip parupinti šitą tobulą maistą absoliučiai tyra.

Leidus perspausdinta iš Forecast, už vasarį 1921 m.

Kopiraitoriai 1921 m. C. Houston Goudess.

KODEL LIETUVIAI KELIAUJA ANT ROYAL MAIL LINIJOS LAIVU

DELTO, kad ROYAL MAIL LINIJOS laivai yra puikių ir geriausių įtaisyti garlaiviai, ypatingai Trečios Klasos pasakieriams. Trečios Klasos kolektivai gauna puikius kambarius su geriausiais palarnavimais.

ROYAL MAIL LINIJA užlaiko savo ofisus Kaune, Vilniū, Rygoj, Liepojoj, Hamburge ir kituose Europos didesniuose miestuose.

DEL TAMSTOS paties parankumo ir kėlonėje gerumo, pirk laivakortes sau ir savo draugams į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką ant ROYAL MAIL LINIJOS laivų nuo vietinių Lietuvos Agentų, arba kreipkitis į ofisą.

ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.

117 W. Washington St., Chicago, Ill.

ASMENŲ IJESKOJIMAI

IJESKAU savo tetos, po tėvų Cl-cilija Jakutavičiūtė, po vyru Vaitkevičienė. Pirmiau gyveno Pennsylvania valstijoj, dabartiniu laiku gyvena Chicagoje. Jei kas žinote, arba ji pati bukit maloni atsišaukti į.

NAUJIENŲ SKYRIŲ

3210 So. Halsted St., No. 19.

NAUJIENŲ OFISE, 1739 S.

Halsted St. randasi telegramas kokiām Mr. Gregot nuo Christopher Spalveris iš Spokane, Wash. Malonėkite atsiimti.

IJESKAU savo tėvo Antano Varževičiaus, gyvenančio Amerikoje 23 metus, seniaus jis buvo apie Wilkes Barre, Pa., ir savo brolio Petro Varževičiaus, kuris gyvena Philadelphiaje. Jei patys, ar kas apie juos žino malonėkit pranešti, bus labai dėkingas. ANTANAS VARŽEVICIUS, Simno mieste, Ailytas apskr. Lithuaniai.

IJESKAU DRAUGES Onos Valiukienės, Cėnavos val. Topeliškių kaimo, Marijampolės apskr. Kas žinote apie ją, ar ji pati, malonėkit atsišaukti.

M. B.

NAUJIENŲ SKYRIUS

3210 So. Halsted St., No. 20

IJESKO DARBO

IJESKAU DARBO už antrąrankį kepėją, lietuvių keptuvė, prie duonos ir pyragėlių. Kam reikalingas darbininkas.

Kreipkitės:

NAUJIENŲ SKYRIUS,

3210 So. Halsted St., No. 21.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA MOTERIS, ARBA mergina prie namų darbo. Darbas ant visados; guolis, valgis ir geras užmokesnis. Kreipkitės:

Fotografai

W. J. STANKUNAS

3315 So. Halsted St.

Tel. Yards 1546.

REIKALAUJAMA

operatorių pajėgia varomoms mašinoms. Englander Spring Bed

39 ir Lowe Ave. 3 blokai

į rytus nuo Halsted gat.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALAUJAMA vyrų prie nuolatino darbo, gali lengvai padaryti \$50 į savaitę.

Mūsų nuolatiniams tarnautojais uždirba nemažiau kaip \$50 į savaitę. Gera proga tiems, kurie turi \$750 pinigų. Jūs pinigai apsaugoti. Prityrimas nereikalingas.

Greency Store on Wheel Corp.

400 N. Michigan Ave.

Room 1020

Matytis su p. James.

REIKALINGAS VYRAS par-davinėti ir išvežioti ruktą mė-są bei dešras. Turi mokėti va-žiuoti troku. Pašaukti per tele-foną Monroe 2015.

REIKALAUJAMA DVIRA-

čiams dalių tekintojų.

ARNOLD SCHWINN and CO.

1718 N. Kildare Ave.

KARINŲ KARPENDERIŲ

prityrusių darbininkų prie nau-jų prekių vagonų; geras mo-kesnis nuo šmotų. American

Car and Foundry Co., 2310 S.

Paulina Street.

REIKALINGI AGENTAI.

Gabus vyrai ir moters visose lietuviškos kolonijose, galima dirbti vi-taika arba vakarais. Darbas labai pelningas.

M. I. DUMSHA & CO.,

5013 Melrose St.,

Philadelphia, Pa.

Reikia =

Darbininkų prie trokų ir mašinistams pagalbininkų, dar-bas daugiausia nuo šmotų. Pri-tyrimas nereikalingas. Dieni-nis ar naktinis darbas. Ateik pasirengęs prie darbo.

ACME STEEL GOODS COMPANY,

136 and I. C. Tracks,

Riverdale, Ill.

PAJIESKAU NEVEŽUSIO buče-

rio, kuris gerai darbu mokėtų ir ang-liską kalbą. Geras užmokeskis geram žmogui.

Atsišaukite:

J. P.,

6104 So. State St.

REIKALAUJAMA MAŠININIŲ

molderių ir darbininkų prie vidaus ir lauko darbo. Ateikit tuojau į sam-dymo skyrį.

ILLINOIS MALLEABLE IRON

COMPANY,

1760 Diversey Parkway.

PARDAVIMUI

PARSIDUODA Columbia Grafono-la, kainavo \$165.00 už \$75.00 su 25 rekordais. Priežastis pardavimo, sa-vininkė turi išvažiuoti kitur.

4342 S. Maplewood Ave.,

1-mos lubos.

PARSIDUODA bučernė ir groser-

nė, biznis per daug metų gerai iš-dirbtas, visokių tautų apgyventa vie-ta, randa pigi, pragyvenimas geras, parduosiu pigiai.

311 W. 44th St.

Tel. Lafayette 5864.

PARDAVIMUI BUČERNĖ IR gro-

sernė labai apgyventoj vietoj, randa pigi